

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

STRATEJİK PLAN 2007-2011

Haziran 2006

BAŞKAN'DAN

Saygıdeğer Meclis Üyeleri,

Yerel yönetimlerin başarılı olabilmeleri kentin ihtiyaçları doğrultusunda doğru strateji ve politikaları belirleyip ölçülebilir ve uygulanabilir hedeflere dönüştürebilmeleri ile doğru orantılıdır. Bu gerçeğin farkında olan 59. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti 5216 sayılı yasa ile Büyükşehir Belediyelerinin stratejik yapılanmalarını ve buna dayalı olarak stratejik planlarını hazırlayıp bu planlardan performans programları oluşturarak ellerindeki kaynakları bu programa göre kullanmasını zorunlu hale getirmiştir. Belediye yönetimlerine stratejik plan ve performans programlarını hazırlama sorumluluğu getirmekle beraber, belediye meclislerine de bu planları onaylama ve takip etme yetkisini vermiştir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi bu yasal zorunluluğun da ötesinde stratejik planlama ve performansa dayalı yönetim anlayışının başarı için gerekli olduğu inancıyla bu planı hazırlamıştır. Hazırlanan stratejik plan, yapılan çok kapsamlı kurumsal ve kentsel değerlendirmeler ile paydaş analizlerine dayanmaktadır. Yaptığımız çalışmalar neticesinde hem kurumsal olarak hem de Adapazarı Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde kalan bölgelerde zayıf ve kuvvetli olduğumuz yönlerimizi, önümüzdeki fırsat ve tehditleri belirleyerek bunlar doğrultusunda kentsel ve kurumsal gelişmeyi sağlayacak Adapazarı'nı geleceğe taşıyacak stratejiler oluşturulmuştur. Geliştirilen stratejiler neticesinde yapılacak faaliyet ve projeler belirlenmiştir. 2007-2011 yılları arasında bu faaliyet ve projelerin hayata geçirilmesine çalışılacaktır. 2007 yılı bütçesi doğrultusunda yapılacak faaliyet ve projeler performans programına alınarak, bu faaliyet ve projelerin en etkin şekilde gerçekleştirilebilmesi ve performansın izlenebilmesi için gerekli göstergeler ve hedef değerleri ortaya konulmuştur.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi beş yıllık stratejik planının ve performans programının oluşturulması sırasında belediyemizin yöneticileri başta olmak üzere çalışanlarımız arasından oluşturulan çalışma ekipleri ile tüm çalışanların katılımları sağlanmış ve Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nde birlikte yönetim örneği sergilenmiştir. Sınırlı bütçe olanakları ile yapılabilecek faaliyet ve projeler programa alınmış, bütçelenmek üzere

plana konulmuştur. Oluşturulan bu planla modern dünyada yerini almış, sürekli kendini yenileyen, değişimi izleyebilen, insanların yönetmek yerine; insanlarla birlikte yönetimi gerçekleştiren bir belediyeçilik anlayışı hedeflenmektedir. Çağdaş ve modern bir kent oluşturma yolunda tüm belediye çalışanlarına yol gösterici olarak geliştirilen plan, kentsel gelişimde kaynakların en etkin biçimde kullanılması için çalışmaya; belediyeçilik alanında örnek uygulamalar yapmaya da yardımcı olacaktır. Performans izleme sistemi ile hedeflere ulaşabilme durumu periyodik olarak değerlendirilecek ve performans açığı olan alanların üzerine gidilerek performans programının en iyi şekilde uygulanmasına çalışılacaktır. Plan bu yönüyle "Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nde yaptığını planlayan bir belediyeden daha çok; planladığını yapan bir Büyükşehir Belediyesi" olma yolunda önemli bir araç olacaktır.

Bunların da ötesinde bu plan, paydaş olarak belirlediğimiz sivil toplum örgütleri, ilçe ve ilk kademe belediyeleri, ilimizdeki kamu kurum ve kuruluşları, mahalle muhtarları, Ticaret ve Sanayi Odası gibi belediyeçilik hizmetlerinden etkilenen kurum ve kuruluşların kentin gelişimine yönelik beklenti ve önerilerinin de dikkate alınmasını sağlaması bakımından da önemli bir yönetim aracıdır. Stratejik yaklaşımımız paydaşlarımızın faaliyet ve projelerimizdeki etkin katılımları beklentilerin karşılanmasında önemli bir unsur olacaktır.

Planlama çalışması sırasında çoğu zaman gece yarısına kadar çalışan, kapsamlı bir analiz ve değerlendirme çalışmaları yürüten belediyemiz genel sekreter ve genel sekreter yardımcılarını başta olmak üzere, tüm yönetici ve çalışma ekiplerine gösterdikleri özveri için, paydaşlarımıza düşüncelerini bizimle paylaşıp önerilerde buldukları için, danışman kuruluşa bu planlama çalışmasında planlama süreci ile sürecin uygulanması yönünde verdiği destek ve yönlendirmeler için teşekkür eder; bu planın Adapazarı halkına hayırlı olması ümidiyle, tüm çalışanlarımız ve vatandaşlarımız tarafından kentimizi geleceğe taşıyacak bir rehber olmasını dilerim.

Aziz DURAN

Adapazarı Büyükşehir Belediye Başkanı

Haziran 2006

İÇİNDEKİLER

HUKUKİ DAYANAK.....	6
1 STRATEJİK PLANLAMA EKİPLERİ.....	8
1.1 STRATEJİK PLANLAMA YÜRÜTME KURULU.....	9
1.2 ÇALIŞMA EKİPLERİ (KURUMSAL DEĞERLENDİRME)	9
1.3 ÇALIŞMA EKİPLERİ (KENTSEL DEĞERLENDİRME)	11
2 PAYDAŞ ANALİZLERİ	14
3 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	16
3.1 BELEDİYENİN TARİHÇESİ VE GELİŞMESİ	17
3.2 ORGANİZASYON YAPISI	18
3.3 BELEDİYE BAŞKANI VE BELEDİYE YÖNETİMİ	19
3.4 BELEDİYE MECLİSİ	21
3.5 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ COĞRAFİ KONUMU	24
4 KURUMSAL DEĞERLER	25
4.1 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MİSYONU	26
4.2 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VİZYONU	26
4.3 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TEMEL DEĞERLERİ	27
4.4 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ POLİTİKALARI	28
5 KENTSEL DEĞERLENDİRME	29
5.1 KENTİN COĞRAFİ YAPISI.....	31
5.2 KENTİN NÜFUS VE SOSYAL YAPISI	40
5.3 KENTİN GÖÇ ALMA DURUMU	46
5.4 SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ	49
5.5 KENTİN GELİR DAĞILIMI	51
5.6 KENTİN SOSYO-EKONOMİK YAPISI, İŞSİZLİK VE İSTİHDAM İHTİYACI	55
5.6.1 Üniversitenin şehrin ekonomik durumuna katkısı	56
5.6.2 Sanayi sitelerinin şehrin ekonomik durumuna etkisi	57
5.7 KENTİN SOSYO-KÜLTÜREL YAPISI	63
5.7.1 Sakarya İli turizm istatistikleri	64
5.7.2 Turizm ve Kültür envanteri (Sakarya İli turizm master planı çalışması)	66
5.7.3 Sakarya İlindeki tescilli taşınmazlar	68
5.8 KENTİN EĞİTİM DURUMU	71
5.8.1 Eğitim durumuna göre nüfus	73
5.9 KENTİN SAĞLIK KURUMLARI	75
5.10 KENTİN ULAŞIM DURUMU	77
5.10.1 Karayolu ulaşımı	77
5.10.2 Demiryolu ulaşımı	78
5.10.3 Toplu taşıma sistemi	79
5.10.4 Nehir taşımacılığı	81
5.11 KENTİN DEPREM VE ACİL DURUM YÖNETİMİ	82
5.12 İLÇE VE İLK KADEME BELEDİYELERİ İLE İLİŞKİLER	85

6 KURUMSAL DEĞERLENDİRME	86
6.1 KURUMSAL YÖNETİM VE FAALİYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	87
6.2 İNSAN KAYNAKLARI DEĞERLENDİRMESİ	92
6.3 HİZMET YÖNETİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	100
6.4 MALİ DURUM DEĞERLENDİRMESİ	103
7 GZFT ANALİZİ	106
7.1 GÜÇLÜ YÖNLER	108
7.2 YAZIF YÖNLER	110
7.3 FIRSATLAR	114
7.4 TEHDİTLER	117
8 STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER	120
9 PERFORMANS DEĞERLENDİRME VE İZLEME YÖNTEMİ	165
10 PLANIN REVİZYONU	165
11 SONUÇ	165
KAYNAKÇA	166

HUKUKİ DAYANAK

59. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti yerel yönetimler reformu çalışmaları kapsamında bir dizi kanun yayınlamıştır. Belediyeler başta olmak üzere, kamu kuruluşlarının stratejik planlama çalışmaları ve performans izleme çalışmalarına yönelik 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi kanunu bunlardan biridir. Bu kanun gereği belediyeyi stratejik plana uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi; belediye faaliyetlerini ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak, uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak zorunlu hale gelmiştir (MADDE 18).

5393 sayılı belediye kanunu ile de stratejik planlama çalışmaları nüfusu 50.000'den yüksek olan belediyelerde yasal zorunluluk haline getirilmiştir. Stratejik plan ve performans programı ile ilgili bu kanun şunları ifade etmektedir: "Belediye başkanı mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma planı ve programı ile varsa bölge planına uygun olarak stratejik plan ve ilgili olduğu yılbaşından önce de yıllık performans programı hazırlayıp belediye meclisine sunar" denilmekte ve stratejik plan, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer, şeklinde ifade edilmektedir (MADDE 41).

Benzer şekilde 5018 sayılı kanunda da kamu kurumlarının mali yönetimi kurumların stratejik planı ile ilişkilendirilmiş ve Belediye başkanı, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen biçimde;

"Stratejik plan ve performans programına göre yürütülen faaliyetleri, belirlenmiş performans ölçütlerine göre hedef ve gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerini ve belediye borçlarının durumunu açıklayan faaliyet raporunu hazırlar. Faaliyet raporunda, bağlı kuruluş ve işletmeler ile belediye ortaklıklarına ilişkin söz konusu bilgi ve değerlendirmelere de yer verilir. Faaliyet raporu nisan ayı toplantısında belediye başkanı tarafından meclise sunulur. Raporun bir örneği İçişleri Bakanlığına gönderilir ve kamuoyuna da açıklanır" (MADDE 56) denilerek stratejik planlama çalışmalarının önemine işaret edilmiştir.

Yukarıdakilere ilaveten 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 5436 sayılı kamu malî yönetimi ve kontrol kanunu ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılması hakkında kanun ile de stratejik planlama çalışmalarını üzerine yasal hükümler getirilmiştir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi bu yasaların yüklediği sorumluluk gereği stratejik planlama çalışmalarını tamamlamış ve bu dokümanda belirtilen stratejik planını oluşturmuştur. Stratejik planlama çalışmalarında Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yayınlanan Stratejik Planlama Kılavuzu dikkate alınmıştır.

1

STRATEJİK PLANLAMA EKİPLERİ

1 STRATEJİK PLANLAMA EKİPLERİ

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi 5216 sayılı kanun gereği Stratejik Planlama çalışmalarını titizlikle yürütmüştür. Çalışmaları koordine etmek üzere, Stratejik Planlama ekipleri oluşturulmuştur. Bu ekipler şu başlıklar altında oluşturulmuştur;

- Stratejik Planlama Yürütme Kurulu
- Kurumsal değerlendirme ekipleri
- Kentsel değerlendirme ekipleri
- Paydaş analizi ekipleri

1.1 STRATEJİK PLANLAMA YÜRÜTME KURULU

Bu kapsamda tüm yöneticilerimiz ve personelimiz adına çalışmalarını koordine eden yürütme kurulu şu isimlerden oluşmaktadır:

Aziz DURAN – (Belediye Başkanı)
Rıdvan DURAN – Üye (Genel Sekreter)
Ömer KAHVECİ - Üye(Genel Sekreter Yrd. V.)
Osman KAYA – Üye(Genel Sekreter Yrd.)
Yrd. Doç. Dr. Rüstem KELEŞ – Üye (ADASU Genel Müdürü)
Hakan S. SOYHAN – Üye (Danışman)
Yrd. Doç. Dr. Atilla ARKAN – Üye (Başkan Danışmanı)
Muhammet Kavas – Üye (Hesap İşleri Daire Bşk.)
Salim Bozkan – Üye (İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Bşk.)

Bu kurul, stratejik planlama ekipleri tarafından yapılan çalışmalarını koordine etmek, elde edilen sonuçları konsolide etmek ve bu sonuçlara dayanarak stratejiler belirleyip, faaliyet ve projelerin oluşturulmasını sağlamakla görevlendirilmiştir. Yürütme kurulu çalışmalarını sırasında gerektiği durumlarda çalışma ekipleri temsilcileri, daire başkanları, ilgili birim müdürleri gibi, belediye hizmetlerini yürüten yönetici ve çalışanlarla birlikte değerlendirmeler yapmış ve kararlarını, kurumdaki ilgililerin de görüşleri alarak vermiştir.

1.2 ÇALIŞMA EKİPLERİ (KURUMSAL DEĞERLENDİRME)

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi stratejik planlama çalışmasında kurumsal değerlendirme, 5 ekip ile aşağıdaki konuları içerecek şekilde gerçekleştirilmiştir.

1. EKİP (Ekip başkanı: Rıdvan Duran)

1. Rıdvan DURAN (Genel Sekreter)
2. Sırrı UNUS (Sosyal İşler Müdürü)
3. Abdullah KÖSEOĞLU (İhale İşleri Şube Müdürü)

Değerlendirme Konuları :

Kurum İçi yönetim fonksiyonlarının analizi (Yönetim Süreçlerinin Analizi) yapılmıştır. Bu kapsamda Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin uyguladığı stratejiler, plan ve programlar, faaliyet ve projeleri oluşturma-yürütme-izleme yetenekleri, birimlerin hedefleri ve bu hedefleri gerçekleştirme durumları, belediyenin performans yönetim sistemi, belediye süreçleri ile bu süreçlerin yönetimi ve iyileştirilmesi, teknolojik gelişmelerin izlenmesi, risk analizleri ve acil durum yönetimi gibi analiz ve değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler sırasında ilgili kurum çalışanlarının destek ve bilgileri alınmıştır.

2. EKİP (Ekip Başkanı: Dilek Çakmak)

1. Dilek ÇAKMAK (Maaş Tahakkuk Şube Müdürü)
2. Celal OF (Bilgisayar Mühendisi)
3. Şebnem ÜNAL (Şehir Plancısı)

Değerlendirme Konuları :

İnsan kaynakları (personel yönetimi) yönetim analizleri yapılmıştır. Bu kapsamda çalışanların memnuniyeti, takım çalışmaları, çalışanların motivasyonu, bireysel performans değerlendirmesi, norm kadro çalışmaları, eğitim ve eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi biçiminde analiz ve değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler sırasında ilgili kurum çalışanlarının destek ve bilgileri alınmıştır.

3. EKİP (Ekip Başkanı: Engin Genç)

1. Engin GENÇ (Gelir Müdürü)
2. Handan GÖÇERLER (Bütçe Kesin Hesap ve Raporlama Şube Müdürü)
3. Ali HİÇSÖNMEZ (İdari İşler Şube Müdürü)

Değerlendirme Konuları:

Mali (finansal) yönetim ve süreçlerin analizleri yapılmıştır. Bu kapsamda kurumun mali disiplini, bütçeleme ve bütçe uygulama sistemleri, gelir-gider dengesi, belediyenin borç durumu, gelir artırıcı faaliyetler, tahsilât ve tahakkuk oranları, vatandaşların vergi ödeme olanakları konularında analiz ve değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler sırasında ilgili kurum çalışanlarının destek ve bilgileri alınmıştır.

4. EKİP (Ekip Başkanı: Aydın Yıldırım DURAN)

1. Aydın Yıldırım DURAN (Şube Müdürü)
2. Bahar DURMUŞ (Şehir Plancısı)
3. Filiz BAYHAN (Birim Koordinatörü)

Değerlendirme Konuları:

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin hizmet yönetim süreçleri bu ekip tarafından analiz edilmiştir. Bu kapsamda altyapı, ulaşım, çevre, imar, sosyal faaliyetler, sağlık, kültür, spor, afet yönetimi alanlarında hizmetin üretilmesi, maliyetlendirilmesi, vatandaşlara sunulması, hizmetlerin önceliklendirilmesi gibi konularda Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin uyguladığı yaklaşım ve yönetim tarzıyla ilgili analiz ve değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler sırasında ilgili kurum çalışanlarının destek ve bilgileri alınmıştır.

5. EKİP (Ekip Başkanı: Nihat ÇELİK)

1. Nihat ÇELİK (Felsefeci-ASAM)
2. Z.Kerem COŞKUN (Şehir Plancısı)
3. Şebnem ÜNAL (Şehir Plancısı)

Değerlendirme Konuları:

Belediye faaliyetleri (Ulaşım, altyapı ve atık su çalışmaları, doğal gaz uygulamaları, çevre uygulamaları, atıkların değerlendirilmesi, hava kirliliği çalışmaları, imar uygulamaları ve kamulaştırma çalışmaları, eğitim, sosyal yardımlar ve diğer sosyal belediyecilik çalışmaları, sosyal tesisler ve yönetimleri, halkla ilişkiler, spor tesisleri, sağlık ve veteriner çalışmaları, mezarlıklar ile ilgili çalışmalar, temizlik faaliyetleri, -afet başta olmak üzere- acil durum yönetimi çalışmaları ile ilgili projeler; bu faaliyet ve projelerin kentin sorunlarına ürettiği çözümlere yönelik analiz ve değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir. Bu değerlendirmeler sırasında ilgili kurum çalışanlarının destek ve bilgileri alınmıştır.

1.3 ÇALIŞMA EKİPLERİ (KENTSEL DEĞERLENDİRME)

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi stratejik planlama çalışmasında kentsel değerlendirme, 5 ekiple aşağıdaki konuları içerecek şekilde gerçekleştirilmiştir.

1. Ekip (Ekip Başkanı: Bahar DURMUŞ)

1. Bahar DURMUŞ (Şehir Plancısı)
2. Filiz BAYHAN (Birim Koordinatörü)
3. Celal OF (Bilgisayar Mühendisi)

Değerlendirme Konuları:

Kentin doğal kaynaklarının, sosyo-kültürel yapısının ve sosyal hizmetlerle ilgili durumu analiz edilmiştir. Kentin bu alandaki ihtiyaçları, temel sorunlar ve beklentiler ortaya konularak değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmelerde ilgili paydaş analizleri de dikkate alınmıştır.

2. Ekip (Ekip Başkanı: Aydın Yıldırım DURAN)

1. Aydın Yıldırım DURAN (Şube Müdürü)
2. Sırrı UNUS (Sosyal İşler Müdürü)
3. Nihat ÇELİK (Felsefeci)

Değerlendirme Konuları:

Kentin eğitim, sağlık, kültür ve turizm olanakları ile ilgili durumu analiz edilmiştir. Kentin bu konulardaki ihtiyaçları, temel sorunlar ve beklentiler ortaya konularak değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmelerde ilgili paydaş analizleri de dikkate alınmıştır.

3. Ekip (Ekip Başkanı: Engin Genç)

1. Engin GENÇ (Gelir Müdürü)
2. Handan GÖÇENLER (Bütçe Kesin Hesap ve Raporlama Şube Müdürü)
3. Ali HIÇŞÖNMEZ (İdari İşler Şube Müdürü)

Değerlendirme Konuları:

Kentin ekonomik durumu (gelir dağılımı, potansiyel ticari imkânlar vb.) analiz edilmiş; kentin bu konulardaki ihtiyaçları, temel sorunlar ve beklentiler ortaya konularak değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmelerde ilgili paydaş analizleri de dikkate alınmıştır.

4. Ekip (Ekip Başkanı: Abdullah KÖSEOĞLU)

1. Abdullah KÖSEOĞLU (İhale İşleri Şube Müdürü)
2. Z.Kerem COŞKUN (Şehir Plancısı)
3. Şebnem ÜNAL (Şehir Plancısı)

Değerlendirme Konuları:

Acil durum yönetimi (deprem sel vb.) ve kentin ulaşımı ile ilgili durumu analiz edilmiş; kentin bu konulardaki ihtiyaçları, temel sorunlar ve beklentiler ortaya konularak

değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmelerde ilgili paydaş analizleri de dikkate alınmıştır.

5. Ekip (Ekip Başkanı: Rıdvan DURAN)

1. Rıdvan DURAN (Genel Sekreter)
2. Dilek ÇAKMAK (Maaş Tahakkuk Şube Müdürü)
3. Şebnem ÜNAL (Şehir Plancısı)

Değerlendirme Konuları:

Kurum dışı, diğer belediyeler, sivil toplum örgütleri, hükümet ve Avrupa Birliği ile ilgili ilişkiler analiz edilmiş; bu konularda yapılan uygulamalar, karşılaşılan sorunlar ve kurumsal ilişkiler hakkında değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmelerde ilgili paydaş analizleri de dikkate alınmıştır.

2

PAYDAŞ ANALİZLERİ

2 PAYDAŞ ANALİZLERİ

Paydaş analizleri Adapazarı Büyükşehir Belediyesi stratejik planlama çalışmalarının diğer önemli bir unsuru olarak görülmüştür. Öncelikle paydaşlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

- Hükümetimiz
- Çalışanlarımız
- Vatandaşlarımız
- Sivil Toplum örgütlerimiz (Esnaf grupları dahil)
- Kamu kuruluşlarımız
- Mahalle muhtarlarımız
- Ticaret ve Sanayi Odamız
- İlçe ve ilk kademe belediyelerimiz
- Sakarya Üniversitemiz

Paydaş analizleri iki yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bunlar;

- a. Yazılı olarak paydaşların belediye hizmetleri ile ilgili gördükleri temel sorunlar, belediye hizmetleri ile ilgili olarak beklentileri, belediye çalışmalarıyla ilgili önerileri ve belediyenin uygulamasını uygun gördükleri stratejileri bildirmeleri istenmiştir. Tüm paydaşlara yazılar gönderilmiş ve paydaşlar tarafından gönderilen cevabî yazılar dikkatlice incelenerek beklenti ve öneriler değerlendirilmiş, şikâyetleri önleyici çalışmalar planlanmıştır.
- b. Paydaş toplantıları yapılarak paydaşların görüşleri sözlü olarak da alınmıştır. Yapılan birlikte değerlendirmeler neticesinde, kentin sorunları ve çözüm önerileri ile ilgili düşünceler alınmış ve değerlendirilmiştir. Zaman darlığı yüzünden tüm paydaşlar ile toplantılar yapmak mümkün olmadığından, paydaşların yazılı önerileri incelenerek tüm paydaşları temsil edebilecek nitelikte gruplar belirlenip, bu gruplarla birlikte değerlendirmeler yapılmıştır.

Paydaşlarla yapılan analiz çalışmalarında belediyeden beklentiler, strateji önerileri, mevcut durum ile ilgili öneri ve şikâyetler sorulmuştur. Paydaş analizi neticesinde elde edilen detaylı bilgiler "**Paydaş Analiz Raporu**" başlığında ayrıca düzenlenip, planlama çalışmalarında girdi olarak kullanılmıştır.

3

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

3 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

3.1 . İlk yerleşik kavmi Frigler olan bölged **BELEDİYENİN TARİHÇESİ VE GELİŞİMİ**

Sakarya'nın ilk yazılı tarihi M.Ö. XII. yüzyıla kadar uzanmaktadır e daha sonra sırasıyla; Bithynialılar, Kimmerler, Lidyalılar, Persler, Romalılar ve Bizanslılar hâkimiyet kurmuşlardır. 1071 Malazgirt Zaferinden sonra, Selçuklu Sultanı Alparslan'ın komutanlarından Artuk Bey'in İzmit yakınlarında Bizanslıları bozguna uğratmasıyla bölge, Selçukluların idaresine girmiştir. Selçukluların zayıflamasıyla kısa bir süre İlhanlılar'ın elinde kalan bölge, 1291'de Osmanlılar'ın hâkimiyetine geçmiştir.

1837 yılında ilçe statüsüne kavuşan Adapazarı, 1868 yılında belediye olmuştur. 26 Mart 1921'de Yunan işgaline uğrayan bölge, 21 Haziran 1921'de düşman işgalinden kurtarılmıştır. 1954 yılına kadar Kocaeli'ye bağlı bir ilçe durumunda olan Adapazarı, 22 Haziran 1954'de il olarak Sakarya adını almıştır.

Adapazarı Belediyesi, 06.03.2000 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 593 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Söğütlü ve Ferizli ilçelerini de kapsamına alarak Büyükşehir Belediyesi statüsüne kavuşmuştur. 8 Mart 2000 tarihinden önce Adapazarı Belediyesi'nin sınırları 2.200 hektar iken, bu tarihten sonra Büyükşehir Belediyesi statüsüne geçen 12 belediye ile Adapazarı Belediyesi'nin sınırları 33.500 hektara ve nüfusu 320.000'e ulaşmıştır. 5216 sayılı kanun gereği Adapazarı merkezi baz alınarak 20 km yarıçap içerisine giren tüm belediyeler; Sapanca, Kırkpınar, Kurtköy, Karapürçek ve Çaybaşı Yeniköy Belediyeleri Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'ne bağlandı. Ardından 11 Mayıs 2005 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 25812 sayılı kanun ile Hendek Belediyesi de Büyükşehir Belediyesi kapsamına girmiştir. Böylece Büyükşehir Belediyesi'nin sınırları 21 belediye, 117 ormanköyü 191 mahalleden oluşmaktadır.

3.2 ORGANİZASYON YAPISI

3.3 BELEDİYE BAŞKANI VE BELEDİYE YÖNETİMİ

AZİZ DURAN (BELEDİYE BAŞKANI)

1949 yılında Adapazarı'nda doğdu. İlk ve orta öğrenimini Adapazarı'nda tamamladı. 1976 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi İşletme-Sosyal Siyaset Bölümünden mezun oldu. Türkiye Ziraî Donatım Kurumu Sakarya Bölge Müdürlüğü'nde ve Çalışma Bakanlığı Teftiş Kurulu'nda bir süre çalıştı. 1978-1980 yılları arasında Şanlıurfa'da askerlik görevini ifa etti. Türk Standartları Enstitüsü'nün ve Milli Prodüktivite Merkezi'nin Sakarya temsilcilikleri görevlerini yürüttü. Devlet Planlama Teşkilatı'nın ihtisas komisyonlarında görev aldı. Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası Genel Sekreterliği görevini 13 yıl sürdürdükten sonra, 27 Mart 1994 1. dönem; 18 Nisan 1999 2. dönem olmak üzere Adapazarı Belediye Başkanlığı görevine seçildi. 6 Mart 2000 tarihinde Büyükşehir Belediyesi Statüsüne kavuşması ile Büyükşehir Belediye Başkanı olarak görevini sürdürdü. 27 Mart 2004 tarihindeki yerel seçimlerde 3. dönem olarak tekrar seçilen Aziz Duran, halen Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevini sürdürmektedir. Aziz Duran evli ve iki çocuk babasıdır.

RIDVAN DURAN (GENEL SEKRETER)

1972 yılında Adapazarı'nda doğdu. İlk ve orta öğrenimini Adapazarı'nda tamamladı. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi mezunu olup, Sakarya Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstriyel İlişkiler master Programını tamamladı. Orta derecede İngilizce biliyor. 1993-1994 yılları arası yerel bir radyonun genel yayın müdürlüğü görevini yürüttü. 1994 yılında Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, 1996-2004 yılları arasında Özel Kalem Müdürlüğü görevlerini yaptı. 2004 yılında Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı oldu. 2005 yılında Genel Sekreterlik görevine vekâleten atandı. Aynı zamanda Büyükşehir Belediye Spor Kulübü Başkanlığı ve Türkiye Karate Federasyonu As Başkanlığı görevini yürütüyor. Ridvan DURAN evli ve iki çocuk babasıdır.

OSMAN KAYA (GENEL SEKRETER YARDIMCISI)

1952 yılında doğdu. 1970–1977 yılları arasında İlkokul öğretmenliği yaptı. 1974–1977 yıllarında 3 yıllık Yüksekokul (Eğitim Enstitüsü) bitirdi. 1977–1990 yılları arasında Tarım ve köy İşleri Bakanlığı Süt Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı çeşitli fabrikalarda şef ve işletme müdürü olarak çalıştı. 1990–1996 yıllarında Karadeniz Teknik Üniversitesinde Basın ve Halkla İlişkiler alanında Akademik Uzman olarak çalıştı. 1992 yılında lisans tamamlama programını bitirdi. 1996–1997 yıllarında Kültür Bakanlığı Basın Müşavirliği görevini 2547 sayılı kanununun 38. maddesi gereği yürüttü. 2004 yılı Ekiminde Adapazarı Büyükşehir Belediyesinde Başkan Danışmanı olarak göreve başladı. 2005 Mayıs'ında ADASU Genel Müdür Yardımcısı kadrosuna atanarak Genel Sekreter Yardımcılığı görevini yürütmektedir. Evli ve 3 çocuk babasıdır.

ÖMER KAHVECİ (GENEL SEKRETER YARDIMCISI V.)

1955 Trabzon Tonya ilçesine bağlı Kozluca köyü doğumludur. 1967'de ilkokul, 1975'te Trabzon İmam Hatip Lisesi, 1981'de Atatürk Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi'nden mezun oldu. 1981–1983 yılları arasında Beylerbeyi Deniz Astsubay Okulunda Dış Hekimi Asteğmen olarak askerlik görevini tamamladı. 1983–1984 yıllarında Adapazarı'nda, 1985–1987 yıllarında Trabzon'da serbest dış hekimisi olarak çalıştı. 1988–1989 yılları arasında Erzincan'ın Refahiye ilçesi Devlet Hastanesinde dış hekimliği yaptı. 1989–1991 yılları arasında Tonya Devlet Hastanesinde çalıştı. 1991–1998 yılları arasında Trabzon Numune Hastanesinde görev yaptı. 1998'den 2003'e kadar Trabzon'da serbest olarak Ağız Sağlığı ve Dış Hekimliği görevini sürdürdü. 2004 yılının Ağustos ayına kadar Trabzon Numune Hastanesinde görevine devam eden Kahveci, bu tarihten itibaren Sağlık İşleri Daire Başkanı olarak Adapazarı Büyükşehir Belediyesinde göreve başladı.

3.4 BELEDİYE MECLİSİ

3.5 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ COĞRAFİ KONUMU

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi, Marmara Bölgesinin kuzeydoğu bölümünde yer alan ve adını ünlü Sakarya Nehri'nden alan Sakarya ili sınırları içindedir. Sakarya ili doğudan Bolu'nun Göynük, Mudurnu, Düzce ve Akçakoca ilçeleri; güneyden Bilecik'in Gölpazarı ve Osmaneli ilçeleri; batıdan Kocaeli'nin; Kandıra, Merkez ve Gölcük ilçeleri, kuzeyden ise Karadeniz ile çevrilidir. Aşağıdaki haritada Sakarya ilinin komşularına göre konumu gösterilmektedir.

Sakarya, İstanbul'a 148 km, Ankara'ya ise 306 km uzaklıktadır. İlin merkezi olan Adapazarı Akova adı ile anılan düzlükte, Sakarya havzasının aşağı kısmındadır. 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre nüfusu 756.168'dir. Sakarya'nın yüzölçümü 5.015 km²'dir. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin sınırları Sakarya ili içerisindeki ana yerleşim bölgelerini kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Aşağıdaki haritada Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin sınırları gösterilmektedir.

4

KURUMSAL DEĞERLER

4 KURUMSAL DEĞERLER

4.1 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MİSYONU

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin misyonu, belediyenin var oluş nedenini ve temel görevini göstermektedir. Bu temel anlayış tüm yöneticilerin katılımı ve görüşleri doğrultusunda oluşturulmuş ve kurumun tamamı tarafından benimsenmiştir. Bu kapsamda belirlenen misyon (temel görev):

“Sürdürülebilir bir yaşam kalitesi sağlayarak, halkı ile bütünleşmiş, çevreye duyarlı ve afetlere karşı hazırlıklı örnek bir kent oluşturmaktır..”

şeklindedir.

4.2 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VİZYONU

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin vizyonu, misyonunu hayata geçirebilecek ve belediyeyi geleceğe taşıyacak anlayışı göstermektedir. Uzun sürede belediyemizin ulaşmak istediği noktayı tanımlamaktadır. Belediye yöneticilerimizin ufkunu göstermektedir. Bu kapsamda tüm yöneticilerin katılımı ile belirlenmiş olan vizyonumuz:

Gelecekte Adapazarı'nı;

- **Yeşil ve sosyo-kültürel donatı alanlarını çoğaltmış**
- **Her türlü kirliliğe karşı önleyici tedbirleri geliştirmiş**
- **Engellileri ve muhtaçları toplum ile bütünleştirmiş**
- **Afet odaklı master planlarına dayalı kentsel gelişimi sağlamış**
- **Metropoller arasında yaşanabilir bir cazibe merkezi olmuş**
- **Vatandaş odaklı bir yönetim sergileyerek entegre bilişim sistemleri ile hizmet verebilen**

bir kent haline getirmektir.

4.3 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TEMEL DEĞERLERİ

- İnsanı ve çevreyi sevmek
- Liyakati öncelikli görmek
- Etkin çalışmak
- Zamanın kıymetini bilmek
- Severek hizmet etmek
- Sorunları birlikte çözmek
- Adalet, doğruluk ve dürüstlükten taviz vermemek
- Sonuca odaklı olmak
- Düşkün ve muhtaçların hamisi olmak
- Sürekli iyileştirmek

4.4 ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ POLİTİKALARI

- Tecrübe, yetenek ve liyakat esaslı bir insan kaynağı yönetimi sergilemek
- Çok kültürlü toplumda kültürler arası etkileşimi artırmak için gayret sarf etmek
- Sürekli iyileşme esasına göre işlerin etkinliğini sürekli artırmak
- Kaynakları doğru yerde, doğru zamanda kullanmak
- Hizmetlerin üretilmesi ve sunulmasında vatandaş öncelikli davranmak
- Teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek hizmet üretiminde kullanmak
- Başarıyı ödüllendirmek ve kurumsal sahiplenmeyi artırmak
- Sürekli eğitimlerle çalışanların bilgi dağarcığını güncellemek
- Performansa dayalı bir yönetim sergilemek
- Vatandaşlarla sürekli etkileşimi sağlamak
- Alt ve üst yapı çalışmalarını vatandaş beklentilerini önceliklendirip gerçekleştirmek
- Kentlilik bilincini yaygınlaştırmak
- İlimizde sosyal dayanışmayı öne çıkaracak her türlü aktiviteyi desteklemek
- Paydaşlarımızla etkin iletişim mekanizmalarını uygulamak

5

KENTSEL DEĞERLENDİRME

5 KENTSEL DEĞERLENDİRME

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi dış çevre (kentsel değerlendirme) analizleri aşağıdaki başlıklar altında gerçekleştirilmiştir. Değerlendirme sonuçları aşağıda sunulmaktadır.

- Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin alanları ve coğrafi yapısı
- Nüfus ve sosyal yapı değerlendirmesi
- Adapazarı'nın göç alma durumu
- Sivil toplum örgütleri değerlendirmesi
- Gelir dağılımı
- Sosyo-ekonomik yapı, işsizlik ve istihdam ihtiyacı
 - Üniversitenin şehrin ekonomik durumuna katkısı
 - Sanayi sitelerinin şehrin ekonomik durumuna etkisi
 - I. ORGANİZE SANAYİ
 - II. ORGANİZE SANAYİ
 - III. ORGANİZE SANAYİİ
- Sosyo-kültürel değerlendirme
 - Sakarya ili turizm potansiyeli
 - Sit alanları
- Eğitim durumunun değerlendirilmesi
 - Eğitim durumuna göre nüfus
- Sağlık kurumlarının değerlendirilmesi
- Ulaşım durumunun değerlendirilmesi
 - Karayolu ulaşımı
 - Demir yolu ulaşımı
 - Toplu taşıma sistemi
 - Nehir taşımacılığı
- Deprem ve acil durum yönetimi
- İlçe belediyeleri ile ilişkilerin değerlendirilmesi
- Hükümetin uygulamaları ve yerel yönetimler ile ilgili değerlendirme
- Yerel yönetimlerde Avrupa Birliği uyum sürecinin değerlendirilmesi

5.1 KENTİN COĞRAFİ YAPISI

İz düşüm alanı 483.500 hektar topoğrafik alanı ise 501.500 hektar olan Sakarya ili, Marmara Bölgesinin kuzeydoğu bölümünde yer almaktadır. Sakarya ili adını ünlü Sakarya nehrinden almıştır. Sakarya ili doğudan Bolu'nun Göynük, Mudurnu, Düzce ve Akçakoca ilçeleri; güneyden Bilecik'in Gölpazarı ve Osmaneli ilçeleri; batıdan Kocaeli'nin Kandıra, Merkez ve Gölcük ilçeleri; kuzeyden ise Karadeniz ile çevrilidir. Sakarya, İstanbul'a 148 km, Ankara'ya ise 306 km uzaklıktadır. İlin merkezi olan Adapazarı Akova adı ile anılan düzlükte, Sakarya havzasın aşağı kısmındadır. 2000 yılı Genel Nüfus Sayımına göre nüfusu 756.168'dir. Toplam 13 ilçe, 39 belediye ve 478 köyden meydana gelmektedir.

Sakarya'da tarım alanı ve orman alanı önemli yer tutar. İl genelinde toplam arazi varlığının % 51'ini tarım alanı, % 42'sini orman ve fundalık alan, % 3'ünü çayır mera alanı ve % 4'ünü tarım dışı alan oluşturmaktadır. İlde tarım alanı 245.356 hektar, orman alanı 208.178 hektar, tarım dışı alan 21.667 hektar ve çayır mera alanı 16.443 hektar'dır.

İl topraklarının yeryüzü şekillerine göre dağılım yüzdeleri: Dağlar %34, platolar %44, ovalar %22 şeklindedir. Sakarya ilinin yüzey şekilleri sade bir özellik gösterir. Bunları üç bölümde incelemek mümkündür. Kuzeydeki tepelik alan, ortada Adapazarı ovası ve güneydeki topraklardır. İl alanı, güneyden kuzeye doğru uzanarak Kocaeli ovalarının doğusunda Karadeniz'e açılır. Jeolojik zamanda ortaya çıkan kıvrılma ve kırılma hareketleri nedeniyle Trakya'nın güneye, Kocaeli yarımadasının kuzeye doğru farklı yönlerde çarpılmasına neden olmuştur. Çarpılmanın etkisi Sakarya ilinde daha güçlü olmuş ve il alanı Karadeniz'e doğru eğim kazanmıştır. Sakarya ırmağının iç batı Anadolu platolarından taşıdığı maddeler il alanında yığılarak alüvyal ve kolüvyal ovalar oluşturmuştur.

Sakarya'da bulunan en büyük ova Adapazarı ovası olarak da bilinen Akova'dır. Sakarya ırmağının taşıdığı kalın bir alüvyon tabakası ile kaplı olduğundan çok verimlidir. Aşağı Sakarya vadisinin Akova'dan sonra ikinci büyük tarım alanı, Pamukova'dır. Akova'nın kuzeyinde yer alan Söğütlü ovası ilin en çukur tarım alanıdır. Taban suyunun yer yer yüzeye çıkması ve Sakarya taşkınları nedeniyle ovanın bazı kısımları sazlık ve bataklık durumundadır.

Sakarya'da çeşitli toprak yapıları bulunmakla beraber il yüzölçümünün % 54,6'sında yaygın olarak kireçsiz kahverengi orman toprağı mevcuttur. Bu toprakların % 84'ü kültür bitkilerine elverişli olmayan VI. ve VII. sınıftır. Kahverengi orman toprakları il yüzölçümünün % 19,8'ini kapsar. Kahverengi orman topraklarının % 86,7'si VI ve VII. sınıftır. İl yüzölçümünün % 18,4'ünü kapsayan alüvyonlu topraklar genelde Sakarya Nehri boyunca uzanmaktadır. Pamukova ve Adapazarı ovası toprakları alüvyaldır. Bu toprakların büyük çoğunluğu I., II., ve III. sınıftır. İldeki tarım alanı 245.356 hektar olup I.-IV. sınıf arazilerin toplamı 158.448 ha'dır. Bu durum 86.908 ha tarım yapılan alanın V. sınıf ve üzeri sınıf arazilerden oluştuğunu göstermektedir. Bu arazilerden tarım yapılan alanların büyük bölümünde fındık yetiştirilmektedir. Bununla beraber ekilebilir özellikteki arazilerin bir kısmının tarım dışı alanlara kaydığı bilinmektedir.

TOPRAK SINIFI	KULLANIM TÜRÜ
I. Sınıf Toprak	Toprakların %5'inde tarım dışı faaliyetler yapılmaktadır.
II. Sınıf Toprak	Toprakların %92' sinde tarım yapılmaktadır.
III. Sınıf Toprak	Toprakların %69'u tarım arazisi, %14'ü çayı mer'a, %13'ü orman ve funda olarak kullanılmaktadır.
IV. Sınıf Toprak	Toprakların %57'si tarım, %38'i orman olarak kullanılmaktadır.
V. Sınıf Toprak	Toprakların %82'si ormanla kaplı olup geri kalanı çayır mera konumundadır.

Kaynak: K.H.G.M., Sakarya İli Arazi Varlığı

Sakarya ili su potansiyeli bakımından oldukça zengindir. Yer üstü su kaynaklarının en önemlisi Sakarya nehridir. Toplam uzunluğu 824 km. olan nehrin 159,5 km'si Sakarya ili sınırlarındadır. Maksimum debisi 996 m³/sn, minimum debisi 30 m³/sn, ortalama ise 193

m³/sn'dir. Sakarya Nehri Pamukova'nın güneyinden il topraklarına girerek güneybatı-kuzeybatı yönünde akar ve bu alan içerisinde Geyve Suyu, Mudurnu Çayı, Çark Suyu ve Alaçam Deresi ile beslenir. Nehir, Karasu ilçesinin batısında Sakarya ağızı olarak isimlendirilen yerde Karadeniz'e dökülmektedir. Sakarya Nehrinin şehre göre durumu yandaki

şekilde gösterilmektedir.

İlde ayrıca Çark suyu, Dinsiz Çayı, Mudurnu Çayı, Darıçayırı Deresi, Maden Deresi, Melen Deresi, Paralı Dere, Akçay Deresi, Yırtmaç Deresi, Karaçay Deresi ve irili ufaklı Sapanca dereleri bulunmaktadır. İlde 6 adet doğal göl bulunmaktadır. Bunların en büyüğü olan Sapanca gölü yerleşim yerlerinin içme ve kullanma suyu ihtiyacını karşılayan 47 km. alana sahip bir göldür. Sapanca gölü çeşitli su sporlarının yapılmasına imkân veren bir göl konumundadır. İlde bulunan diğer göller: Büyük Akgöl, Küçük Akgöl, Taşkısığı gölü, Poyrazlar Gölü ve Acarlar gölüdür. İkinci büyük göl konumunda olan Acarlar gölü 15,62 km. yüzölçümlü olup 8,61 km. lik kısmı bataklıktır.

Köy Hizmetleri Müdürlüğü Tarafından Yapılan Sulama Göletleri

GÖLET ADI	SULAMA ALANI (HEKTAR)	DURUMU
Sakarya Merkez Salmanlı Sulama Göleti	227	Faal
Sakarya Kaynarca Reisler-Okçular Sulama Göleti	313	Faal
Sakarya Söğütlü İmamlar-Aslanlar Sulama Göleti	429	Faal
Sakarya Kaynarca Kulaklı Sulama Göleti	256	İnşaat
Sakarya Söğütlü Hasanfakı Sulama Göleti	-	İnşaat

Kaynak: K.H.G.M., Sakarya İli Arazi Varlığı.

Sakarya ilinde toplam emniyetli yeraltı suyu rezervi 248×10^6 m³/yıl'dır. Bunun 245 m³'ü Aşağı Sakarya ovasında, geriye kalan 3×10^6 m³'ü diğer bölgelerdedir. Aşağı Sakarya havzasında işletmeye uygun görülen alanlar beş tali drenaj havzasına bölünmüştür. Sakarya ili sulama suyu potansiyeli bakımından yılda 1958 hm/yıl hacme sahip olup bunun %87'si yüzey kaynaklardan oluşmaktadır (nehirler, göller).

İlde sulanabilir toplam arazi miktarı 177.482 hektardır. Resmi kayıtlarda toplam sulanan alan 19.836 hektar olup tarım alanının ancak %8'ine tekabül etmektedir. Resmi kayıtlarda 2.826 hektar olan halk sulaması yapılan alanın gerçekte bu rakamların çok üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

Sakarya ilinde doğal bitki örtüsünü, nemli Karadeniz iklimi etkisindeki dağlık alanların kuzey yüzlerinde nemli ormanlar, iç kesimlerde kum ormanlar oluşturur. Nemli ormanların yaygın ögesi kayın ağacıdır. Güneydeki Karadağ üzerinde, eteklerde kayın ve meşelerle

başlayan bitki topluluğu yükseklerle doğru yerini kayın-karaçam karışık ormanlara bırakır. Güneydoğudaki Keremali dağlarında bitki örtüsü daha da çeşitlenir. Aşağılarda kayın-meşe karışık ormanı, yukarılarda karaçam-köknar-kayın karışık ormanları yer alır. Bunlar içinde baskın öge karaçamdır.

İl içindeki nemli ormanların değişik bir tipi de, yaz döneminde bataklık, kış aylarında sular altında kalan çukur alanlardaki bataklık ormanlarıdır. Bunlardan biri Sakarya deltasının batısında bir set gölü olan Acarlar Gölünde, öteki de Adapazarı ovasının kuzeydoğusundaki çukur alanda Mudurnu çayı ile Dinsiz çayının oluşturduğu bataklık alandaki Sülüman ormanıdır.

Ormanların il toplam alanı içindeki payı % 42'yi bulur. Doğal ve plantasyon olarak 209.112 hektar orman bulunmaktadır. Genel olarak yaklaşık 48.000 hektar ibreli, 136.000 hektar yapraklı, 24.000 hektar karışık görünümde ormanla kaplıdır.

İlin güneyindeki dağlık kütleler bilhassa kuzeyden gelen hava akımlarının hareketini yavaşlatarak sahanın nispeten daha fazla yağış almasını sağlar. Ayrıca çevredeki denizler, göller ve bataklıklar nemi artırıcı rol oynar. Yıllık ortalama nem oranı % 72'dir. Adapazarı çevresinde Marmara bölgesinin diğer kısımlarına göre hem yağış miktarı, hem de yağışlı gün sayısı fazladır. Ancak yağış miktarı Karadeniz kıyılarından iç kesimlere geçildikçe hızla azalır. Karasu'da 1200 mm. olan yıllık toplam yağış miktarı, Adapazarı'nda 800'e Geyve'de 600 mm.ye düşer. Bahar aylarında bol yağış alan Adapazarı'nda yağışlı gün sayısı ortalama 119,4 gündür. Yıllık yağış miktarı 804 mm'dir. En yağışlı mevsim kış, en yağışlı ay Aralık (% 12,5), en kurak ay ise Ağustos'tur (% 4,5). Merkezde ortalama kar yağışlı gün sayısı 7,7'dir. Kar ile örtülü gün sayısı 9,1 ve en yüksek kar kalınlığı 48 cm. (1991) olmuştur.

Sakarya ilinde tescilli yapılmış Tabiat Park bulunmamakla beraber teklifi yapılmış parklar mevcuttur. Bunlar: Karasu İlçesi Acarlar Tabiat Parkı, Ferizli Akgöl Tabiat Parkı, Taraklı Kayaboğazı Mağarası Kanyon Milli Parkı, Hendek Kurtköy Tabiat Parkı ve Karasu Maden Deresi Tabiat Parkıdır.

İlde birçok orman içi dinlenme alanları bulunmaktadır. Bunların başında Poyrazlar gölü ve çevresi, Sapanca Gölü ve çevresinde bulunan İl Ormanı mesire alanları başlıca dinleme piknik ve kamp yerleridir.

Sakarya'da Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce tescilli dört adet B Tipi mesire yeri (kent merkezine yakın yüksek ziyaretçi potansiyeline sahip yerler) mevcuttur. Bunlar; Hasandağı (İl Ormanı), Poyrazlar Gölü, Kuzuluk, Çadırlar Gölü'dür. İilde bulunan diğer mesire alanları ise: Karasu ilçesinde Maden Deresi, Pamukova ilçesinde Öküzyatağı orman içi dinlenme yeri, Söğütlü ilçesinde Mağra köyü dağ yürüyüş bölgesi, Karapürçek ilçesinde Kanlıçay Göleti ve ormanlık alanı, Uludere ve Ahmediye orman içi dinlenme yerleri, Ferizli ilçesi Akgöl mevki gibi birçok dinlenme yerleri vardır.

Sakarya ilinde MTA tarafından tespiti yapılan çeşitli madenler vardır. Bunların büyük çoğunluğu işletmeye açılmamıştır. Belirlenmiş olan maden alanları arasında Karasu Akçukur ve Kuru dere köylerinde simli kurşun; Hendek Hüseyinşeyh ve İkizce köylerinde bakır, Ferizli ilçesinin Mağara ve Akçukur köylerinde demir madeni mevcuttur.

Sakarya kaynak ve maden suyu bakımından oldukça zengin bir ildir. Bunların en önemlileri Akyazı Kuzuluk Maden Suyu ile Şerefiye ve Reşadiye Kaynak Suyu, Sapanca Kristal, Mahmudiye ve Memnuniye Kaynak Suyu, Hendek Kardelen Kaynak Suyu, Karasu Çamdağı Kaynak Suyu ve Geyve Ahibaba Kaynak Suyudur. Sakarya ilinde yer alan kaplıcalar ise şunlardır; Kuzuluk Kaplıcası, Akyazı Kaplıcası, Çökek Kaplıcası, Acı Su, Ilıca Köy İçmecesesi, Kil Hamam'dır.

Sakarya ilinde en önemli su kaynağı Sapanca Gölü'dür. Şehrin içme ve kullanma suyu ihtiyacının büyük bir bölümü buradan karşılanmaktadır. Sapanca Gölü önümüzdeki dönemde de Adapazarı için en önemli su kaynağı olacaktır. Göl etrafındaki yerleşim bölgeleri, TÜPRAŞ ve SEKA gibi kuruluşların gölden kontrolsüz ve büyük miktarlarda su çekmeleri gölün ekolojik dengesinin bozulmasına neden olmaktadır. Ayrıca gölün kuzeyinde ve güneyinde bulunan yollar, göle bağlantılı dereler, gölde kullanılan motorlu kayıklar da gölün kirlenmesine neden olmaktadır. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi bünyesinde ADASU gölün kirlenmesini önlemeye yönelik olarak gölün güneyini çevreleyen bir kolektörü faaliyete geçirmiş ve kentin bu önemli su kaynağını koruyabilmek için çalışmalar yürütmektedir. Kuzey kolektör çalışmaları ise devam etmektedir. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (ADASU)'nun hazırlamış olduğu stratejik planda bu ve diğer ilgili konularda bilgiler verilmektedir. Aşağıdaki şekilde Sapanca Gölü ve güney kolektörünün durumu gösterilmektedir.

Kaynak: ADASU 2006 yılı stratejik planı

Şehirde mevcut kaynaklar yaz aylarında yetersiz kaldığından bazı alternatif su kaynakları kullanılmaktadır. Bu kaynaklardan bazıları; Kırkpınar, Kurtköy Kaynakları, Akçay Deresi, Akyazı Kaynakları, Mudurnu Çayı, Hendek Dikmen Deresi, Kanlıçay Deresi'dir.

Sapanca gölünün ayağı olan Çark suyu, Sakarya ırmağına boşalır. Uzunluğu 45 km olan akarsu Sapanca gölünün doğusundan ve batıdan Elmalı Deresi, Kocadere ve Söğüt Deresi'ni alarak kuzeydoğuya yönelir. Seyifler köyü yakınında Sakarya nehrine katılır. Adapazarı'nın içme ve kullanma suyu, uzun yıllar Çark suyundan sağlanmıştır. Çark suyu ıslah edilmiştir. Ayrıca 2006 yılında, ADASU'nun prestij projeleri içerisinde, Çark suyu yürüyüş bandı tamamlanması ve Çark suyunda balık tutulmasını sağlayacak bir proje hazırlanması yer almaktadır (Kaynak: ADASU Genel Müdürlüğü)

Sakarya'da ülke çapında görülen problemlerin yanı sıra, özellikle 1999 depremi sonrası oluşan problemler de bulunmaktadır. Ülke genelinde görülen genel problemler deprem nedeniyle etkisini daha fazla göstermektedir. Depremden dolayı özellikle Sakarya Merkez ilçede olmak üzere şehirlerde oluşan tahribat, buralarda yaşayan halkın kırsal alanlara yerleşmek istemesine neden olmuştur. Bu durum özellikle şehir merkezlerine yakın olan köylerde yoğun arazi taleplerini doğurmuştur. İl genelinde az ve verimli olan tarım arazilerinin konut amaçlı olarak kullanımı artmıştır.

Mevcut konut açığını gidermek amacıyla yeni yerleşim alanı olarak belirlenen Merkez İlçeye bağlı Karaman ve Camili yöresinde bulunan tarım alanlarının büyük çoğunluğu konut yapımına açılmıştır. Bu durum fazla verimli olmayan yöre arazilerinin yok olmasına sebebiyet vermekle beraber; bu arazilerin yapılaşmaya açılmış olması şehir merkezi civarındaki kaliteli tarım alanlarının yapılaşmadan kurtulmasına yardımcı olacaktır.

Ancak yeni yerleşim yerleri ile mevcut şehir merkezi arasında yapılması planlanan bağlantı yolları verimli araziler üzerinden geçecektir. Yol güzergâhı boyunca ve iki yerleşim yeri arasında kalan alanların gelecekte yerleşime açılması engellenemezse tarım arazileri açısından büyük kayıp olacaktır. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin kuruluşunda Ferizli, Söğütlü ilçeleri ile birlikte yeni yerleşim yerlerini de içine alan bir kısım merkez köyler Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisine alınmıştır.

Geyve, Pamukova ve Taraklı ilçelerinin yüksek kesimlerinde bulunan köylerdeki tarım arazilerinin engebeli ve verimsiz olması nedeniyle gelir düzeyi çok düşüktür. Bu yörelerde halk geçimini hayvancılık ve meyvecilikten sağlamaktadır. Ancak ilkbaharın geç donlarından etkilenen meyveciliğin kâr marjı düşüktür.

Hayvancılık, doğal çevrenin korunması ve erozyonu önleme bakımlarından önemli olan mera alanının yetersiz olması ve aşırı otlatma tahribata neden olmaktadır. Ayrıca meraların amaç dışı kullanımı da görülmektedir. Deprem sonrası geçici prefabrike evler genelde meralar üzerinde kurulmuş olup günümüzde de kullanılmaktadır. Bu prefabrike konutların alt yapı çalışmaları meralara büyük zarar vermiştir.

İl sınırları içerisindeki akarsuların yataklarının ıslah edilmemiş olması, mansap şartını sağlamamış olması, ovada eğimin % 00,5 dolaylarında olması drenaj sorununu beraberinde getirmekte, su baskını ve taşkınına maruz kalan alanlarda kanal açma ve bakım işlemlerinin Toprak-Su Teşkilatının lağvedilmesinden bu yana önemli ölçüde aksaması hemen her yıl büyük kayıplara neden olmaktadır. Özellikle Sakarya Nehri etrafındaki doğal dokunun tahrip edilmesi erozyonu artırmakta, verimli tarım arazilerinin yok olmasına sebep olmaktadır. İlin su potansiyelinin yeterli olmasına rağmen sulama tesislerinin yetersiz olmasından dolayı gerekli sulama yapılamamaktadır.

Doğal kaynakları doğrudan etkileyen konularla ilgili, Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca uygulanan bazı tarımsal projeler bulunmaktadır. Bu konularla ilgili DSİ ilde sulama, kurutma, taşkın koruma ve erozyon önleme çalışmaları yapmaktadır. Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü sulama hizmetleri ile birlikte toprak muhafaza hizmetleri, tarla içi geliştirme, drenaj ve laboratuvar hizmetleri vermektedir. Sakarya'da toplam alanın % 43'ü orman alanıdır. Bölge Müdürlüğü tarafından 2001 yılına kadar 30669 hektar alanda gençleştirme ve ağaçlandırma çalışmaları yapılmıştır.

Ayrıca Sakarya'da bulunan taşkın alanlara koruma ve erozyon önleme çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmalar şunlardır:

- Karasu – Darıçayırı sel kapanı
- Akyazı – Haraklı sel kapanı
- Akyazı – Kanlıçay sel kapanı
- Hendek – Kurtköy sel kapanı
- Merkez – Değirmendere tersip bendi
- Geyve – Karaçay tersip bendi
- Geyve – Çaydere tersip bendi
- Pamukova-Turgutlu tersip bendi
- Hendek-Uludere tersip bendi
- Sapanca-İstanbul Deresi tersip bendi
- Sapanca-Mahmudiye tersip bendi
- Mudurnu-Dinsiz dereleri ıslahı ve taşkın koruma şeddeleri
- Sakarya Nehri taşkın koruma şeddeleri
- Çark Suyu ıslahı
- Karasu-Maden deresi ıslahı

Yukarıda isimleri verilen çalışmalar sonucunda Sakarya Nehri ile bu nehre mansap olan yan derelerin meydana getirdiği taşkın, erozyon, rüsup problemleri halledilmiş olup bunların haricinde 100'den fazla yan dere ıslahı yapılarak toplam 3005 hektar arazinin taşkından korunması sağlanmıştır.

Sakarya'da 334.019 adet elektrik abonesi kayıtlıdır. Satın alınan elektrik enerjisi 1.164.791.641 kwh' dir. Ayrıca satılan elektrik enerjisi ise 979.445.885 kwh'dir. Kayıp kaçak oranı %15.91'dir.

İlde 400 km.lik doğalgaz dağıtım hattı yapılmıştır. Aşağıda doğalgaz abonelikleriyle ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

Yerleşim yeri	Doğalgazdan yararlanacak abone kapasitesi	Abone işlemleri tamamlanmış hane sayısı	Gaz kullanan abone sayısı
Yeni yerleşim bölgesinde	9.663	8.913	8.485
Şehir Merkezinde	36.054	19.088	14.223
TOPLAM	45.717	28.001	22.708

Kaynak: AGDAŞ Genel Müdürlüğü

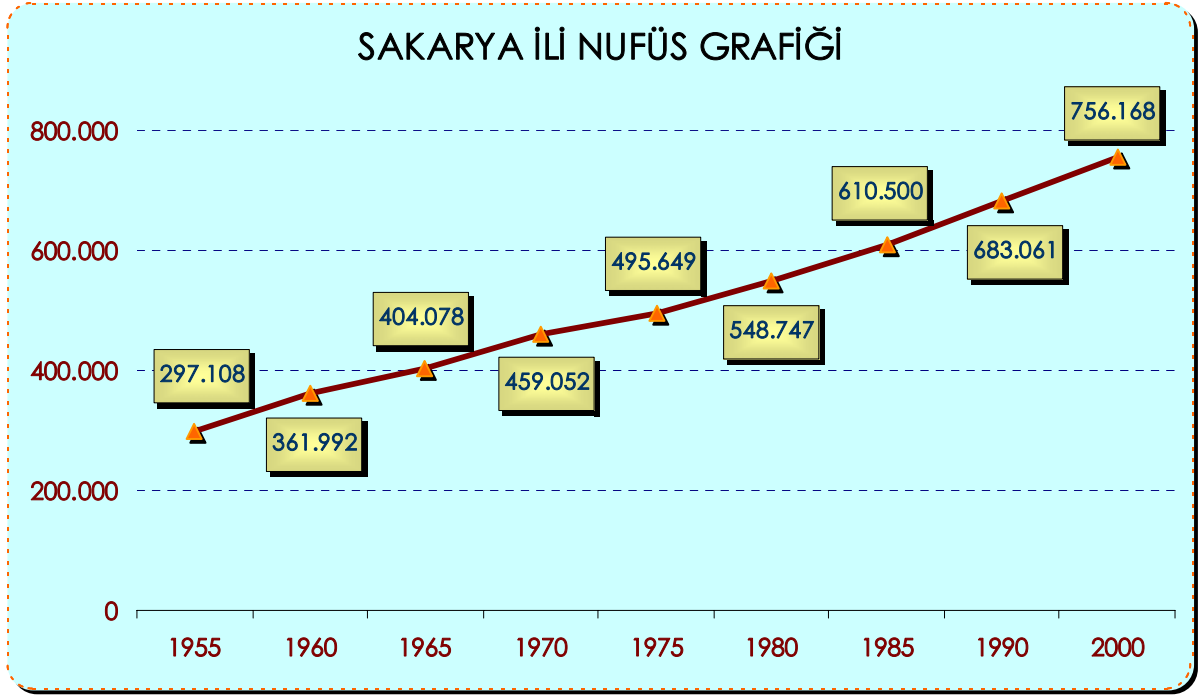
İlde deprem nedeniyle yerleşim birimlerinin geniş alana yayılması ve binaların az katlı olması, doğalgaz dağıtımında altyapı birim maliyetlerini diğer illere göre 3 ile 6 kat arasında arttırmaktadır. Bu nedenle dağıtım hattı yapımı beklenen seviyenin altında kalmıştır.

5.2 KENTİN NÜFUS VE SOSYAL YAPISI

Sakarya ilinin merkez ilçesi olan Adapazarı, II. Mahmut zamanında 1837 yılında kaza haline gelmiş, 19. yüzyılın sonlarına doğru İznik Sancağı'na bağlanmıştır. Cumhuriyet Döneminde 22 Haziran 1954 tarihinde 6419 Sayılı Kanunla il olmuş ve Sakarya adını almıştır. Anadolu ile Trakya bölgesi arasında kavşak noktasında yer alan bu yerleşim merkezi, bir pazaryeri olarak kurulmuş ve gelişmiştir. Ayrıca ulaşım imkânları nedeniyle, sanayi ve ticaretin gelişimine son derece elverişli bir bölgededir. Coğrafi konumu itibarıyla, ekonomik gelişme açısından önemli avantajlara sahiptir. Ulaşım açısından avantajlı bir konuma sahiptir. Ayrıca, ülkemizin sanayileşme oranı en yüksek bölgesinde yer alması, avantajlarını daha da önemli kılmaktadır. Bölgenin tarım açısından son derece elverişli ve verimli olması bir diğer avantajdır.

YIL	NÜFUS	NUFUS ARTIŞ ORANI (%)
1955	297.108	-
1960	361.992	22
1965	404.078	12
1970	459.052	14
1975	495.649	8
1980	548.747	11
1985	610.500	11
1990	683.061	12
2000	756.168	10

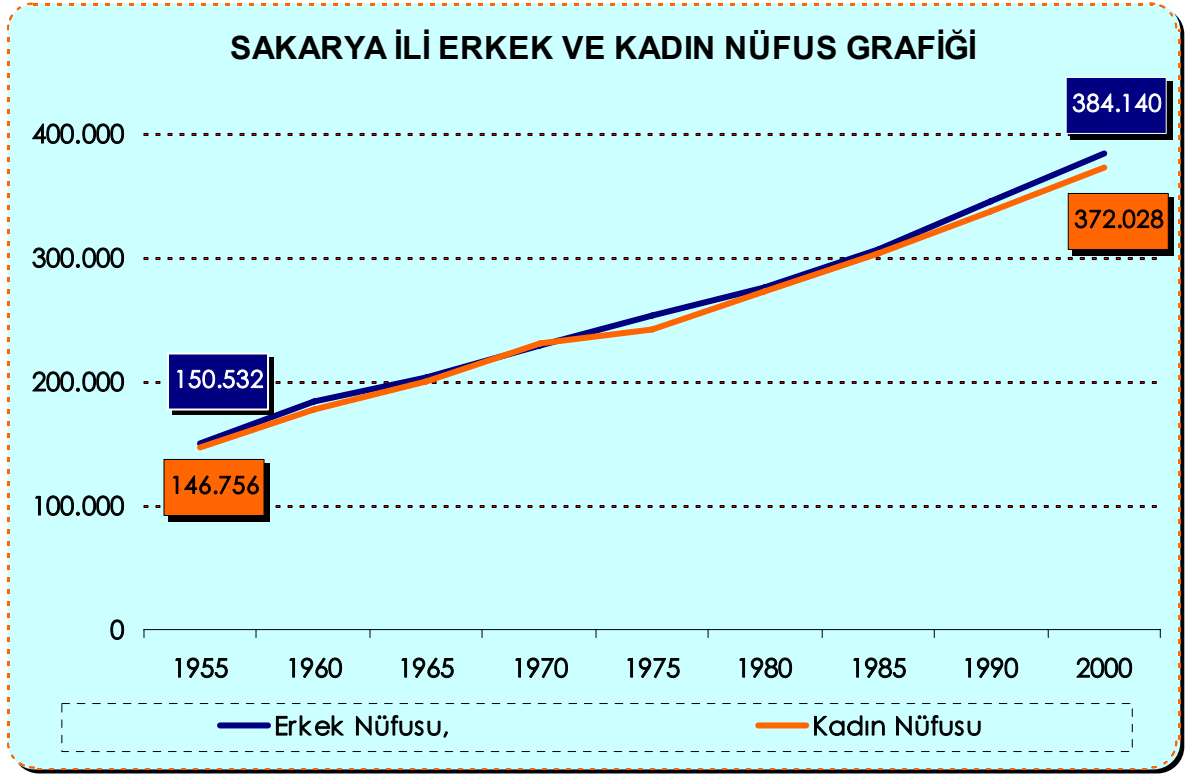
Kaynak: DİE, 2000 Nüfus Genel Sayımı.

Sakarya 1955 yılından itibaren üç misline yakın bir nüfus artışına maruz kalmıştır. Aynı dönemde ülkemizdeki nüfus artışı üç misli (Kaynak: 2000 nüfus sayımı, nüfusun sosyo ekonomik göstergeleri sf:25) olarak gerçekleşmiştir. Sakarya'nın nüfus artışı ülkemizdeki nüfus artışına göre daha düşük seviyede olmakla birlikte, genel olarak istikrarlı bir büyüme eğilimi gösterdiği ifade edilebilir.

YIL	NÜFUS	Erkek sayısı	Yüzde (%)	Kadın sayısı	Yüzde (%)
1955	297.108	150.532	50.66	146.756	49.34
1960	361.992	184.463	50.95	177.529	49.05
1965	404.078	203.896	50.46	200.182	49.54
1970	459.052	228.431	49.76	230.621	50.24
1975	495.649	253.371	51.12	242.278	48.88
1980	548.747	276.046	50.30	272.701	49.70
1985	610.500	307.106	50.30	303.394	49.70
1990	683.061	345.201	50.54	337.860	49.46
2000	756.168	384.140	50.80	372.028	49.20

Kaynak: DİE, 2000 Nüfus Genel Sayımı.

Erkek ve kadın nüfusun genel nüfus içindeki dağılım oranının dengeli olması, sosyal ve ekonomik gelişme açısından tercih edilir bir olgudur. 1955 – 2000 yılları arasında kadın ve erkek nüfusun genel nüfus içerisindeki oranları dengeli bir dağılımla gelişme göstermiştir. Hizmetlerin planlanmasında cinsiyet ağırlıklı hizmetlerin (bayanlara yönelik hizmetler gibi) önemli bir karar unsuru olmadığı görülmektedir.

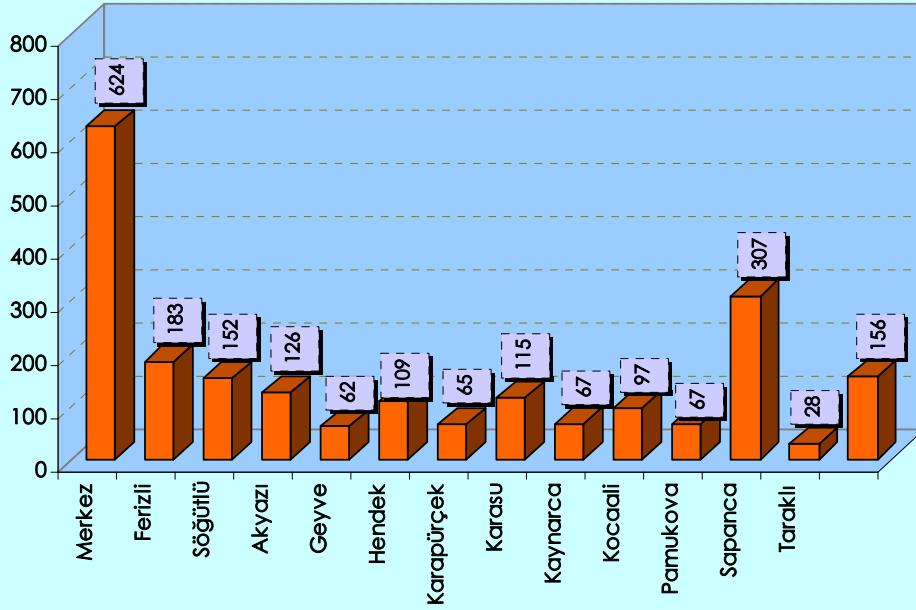
Sakarya'da 2000 yılındaki nüfus piramidine göre 15 yaş altı grupta yaş küçüldükçe kuşak nüfusu azalmaktadır. Bu doğurganlık hızının azaldığını göstermektedir. Bir diğer özellik ise, ölüm oranındaki azalmaya bağlı olarak ileri yaşlarda nüfus azalmasının daha düzenli olmasıdır. 2000 Yılı nüfus piramidinin Avrupa ülkelerinin nüfus piramidine benzediği söylenebilir. (DİE, 2000 Nüfus Genel Sayımı: 30)

Sakarya ilinin ilçeler bazında nüfusu aşağıdaki tablo ve grafikte verilmiştir.

İlçeler	Toplam Nüfus	Şehir Nüfusu (İlçe Merkezi)	Oran (%)	Köyler Nüfusu	Oran (%)	Yıllık Nüfus Artış Hızı (Binde)	Yüzölçümü (Km2)	Nüfus Yoğ.
Merkez	340.825	283.752	83	57.073	17	7.25	546	624
Ferizli	24.383	12.379	51	12.004	49	21.87	133	183
Söğütü	14.316	7.858	55	6.458	45	6.59	94	152
Akyazı	77.536	23.192	30	54.344	70	13.02	617	126
Geyve	44.907	17.318	39	27.589	61	8.46	727	62
Hendek	63.703	28.537	45	35.166	55	5.54	585	109
Karapürçek	11.073	4.186	38	6.887	62	17.60	170	65
Karasu	54.630	24.672	45	29.958	55	19.80	477	115
Kaynarca	24.339	5.064	21	19.275	79	1.04	363	67
Kocaeli	30.676	13.793	45	16.883	55	7.69	315	97
Pamukova	24.072	13.200	55	10.872	45	13.54	360	67
Sapanca	36.496	21.727	60	14.769	40	37.16	119	307
Taraklı	9.212	4.146	45	5.066	55	-16.88	332	28
TOPLAM	756.168	459.824	60	296.344	40	10.13	4.838	156

Kaynak: DİE, 2000 Nüfus Genel Sayımı.

SAKARYA İLİNDE YER ALAN İLÇELERDE KM2 BAŞINA NÜFUS YOĞUNLUĞU

İl nüfusunun % 60'ı (459.824) şehirlerde, % 40'ı (296.344) köylerde yaşamakta olup, yıllık nüfus artış hızı binde 10'dur. Nüfus yoğunluğu olarak km²'ye il genelinde 156, il merkezinde ise 624 kişi düşmektedir. İlin ortalama hane halkı büyüklüğü yavaş bir şekilde azalmaktadır. 1955 yılında ortalama hane halkı büyüklüğü 5,7 iken, 2000 yılında 4,5 kişi olmuştur. İl nüfusu genel olarak kent merkezinde yoğunlaşmaktadır. Nüfusun %45'lik kısmı il merkezindedir. Nüfus artışları incelendiğinde özellikle Sapanca, Ferizli, Karapürçek, Karasu, Akyazı ve Pamukova ilçelerinde sürekli bir artış görülmekte iken, Taraklı'da nüfus sürekli azalmaktadır. Belediye hizmetlerinin planlanmasında bu nüfus hareketlerinin dikkate alınması gerekmektedir.

Sakarya'nın İstanbul ve Ankara gibi iki metropol arasında bulunmasının yanında Türkiye'nin diğer yörelerine nispetle gelişmiş olan Kocaeli, Düzce ve Yalova gibi şehirlere komşu olması, sosyal hizmetlerin yerine getirilmesinde yardımlaşmayı sağlamaktadır.

Ayrıca, profesyonel sosyal yardım ve sosyal hizmet elemanlarının kısa ve uzun vadede yetiştirilmesinde eğitim alt yapısı ve üniversite bulunmaktadır. Sakarya'nın tarım, sanayi ve ticaret merkezi olarak sosyal yardım ve sosyal hizmet potansiyeline sahiptir. Sakarya

içten ve dıştan göç almaktadır. Göç edenlerin birbirlerini tanıyor olmaları, sosyal yardımları ve yardıma muhtaç olanların tespitini kolaylaştırmaktadır.

İl genelinde sosyal tesislerle ilgili bazı eksiklikler de bulunmaktadır. Şehir Müzesi binasının olmaması, tiyatro sahnesi eksikliği, sanat atölyeleri için binaların olmaması ve il genelindeki kültür merkezi sayısının azlığı bunlara örnek olarak gösterilebilir. İlde Adapazarı Kültür Merkezi (AKM), Ahmet Faik Abasıyanık Kültür Merkezi (AFA) ve Hendek Rasim Paşa Kültür Merkezi olmak üzere 4 tane kültür merkezi bulunmaktadır.

Sakarya'nın sosyo-kültürel yapısına uygun olarak hazırlanmış bir sosyo-politik master planının ve sosyal yardıma muhtaç olanların tam bir envanterinin olmaması, sosyal politika belirleme açısından kamu kurumları - özel sektör -üniversite arasında etkili ve rasyonel bir işbirliği ve koordinasyonun bulunmasını gerekli kılmaktadır.

Mevcut sosyal yardım ve sosyal hizmet kuruluşları, gerek araç-gereç, gerekse personel açısından uluslararası standartların altında hizmet vermektedir. Örneğin; Özürlüler Rehabilitasyon Merkezi, gerçek anlamda rehabilitasyon hizmetleri verememektedir, ayrıca Gençlik Merkezi'nde çocukların zihni-bedeni gelişimini sağlayacak oyun ve spor malzemeleri yetersizdir.

Bazı sosyal gruplara yönelik -kadın sığınma evi, özürlülere yönelik korumalı işyerleri gibi- sosyal kuruluşlar bulunmamaktadır. Ayrıca huzur evi ve kız yetiştirme yurdu gibi kuruluşlar deprem sebebiyle kapatılmıştır ve açılmayı beklemektedir.

5.3 KENTİN GÖÇ ALMA DURUMU

1955 yılından itibaren doğum yeri Sakarya olanların oranında giderek bir azalma, Sakarya dışı doğumlu olanlarda ise bir artma söz konusudur. Bu olgu, Sakarya'nın bölge dışı ve yurt dışı göç alan bir yerleşim merkezi olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle, bölge dışı ve yurt dışı göç yoluyla Sakarya'ya yerleşen nüfus kesiminin meslekî nitelik ve tecrübelerinden Sakarya'nın iktisadi gelişiminde ne ölçüde istifade edilebildiği, açığa çıkarılması gereken bir problemdir. Aşağıdaki tabloda 1955 yılından itibaren Sakarya'da yaşayan nüfusun, Sakarya'da doğanlar ve başka yerlerden göç edenler bazında yüzde oranları verilmiştir.

Sayım Yılı	Doğum Yeri Sakarya Olanlar	
	Sakarya'da Doğanlar (%)	Başka İl veya Yurt Dışı (%)
1955	78.50	21.50
1960	75.66	24.34
1965	75.96	24.04
1970	75.68	24.32
1975	83.96	16.04
1980	77.91	22.09
1985	75.70	24.30
1990	74.36	25.64
2000	72.69	27.31

Kaynak: Sakarya'nın "Rekabet Gücünün" Belirlenmesi ve Geliştirilmesi, 2004, Sayfa: 294.

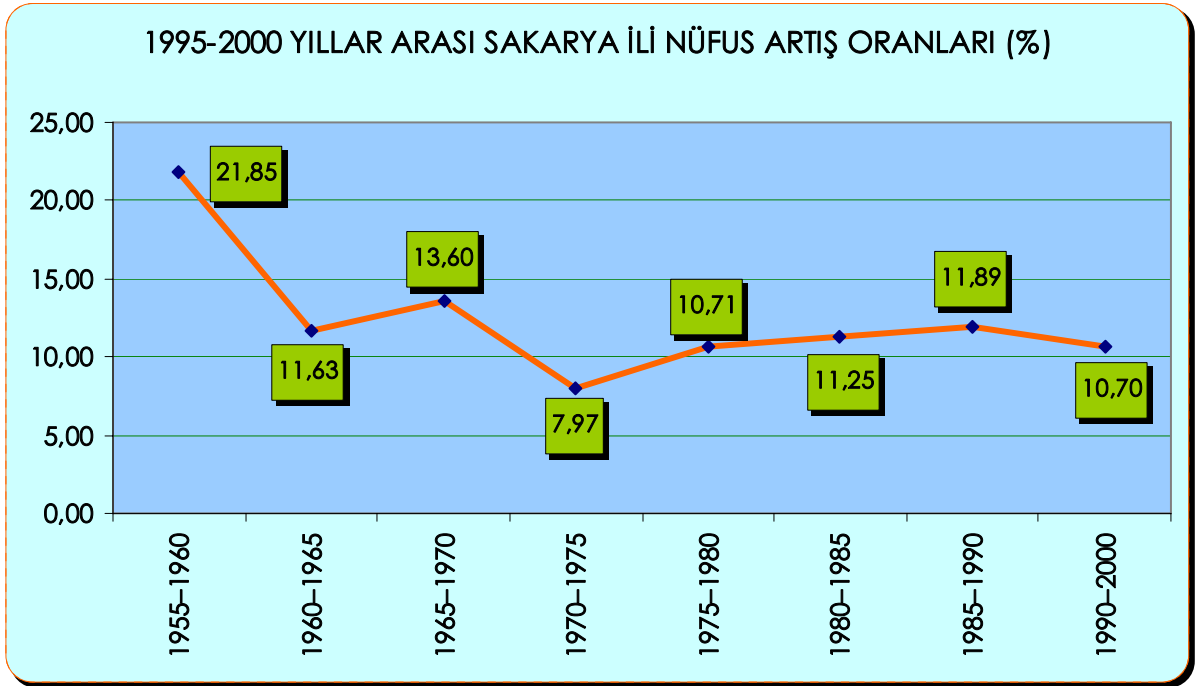
Yukarıdaki tablo incelendiğinde Sakarya'da %30 civarında dışarıdan göç alındığı görülmektedir. Bu durum Sakarya'nın çok kültürlü yapısı ile de desteklenmektedir. Küçümsenemeyecek olan bu oran belediye hizmetlerinde kültür unsurunu ön plana çıkartmanın önemine de işaret etmektedir.

Yapılan değerlendirme kapsamında Sakarya ilinin yıllara göre nüfus artış hızı da değerlendirilmiş ve sonuçları aşağıda tablo ve grafik halinde sunulmuştur. Buna göre

yaklaşık son 20 yıl içerisinde nüfus artışı ortalama %11 civarındadır. Önümüzdeki 5 yıl içerisinde de %10-11'lik bir nüfus artışını beklenmektedir. Belediye hizmetlerinin planlanmasında bu bilginin dikkate alınması gerekmektedir.

DÖNEMLER	NÜFUS ARTIŞ HIZI (%)
1955-1960	21,85
1960-1965	11,63
1965-1970	13,60
1970-1975	7,97
1975-1980	10,71
1980-1985	11,25
1985-1990	11,89
1990-2000	10,70

Kaynak: Sakarya'nın "Rekabet Gücünün" Belirlenmesi ve Geliştirilmesi, 2004, Sayfa: 295. (Yüzde alınmıştır).

Geçmişten günümüze bütün dönemler göz önüne alındığında en hızlı nüfus artışı 1955-1960 arasında gerçekleşmiştir. Bu dönemde yaklaşık % 22 oranında bir nüfus artışı oluşmuştur. Bu artışın bir bölümü tabii artış olmasına rağmen, önemli bir kısmı, ülke içi ve ülke dışı göçlerle gerçekleşmiştir. Sakarya 1990'lı yıllara kadar nüfusu istikrarlı bir şekilde artan bir şehrimizdir. 1990'lı yıllardan sonra ilin artış hızında bir düşme göze çarpmaktadır.

Türkiye'de il merkezlerinin toplam nüfus artış hızı % 26.98'dir. Özellikle 17 Ağustos 1999 Depremi, bölge dışına ciddi anlamda bir göçe neden olmamışsa da, Sakarya'ya yönelik göçü engellediği ifade edilebilir. İl merkezi büyüklüğü itibarıyla Sakarya 14. sıradadır. Son 45 yılda Türkiye'nin nüfusu yaklaşık üç kat artarken, Sakarya'nın nüfusu da aynı şekilde yaklaşık üç kat artmıştır.

5.4 SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ

Sakarya'daki sivil toplum örgütleri, dernekler, vakıflar, sendikalar ve meslek odaları olarak dört grupta toparlanabilir. Sosyal yardım ve sosyal hizmet alanında vakıf ve derneklerin etkinliği göze çarpmaktadır. Sakarya'da 1300 civarında dernek, 30 dolaylarında sendika örgütü, 29 adet vakıf ve 73 adet meslek odası vardır.

Sivil toplum Örgütlerinin, % 5'sini (73) meslek odaları, %2'sini (30) sendikalar, %2 sini (29) vakıflar ve %91'ini (1300) de dernekler oluşturmaktadır (Valilik göstergeleri, 2003). Meslek odaları % 5 (73) Sendikalar da işçi ve memur sendikalarıdır. Genellikle işçi sendikaları kamu işyerlerine aittir. Memur sendikalarına ise fazla rağbet edilmemektedir. Derneklerin sayıca çok olmalarının sebepleri arasında, kurulmalarının kolay olması, kuruluş safhasında fazla bir ekonomik güç gerektirmemesi ve her konuda dernek kurulabilmesi sayılabilir.

Sakarya'da faaliyet yürüten vakıfların, %3'ü (1) çevre, %3'ü (1) ticari, %7'si(2) kültür,%10'u (3) sosyal hizmet,%14'ü sağlık, %14'ü dini ve %49'u (14) eğitim içeriklidir (Valilik,2003 göstergeleri). Bu vakıfların 9 tanesi yaklaşık üçte biri kamu vakfı niteliğinde, bir tanesi de sosyal yardımlaşma ve dayanışma fonuna bağlı devlet vakfidir. Görüldüğü gibi vakıfların yaklaşık %50' si eğitim içeriklidir. Vakıflar diğer sivil toplum örgütlerine göre daha fonksiyoneldir. Sivil toplum örgütü olarak baskı grubu oluşturmakta ve toplumun belli oranda yükünü hafifletebilmektedirler. Kamu ve devlet vakıflarını bir tarafa bırakacak olursak Sakarya'da faaliyet gösteren vakıfların sayısı oldukça azdır (Kaynak: Sakarya'nın "Rekabet Gücünün" Belirlenmesi ve Geliştirilmesi,2004, Sayfa:350).

Yukarıda da ifade edildiği gibi bazı istisnaları dışarıda bırakacak olursak, vakıfların ve derneklerin büyük çoğunluğu resmi hüviyetini koruyabilecek etkinlikten ve ekonomik güçten yoksundurlar. Genellikle öğrencilere burs vermek, muhtaçlara yardım etmek, okuma yazma kursları açmak, panel ve konferans düzenlemek, kermes vb. gelir getirici faaliyetlerde bulunmak gibi ortak sayılabilecek etkinlikler yapmaktadırlar. Dernek ve vakıfların büyük çoğunluğu çok dar amaçlı kurulduklarından -cami yaptırma ve yaşatma dernekleri gibi- toplumsal etkileri oldukça zayıf kalmaktadır. Yine dernek ve vakıfların devam eden ve ileriye yönelik gerçekleştirmek istedikleri projeleri de yoktur. Gönüllü kuruluşların hemen hepsi bürokrasiden şikâyet etmektedir. En önemli sıkıntıları ise gelir kaynaklarının yetersiz oluşu ve kalifiye eleman sıkıntısıdır. Bazı dernekler sabit

giderlerini dahi ödemekte zorluk çekmektedirler. Ayrıca yardım taleplerinin çok yoğun olması, gönüllü kuruluşlar arasında yardımlaşma ve dayanışmanın olmayışı da şikâyet konusudur. Sakarya'da güçlü bir sivil örgütlenme mevcut değildir. Sivil toplum örgütlerinin, sosyal belediyecilik ilkelerini benimsemiş birer kurum olarak çalışmalarını daha etkin yürütebilecekleri olanakları oluşturmak Sakarya için gerekli görülmektedir. Bu kapsamda yukarıda belirtilen sivil toplum örgütleri paydaşlar arasına alınarak şehrin stratejik yapılanmasında onların da görüş ve önerilerine yer verilmiştir.

5.5 KENTİN GELİR DAĞILIMI

İlin coğrafi konum itibari ile sanayi, tarım ve turizm yatırımlarına uygun bir nitelik taşımaktadır. Özellikle İstanbul, Bursa ve Kocaeli üçgeninde sanayinin yoğunlaşması, müteşebbisleri yeni yatırım alanları arayışlarına yönlendirmiş dolayısıyla da ilimiz alternatif bir yatırım alanı olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. İilde sanayinin sağlıklı bir biçimde oluşup gelişmesi birinci organize sanayi bölgesindeki özel sektör yatırımlarının tamamlanması ve ikinci organize sanayi bölgesinin hayata geçirilmesi ile mümkün olacaktır.

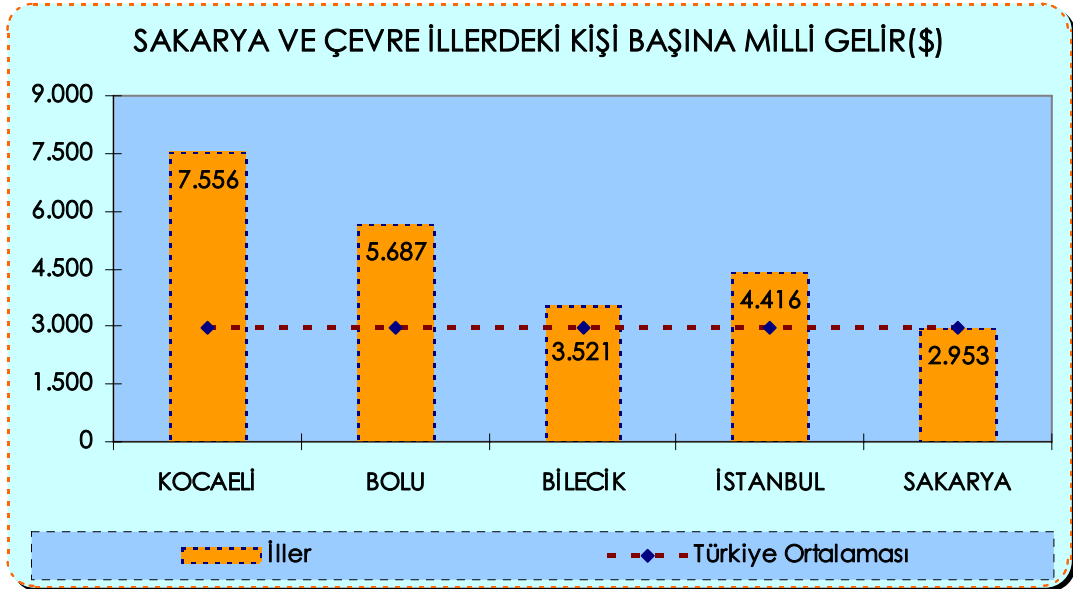
Sanayinin yanı sıra tarım ve hayvancılık da ilimiz ekonomisinde önemli bir paya sahiptir. Aktif nüfusun %65'ine yakını tarımla uğraşmaktadır. Sığır besiciliği ve tavukçuluk ilimiz ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır.

Ülkemizin sosyo-ekonomik açıdan en gelişmiş yöresi olan Marmara Bölgesini Anadolu'nun diğer bölgelerine bağlayan ana ulaşım aksı üzerinde yer alması şehrin iç turizmüne büyük bir canlılık getirmektedir. Sakarya özellikle termal kaynaklar bakımından oldukça zengin bir potansiyele sahiptir. Bulunduğu coğrafyanın yeraltı ve yerüstü zenginlikleri Sakarya'yı bugün gelişmekte olan Türkiye sanayisinin en gözde illerinden birisi durumuna gelmiştir. TEM ve D-100 (Eski E-5) uluslararası karayolları ile Haydarpaşa-Arifiye demiryolu hattı Avrupa'yı, Asya'ya bağlayan uluslararası karayolu ulaşımı Sakarya'nın coğrafi konumunu öne çıkarmaktadır.

Ekonomisi bugüne kadar tarım ve ticarete bağlı olarak gelişen Sakarya, 1990 yılların başından itibaren sanayi ağırlıklı bir gelişim içine girmiştir. 1990 nüfus sayımında % 56'dan fazlası kırsal kesimde yaşarken, sanayinin çok kısa zaman içerisinde büyük bir gelişim göstermesiyle, 2000 yılında şehirlerde yaşayan nüfusun oranı % 60,81'e yükselmiştir. Ekonomik gelişme verilerine bakıldığında, şehirde yaşayan nüfus oranının yakın zaman içinde hızla artacağı görülmektedir. Sakarya Üniversitesi'nde yapılan bir çalışmaya göre Sakarya ili ve çevre illere göre kişi başına milli gelir aşağıda tablo ve grafik olarak gösterilmektedir.

İLLER	KİŞİ BAŞINA GELİR (\$)
KOCAELİ	7.556
BOLU	5.687
BİLECİK	3.521
İSTANBUL	4.416
SAKARYA	2.953
TÜRKİYE	2.941

Kaynak: Sakarya'nın "Rekabet Gücünün" Belirlenmesi ve Geliştirilmesi, 2004, Sayfa: 300.

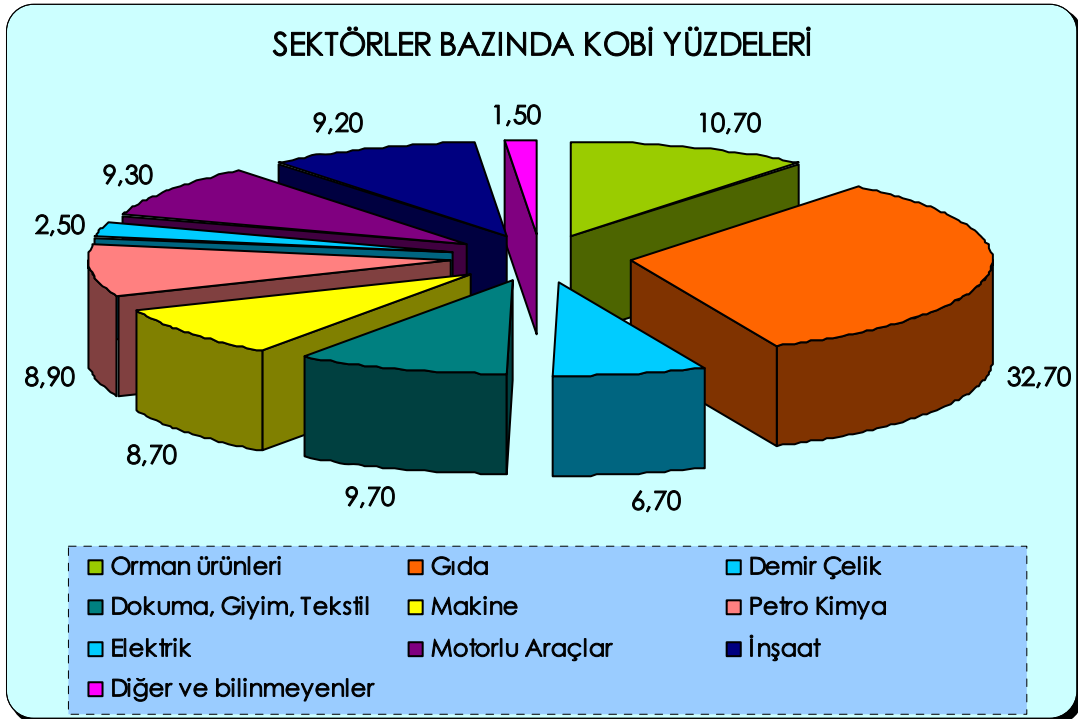

Bu analiz incelendiğinde, Sakarya'da fert basma düşen milli gelir, Türkiye ortalamasına hemen hemen eşit olmakla birlikte çevre illerden daha düşüktür.

Sakarya'nın gelir dağılımı sektörel açıdan da incelenmiş ve özellikle KOBİ'lerin dağılımı değerlendirilmiştir. Sonuçlar tablo ve grafik halinde aşağıda verilmiştir.

SEKTÖRLER	KOBİ SAYISI	YÜZDE (%)
Orman ürünleri	64	10,7
Gıda	195	32,7
Demir Çelik	40	6,7
Dokuma, Giyim, Tekstil	58	9,7
Makine	52	8,7
Petro Kimya	53	8,9
Elektrik	15	2,5
Motorlu Araçlar	56	9,3
İnşaat	55	9,2
Diğer ve bilinmeyenler	9	1,5
TOPLAM	597	100

Kaynak: 2004 yılı verileriyle 2005 yılı iktisadi raporu,2005, Sayfa:215.

Yukarıdaki tabloda küçük ve orta ölçekli işletmelerin büyük çoğunluğu gıda alanında faaliyet göstermektedir (%32,7). Gıda sektöründen sonra en çok işletme %10,7 ile orman ürünleri işletmeleri yer almaktadır. Sürekli büyüme imkânı olan kentte inşaat sektörünün

en düşük olması dikkat çekicidir. Deprem unsurunun ve İstanbul'a yakın olmanın bunda önemli bir etkisinin olduğu düşünülmektedir.

Yukarıdaki analizler neticesinde şöyle bir sonuç çıkartmak mümkündür; Sakarya sahip olduğu ekonomik potansiyelini bulunduğu bölgede yeterince harekete geçirememektedir. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'ne düşen görevlerin etkin bir şekilde yürütülmesi stratejik önem arz etmektedir. Kent ekonomisini canlandırmak ve kentin gelir imkânlarını artırmak amacıyla kentsel gelişim modeline ihtiyaç vardır. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi, hizmetlerini bu kentsel gelişim modelini destekleyecek şekilde gerçekleştirdiğinde hem şehrin ekonomik ve ticari yapısı canlanacak, hem de çağdaş dünyada Sakarya ili olması gereken yere ulaşacaktır.

5.6 KENTİN SOSYO –EKONOMİK YAPISI, İŞSİZLİK VE İSTİHDAM İHTİYACI

Stratejik planlama kapsamında Sakarya ilinin sosyo-ekonomik yapısı, işsizlik ve istihdam ihtiyacı değerlendirilmiştir. Sakarya Üniversitesi SESAM araştırmalarına göre ildeki istihdam durumu incelendiğinde, ilde yaklaşık olarak kayıtlı ve kayıt altında bulunmayan 45 bin işsiz bulunmaktadır. İstihdam edilen nüfusun, iş gücü nüfusu içindeki oranı erkek nüfus için %92, kadın nüfus için %95'tir. İstihdam edilen nüfusun ekonomik faaliyete göre yapısı, yerleşim yerine ve cinsiyete göre değişmektedir. İstihdamdaki erkek nüfusun %38'i hizmet sektöründe çalışmaktadır. Bu oran Büyükşehir de %56, ilçe merkezlerinde %58 ile köylerden daha yüksek düzeye sahiptir. İl genelinde tarım sektöründe istihdam edilen erkek nüfusun oranı %34 iken, köyde bu oran %67'ye yükselmektedir.

İstihdam edilen kadın nüfusun ekonomik faaliyete göre dağılımı erkek nüfustan farklı bir yapı göstermektedir. İstihdamdaki kadın nüfusun %83'ü tarım sektöründedir. Köyde istihdam edilen kadın nüfusun %83'ü tarım sektöründedir. Köyde istihdam edilen kadın nüfusun %96'sı tarımda çalışırken, şehirde istidam edilen kadın nüfusun çoğunluğu hizmet sektöründe çalışmaktadır.

İstihdam edilen nüfusun %39'u ücretli olarak çalışmaktadır. Bu oran erkek nüfus için %52 iken, kadın nüfus için %16'dır. Kadın nüfusun %76'sı, erkek nüfusun %15'i ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Kendi hesabına çalışan kadın nüfusun oranı %7 ile oldukça düşük iken, çalışan erkek nüfusun %30'u kendi hesabına çalışmaktadır.

Sakarya ilinin gelişmişlik düzeyi incelendiğinde: 2004 yılı verilerine göre DPT tarafından yapılan bir incelemede Türkiye'de bulunan 872 ilçe arasında Sakarya'daki ilçelerin gelişmişlik düzeylerine ait sıralar aşağıdaki tabloda yer almaktadır (Gelişmişlik düzeyi şehirleşme oranına göre sıralanmıştır):

İlçe	Gelişmişlik Sırası
Merkez	29
Sapanca	191
Pamukova	232
Ferizli	289
Akyazı	651
Hendek	381
Karasu	372
Geyve	492
Söğütü	230
Karapürçek	504
Kocaali	377
Kaynarca	798
Taraklı	376

DPT'nin "İlçeler Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Düzeyi Araştırması"na göre Sakarya'nın ilçelerinin sosyo-ekonomik düzeyleri Türkiye Ortalamasının altında bulunmaktadır.

Şehrin ekonomik gelişiminde Sakarya Üniversitesi'nin ve organize sanayi bölgelerinin gelişiminin etkisi değerlendirilmiş ve aşağıda özetlenmiştir.

5.6.1. Üniversitenin şehrin ekonomik durumuna katkısı

Sakarya ilinde de yüksek öğretimde öğrenim gören öğrenci sayısı 2003-2004 eğitim ve öğretim yılında 26 bin 318 iken, 2005-2006 eğitim ve öğretim döneminde 35.504'e yükselmiştir. Her yıl öğrenci sayısı artmakta ve üniversitemiz büyümektedir. Türkiye genelindeki birçok ilçe nüfusundan fazla öğrenci sayısına sahip Sakarya Üniversitesi'nin şehrimize ekonomik açıdan oldukça yüksek bir hareket katkısı sağladığı açıktır. Ev kiralari, lokanta ve eğlence yerleri, belli istikametlere araç seferleri bu hareketlerden bazılarıdır. Belediyemiz öğrenci ve üniversite personelinin ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli hizmetleri yerine getirmektedir. Oluşturulacak kentsel gelişim modelinde üniversitenin durumu da dikkate alınmalıdır.

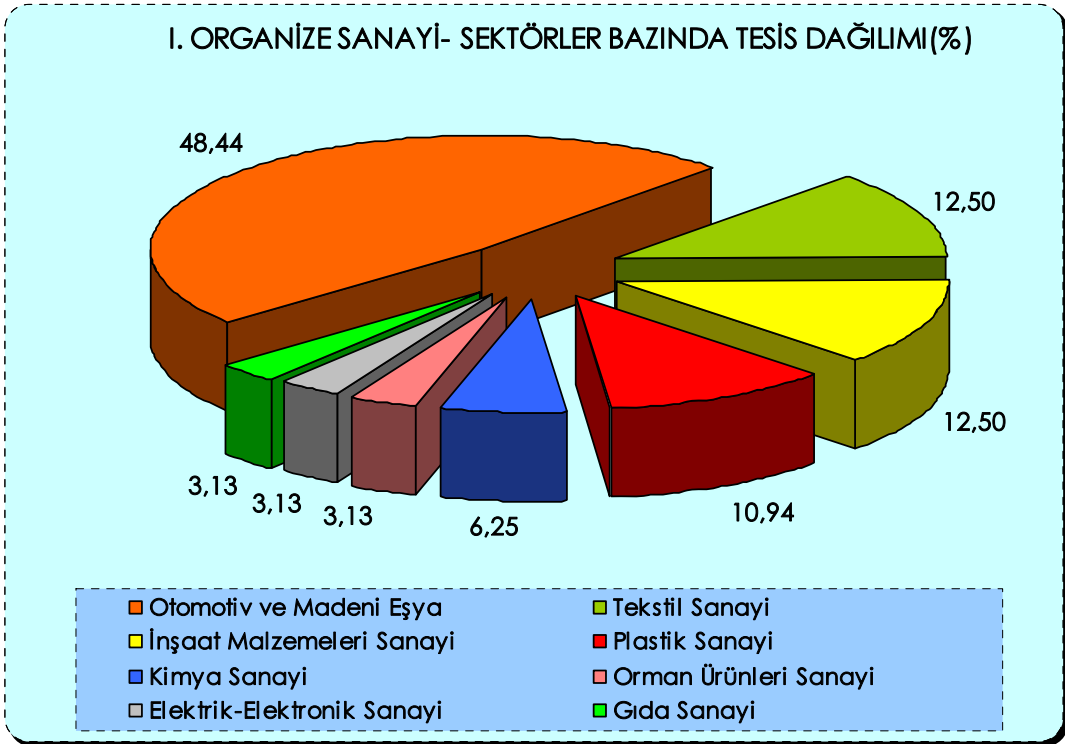
5.6.2. Sanayi sitelerinin şehrin ekonomik durumuna etkisi

I. ORGANİZE SANAYİ

Sakarya 1. Organize Sanayi Bölgesi Yüksek Planlama Kurulu'nun 07.08.1993 tarih ve 9T - 45 Sayılı Kararı ve Sanayi Ticaret Bakanlığı'nın bu karara istinaden tespit ettiği, Kuzeyinde Hanlı Beldesi, Güneyinde İstanbul-Ankara TEM Otoyolu, doğusunda Sakarya Nehri ve batısında E-25 Eskişehir-Adapazarı yolu ile sınırlanmış 160 hektarlık bir alan üzerinde kurulmuştur. Sakarya Birinci Organize Sanayi Bölgesi'nde 64 adet sanayi parseli bulunmakta olup, bu parseller üzerindeki sanayi tesislerinden 43 firma üretimine devam etmektedir. 4 firma inşaatı tamamlamış üretime hazır halde, 14 firma inşaat halinde ve 3 boş sanayi parseli bulunmaktadır. Birinci OSB'deki tüm tesislerin faaliyete geçmesiyle yaklaşık 10 bin kişiye istihdam sağlanmış olacaktır. Bölgede halen faaliyetini sürdürmekte olan firmalarda yaklaşık 8 bin kişi çalışmaktadır. Birinci Organize Sanayi Bölgesi'ndeki mevcut firmalar üretime geçtiğinde ve eksiklikler tamamlandığında Ülkemizin örnek OSB'leri arasında yer alacaktır. I. Organize Sanayi Bölgesinde yer alan tesislerin sektörel dağılımlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tablo ve grafikte verilmiştir.

Sektör	Tesis Sayısı	Yüzde (%)
Otomotiv ve Madeni Eşya	31 Adet	48,44
Tekstil Sanayi	8 Adet	12,50
İnşaat Malzemeleri Sanayi	8 Adet	12,50
Plastik Sanayi	7 Adet	10,94
Kimya Sanayi	4 Adet	6,25
Orman Ürünleri Sanayi	2 Adet	3,13
Elektrik-Elektronik Sanayi	2 Adet	3,13
Gıda Sanayi	2 Adet	3,13

Kaynak: 2004 Yılı Verileriyle 2005 Yılı İktisadi Raporu, ATSO, Sayfa: 208.

o II. ORGANİZE SANAYİ

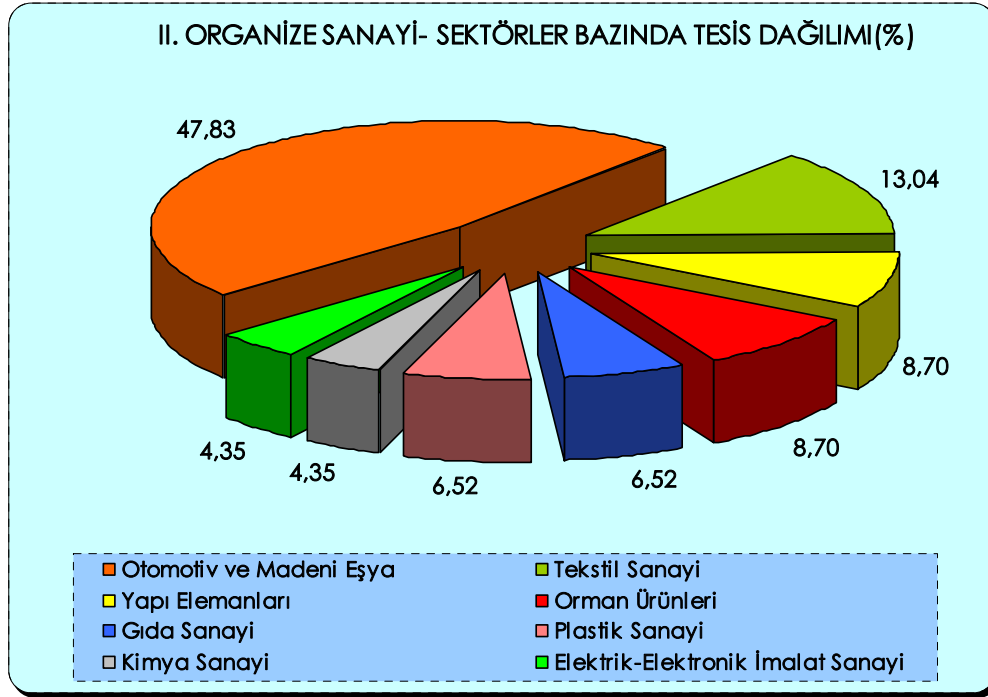
Sakarya ili Hendek İlçesi sınırları içerisinde Sakarya'nın Merkezine 25 km. İlçe Merkezi Hendek'e 10 km, Hendek Otoban Gişelerine 7 km. İstanbul-Ankara D-100 karayoluna 850m. İstanbul'a 157 km. Ankara'ya 295 km. mesafede 340 hektarlık bir alan üzerinde 07.05.1997 yılında kurulmuştur.

Hendek İlçemizin Uzuncaorman, Kargalıhanbaba, Punabey mevkiinde 320 Hektarlık alan 2. OSB olarak tespit edilmiş, daha sonra imar planlarının yapımı sırasında, 2. OSB sınırları içerisine dâhil edilmesi gereken yerlerin de kamulaştırılması neticesi bu alan 340 Hektara çıkartılmıştır. 106 parselden oluşan 2. OSB' deki parsellerin tamamına yakını satılmıştır. Müteşebbislerden arsa bedeli, tezyid-i bedel ve altyapı bedeli ile alakalı katkı paylarının toplanmasına devam edilmektedir.

Mevcut 106 sanayi parselden 105 adet parsel 93 firmaya tahsis edilmiş olup 1 adet parsel boş bulunmaktadır. II. Organize Sanayi Bölgesinde yer alan tesislerin sektörel dağılımlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tablo ve grafikte verilmiştir.

Sektör	Tesis Sayısı	Yüzde (%)
Otomotiv ve Madeni Eşya	44 Adet	47,83
Tekstil Sanayi	12 Adet	13,04
Yapı Elemanları	8 Adet	8,70
Orman Ürünleri	8 Adet	8,70
Gıda Sanayi	6 Adet	6,52
Plastik Sanayi	6 Adet	6,52
Kimya Sanayi	4 Adet	4,35
Elektrik-Elektronik İmalat Sanayi	4 Adet	4,35

Kaynak: 2004 Yılı Verileriyle 2005 Yılı İktisadi Raporu, ATSO, Sayfa : 211.

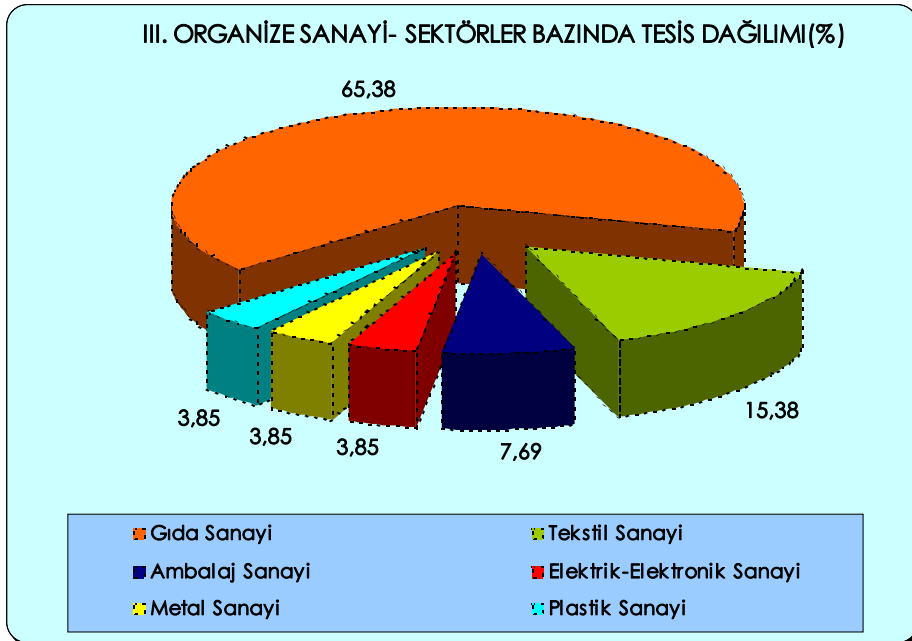
III. ORGANİZE SANAYİİ

Söğütlü ilçesi sınırları içerisinde kurulan III.OSB'nin, Batısında Adapazarı-Karasu Devlet yolu, Doğusunda Yeniköy, Kuzey ve Güneyinde ormanlık saha olup, İpek Yolu Vadisi Serbest Bölgesine 25 Km., Karasu Limanına 30 Km., Sakarya Nehrine 6 Km., E-5 Karayoluna 24 Km., İstanbul'a 170 Km., Ankara'ya 330 Km., Bursa'ya 180 Km., Eskişehir'e 207 Km., mesafede bulunmaktadır.

18.08.1998 ve 10.08.1999 tarihlerinde; 3. OSB için Söğütlü İlçesi Yeniköy, Hasanfakı ve Soğucak Mevkiinde 254 hektarlık alanın seçimi yapılmıştır. Seçilen bu alanda da İl Genel Meclisinin; 08.06.1998 tarih, 16 sayılı kararı ile 3. OSB'nin kurulması uygun görülmüş olup, 26. 11.1998 tarihli Mütешеbbis Teşekkül kararı ile III. OSB, İl Özel İdaresi, Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası ve Söğütlü Belediyesi'nin iştirakiyle 20 milyar sermaye ile kurulmuştur. III. Organize Sanayi Bölgesinde yer alan tesislerin sektörel dağılımlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tablo ve grafikte verilmiştir.

Sektör	Adet	Yüzde (%)
Gıda Sanayi	17 Adet	65,38
Tekstil Sanayi	4 Adet	15,38
Ambalaj Sanayi	2 Adet	7,69
Elektrik-Elektronik Sanayi	1 Adet	3,85
Metal Sanayi	1 Adet	3,85
Plastik Sanayi	1 Adet	3,85

Kaynak: 2004 Yılı Verileriyle 2005 Yılı İktisadi Raporu, ATSO, 2005.

Organize Sanayi Bölgeleri Belediyeler için önemli bir fırsattır. Çünkü iş alanları, istihdam, vergi gelirleri gibi birçok açıdan fırsat oluşturmaktadır. Ancak bunun için altyapının hazırlanması ve çalışma kolaylığının sağlanması gerekmektedir.

Şehirde Ticaret ve Sanayi Odası, 2 Ticaret Borsası, SESOB, TMMOB, Elektrikçiler Odası, Şoförler Odası gibi tüm esnaf kesimini temsil eden odalar bulunmaktadır. İlde 507 sayılı kanuna göre kurulmuş 72 adet esnaf ve sanatkârlar odası ve bunların bağlı olduğu bir birlik vardır. Bu odaların toplam üye sayısı 40000 civarındadır. Stratejik planlama kapsamında bu örgütlerin temsilcileri ile de değerlendirmeler yapılmıştır.

Şehirde sanayi bölgelerinin dışında Vagon Fabrikası, Ağır Bakım – Tankpalet Fabrikası, Başak Traktör Fabrikası gibi büyük sanayi kuruluşları da bulunmaktadır. Bu kuruluşlar belediyenin mükellefleri olup belediyeye gelir sağlayan ve önemli bir istihdam kaynağı oluşturan kurumlardır. İlde bulunan diğer önemli sanayi kuruluşları şunlardır:

- Şeker Fabrikası (tekrar faaliyete girme aşamasında)
- Goodyear Lastik Fabrikası
- Toyota Otomotiv
- Otoyol San. A.Ş. ve Otokar A.Ş.
- Takanıçlı Otomotiv
- Lucas Elektrik San. Ve Tic. A.Ş.
- Charoen Pokhand Entegre Gıda San. A.Ş
- Capof Foods Kuru Sebze ve Gıda San.
- Cargill Tarım San
- Pekşen Safematik Tic. Sızdırmazlık Elm. A.Ş.
- Yazaki Otomotiv Yan San. Tic. A.Ş.
- Subor Boru San. Ve Tic.
- Alimes Alüminyum San. Ve Tic. Ltd. Şti
- Çamsan MDF ve Sunta Fabrikası.
- Federal Elektrik

Şehirde bulunan Gayri Sıhhi İşletmelerin denetimleri ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi kanununun 7/j maddesi gereği gıda dâhil 1. sınıf Gayri sıhhi müesseseleri, 5393 sayılı 80. maddesine istinaden Akaryakıt ve LPG istasyonlarını denetlemek görevi Büyükşehir Belediyesine verilmiştir. Sıhhi işyerleri, umuma açık eğlence yerlerinin denetimi ise ilgili

belediyelerin denetimindedir. Büyükşehir Belediyesi sınırlarında 243 Gayri Sıhhi Müessese ruhsatlandırılmıştır. Ayrıca Sakarya Valiliği ve Sağlık İl Müdürlüğü tarafından ruhsatlandırılan işletme sayısı ise 85'dir. İşletmelerin ruhsatlandırılmama nedenleri; genel olarak işletmelerin yer seçimlerini yanlış yapmış olmaları, imar ile ilgili problemlerin olması ve yapı kullanma izin belgelerinin olmamasından kaynaklanmaktadır.

Adapazarı'nda sanayi yatırımlarının hemen hemen tamamı özel sektör tarafından gerçekleştirilmiştir. İlde son yıllarda özellikle otomotiv, tekstil ve gıda sektörlerinde büyük gelişmeler yaşanmıştır. Otomotiv devi olan Toyota, Otoyol, Otokar ve Tırsan firmalarının önemli yatırımlarını Adapazarı'nda yapmaları, beraberinde ilin otomotiv yan sanayi üreticilerinin de hızla büyümelerini sağlayacaktır. Geliştirilecek olan kentsel gelişim modelinde bu durum dikkate alınacaktır.

Gıda sektöründe özellikle Süt ürünleri ve Tavukçuluk alanında önemli yatırımlar gerçekleşmiştir. Ülker Grubunun Pamukova ve Akyazı ilçelerinde, Şenpiliç A.Ş. Geyve ilçesinde, Köy-tür A.Ş. Kaynarca ilçesinde yapmış olduğu yatırımlar ilde mevcut diğer üreticiler için de bir ivme kazandırmıştır.

Tekstil sektöründe de son yıllarda Adapazarı'nda önemli yatırımlar gerçekleşmiştir. Bunun en önemli sebeplerinin başında Sakarya'nın Tekstilin önemli merkezleri olan İstanbul ve Bursa illerine olan yakınlığıdır. İlde pamuk – polyester iplik, örme-dokuma kumaş, konfeksiyon, kumaş boyama, tül-perde, fisto-gipür-brede konularında ciddi yatırımlar mevcut olup, iç ve dış pazarlarda kendilerine yer bulabilmektedirler.

Yukarıdaki analizler Sakarya ilinin kentsel gelişim modelinin oluşturulmasına ve işletilmesine ne derece ihtiyacın olduğunu göstermektedir.

5.7 KENTİN SOSYO-KÜLTÜREL YAPISI

Sakarya iline çok farklı bölgelerden göçlerin olması ve gelenlerin yerli halkla kaynaşması sonucu zengin bir kültürel tablo ortaya çıkmıştır. İl, Balkanlar'dan, Kafkasya'dan, Orta Asya'dan ve başka bölgelerden gelen insanlarla; ziraatla uğraşan yerli halk ve göçebe yaşayan Türkmenlerden oluşmuş bir nüfus yapısına sahiptir. Ayrıca 1950'den sonra başlayan kentleşme sürecinde en fazla Karadeniz illerinden göç alan bir il olmuştur. Yöreye insanlar değişik yerleşim alanlarından geldiği için gelenek ve göreneklerde farklılıklar gözlenmektedir. Bu çoklu yapı, gelenek ve görenekler çeşitliliğini de beraberinde getirmektedir.

Sakarya, coğrafi konumu itibarıyla doğanın doyumsuz güzelliklerinin sergilendiği manzaralarla çevrili bir yurt köşesidir. Bu nedenle turistik cazibelere sahiptir. Kıyıları, doğal güzellikleri, şifalı suları ve iklim özellikleri ile Karasu, Kocaali, Sapanca ve Akyazı ilçelerinin Sakarya İlinin turizmde önemli yeri vardır. Eğlence yerleri olarak kent merkezindeki Çark Mesire, Şehzade, Darul Ziyafe ve Atatürk Parkı Adapazarı halkının eğlenmek amacıyla rağbet gösterdikleri yerler arasındadır.

Karadeniz kıyısında yaklaşık 60 kilometre uzunluğunda bir sahil şeridinde sahip olan il, özellikle Karasu ve Kocaali ilçelerinde kilometrelerce uzunlukta kumla kaplı doğal plajlara sahiptir.

Sapanca ve çevresi, son derece çarpıcı doğal güzellikleri ile başta İstanbul olmak üzere, çevredeki büyük kentlerin özellikle hafta sonları taleplerine açık bir merkez niteliğindedir. Milli ve Uluslararası sörf, yelken ve kürek müsabakalarının yapıldığı Sapanca Gölü, bu organizasyonlarla, sportif amaçlı çok sayıda ziyaretçinin ilimize gelmesine katkıda bulunmaktadır. Sapanca Gölü'nü kuşbakışı seyreden İl Ormanı ise temiz havası, yeşil örtüsü ile insanları kent yaşamının stresinden arındırmaya en uygun yerdir.

Adapazarı'nda yılın belli zamanlarında Adapazarı Büyükşehir Belediyesi ve İl Kültür Turizm Müdürlüğü tarafından çeşitli festival, fuar, yayla şenlikleri vb. gibi etkinlikler düzenlenmektedir. Bunlardan bazıları; Ali Fuat Cebesoy'u anma töreni, Kaynarca Kurtuluş Şenlikleri, Geleneksel Pilav Günü, Adapazarı'nın Kurtuluşu, Kurtuluş Günü Yayla Şenlikleri, Uluslararası Sapanca Şiir Akşamları, Tarım – Hayvancılık ve Süt Festivali, Hacet Bayramı – Çiğdem Yaylası Şenlikleri, Soğucak ve Yayla Şenlikleri, Fındık ve Turizm Festivali'dir.

Ayrıca, Sakarya yöresinde birbirinden güzel birçok göl vardır. Bu göller, bozulmamış doğal güzellikleri ile adeta akvaryumu çağrıştırırlar. Bunlardan biri olan Poyrazlar Gölü çevresi ve orman içi dinlenme alanları ile turizm açısından önem taşır.

Sakarya ili, termal kaynaklar bakımından oldukça zengin bir potansiyele sahiptir. Bu konuda, özellikle Kuzuluk Kaplıcaları ildeki sağlık ve termal turizmin odak noktasını oluşturmaktadır. Kuzuluk Kaplıcaları'nda İl Özel İdaresi'nce yapımına başlanılan sağlık ve termal turizm tesisleri, 1994 yılı içinde İhlas Holding'e devredilmiştir. 1050 dairelik bir tatil kasabası haline getirilen tesiste, her daireye 84 °C sıcaklıkta termal şifalı su verilmektedir.

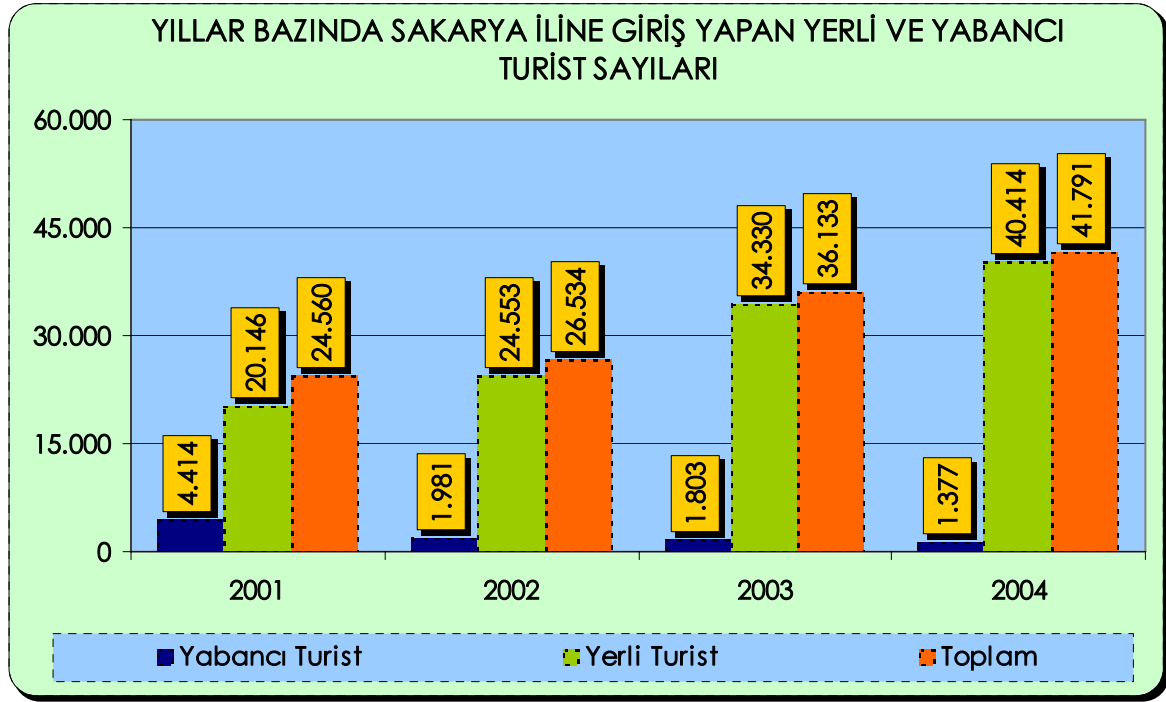
Yukarıda bahsedilen doğal zenginlik ve güzelliklerin tanıtılması ve ekonomik değere dönüştürülmesi yönünde yapılan çalışmaların yeterli olduğu söylenemez. Aşağıdaki turizm istatistikleri bu tespiti doğrulamaktadır. Yine de bu yöndeki çalışmalar artarak devam etmektedir.

5.7.1. Sakarya İli Turizm İstatistikleri

Adapazarı'nı ziyaret eden yerli ve yabancı turist sayısı her yıl artış göstermektedir. Aşağıdaki tablo ve grafikler 2001–2004 yılları arasında ile giriş yapan turist sayısını göstermektedir.

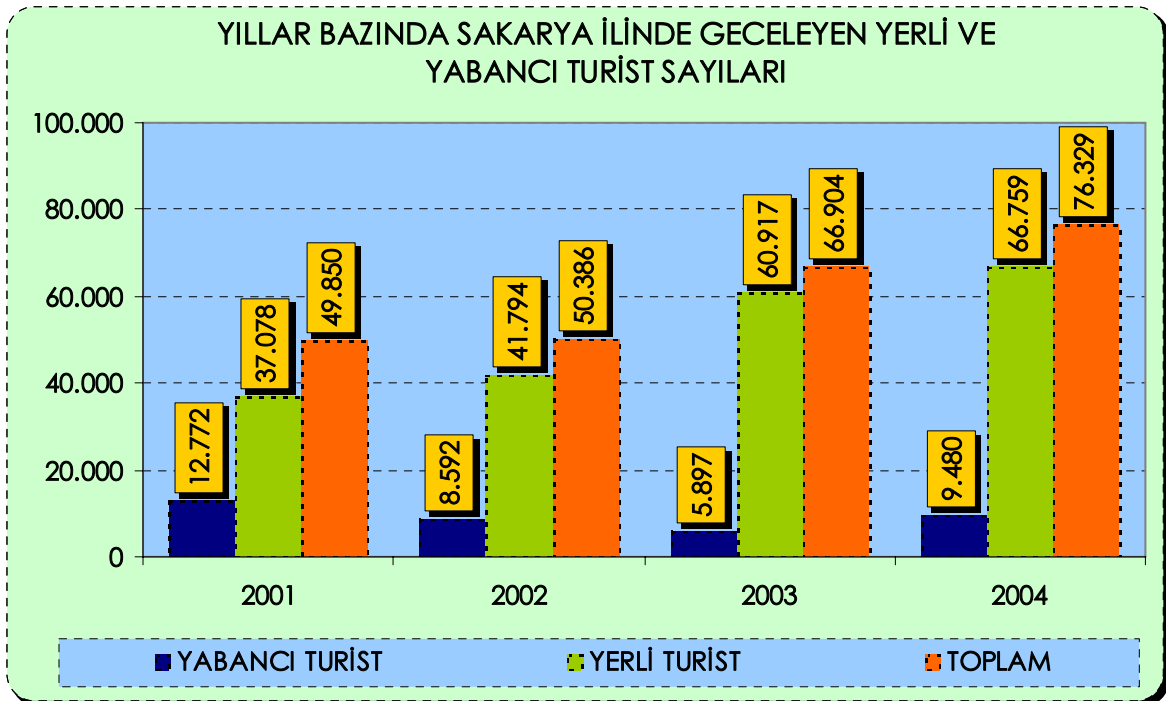
GİRİŞ YAPAN	2001	2002	2003	2004
YERLİ TURİST	20.146	24.553	34.330	40.414
YABANCI TURİST	4.414	1.981	1.803	1.377
TOPLAM	24.560	26.534	36.133	41.791

Kaynak: 2004 Yılı Verileriyle 2005 Yılı İktisadi Raporu, ATSO, Sayfa: 259.

GECELEYEN	2001	2002	2003	2004
YERLİ TURİST	37.078	41.794	60.917	66.759
YABANCI TURİST	12.772	8.592	5.897	9.480
TOPLAM	49.850	50.386	66.904	76.329

Kaynak: 2004 Yılı Verileriyle 2005 Yılı İktisadi Raporu, ATSO, Sayfa: 259.

5.7.2. Turizm ve Kültür Envanteri (Sakarya İli Turizm Master Planı Çalışması)

Sakarya, tarihi ve doğal güzellikleri ile ülkemizin önemli turizm merkezlerinden biri olma özelliğini taşımaktadır. Göl, ırmak ve deniz varlığı ile Türkiye'nin başta gelen illerinden biridir. Hızla artan tesisleşme oranı, doğal güzelliklerin turizme açılması ile bölgenin cazibe merkezi haline gelmiştir. Özellikle İstanbul ve İzmit'ten düzenlenen alternatif spor turları ve günlük turlarla hem tanınma oranı artmakta, var olan turistik potansiyeli yükselmektedir.

Sakarya'nın Turizme Arz Kaynakları

Kültür Turizmi: Dünya turizminde her zaman yüksek oranlı talep yaratan kültür turizmine yönelik Sakarya ilinin Roma dönemine kadar uzanan bir tarihi vardır. Özellikle Osmanlı dönemine ait eserler ön plana çıkmaktadır. Bizans döneminden kalma Jüstinianus Köprüsü, cami ve kalelerde görülen Osmanlı izleri, özellikle Taraklı evleri ile kültür turizmine müsait bir yapı arz etmektedir.

Camiler, Mezarlar: Sakarya çevresinde, Camii, türbe, mezar, anıt mezar gibi karşımıza çıkan mimari tarihi eserlere örnek olarak: Orhan Gazi adına yaptırılan Orhan Camii, H.1328 M.1910 yılında inşa edilmiş olan Süleyman Paşa Camii (Geyve), 1517 yılında Yavuz Sultan Selim'in veziri Yunus Paşa tarafından Mimar Sinan'a inşa ettirilen Yunus Paşa Camii (Taraklı) bulunmaktadır. Bunlara ek olarak Sapanca ilçe merkezinde bulunan 1555 yılında inşa edilen Rüstem Paşa Camii, Geyve İlçesinde bulunan ve 1451 yılında inşa edilmiş Elvan Bey İmareti ile Osmanlı Veziri Hasan Fehmi Paşa tarafından 1885 yılında yaptırılan Hasan Fehmi Paşa Camii (Sapanca) de önemli tarihi eserler arasında yer alır. Helenistik döneme ait olan Merkez Küçük Esence köyü (küçük tersiye) tepelik yöresinde bulunan Tümülüs ve plan bakımından Küçük Esence mezarına çok benzeyen Akyazı Küçük köyü tümülüsü, Roma dönemine ait Pamukova ilçesi Kemaliye köyü anıt mezar kalıntıları ve kaya mezarlar turizme kaynak oluşturacak niteliktedir.

Köprüler, Kaleler: Sakarya bölgesinde anıtsal nitelikli köprüler ve kaleler bulunmaktadır. Köprülere örnek olarak: Miladi 558 yılında yapımına başlanıp, M.S. 561 yılında bitirilen Justinianus Köprüsü (Beşköprü), 1485 yılında II. Bayazid tarafından Alifuat Paşa beldesi Sakarya nehri üzerinde yaptırılan Taşköprü, 1936 yılında eski bayındırlık bakanlarından Ali Çetinkaya Tarafından yapılan kemerli Sakarya Köprüsü verilebilir. Kalelere örnek olarak: Adapazarı'na 18 km uzaklıktaki Harmantepe köyünde bulunan Harmantepe kalesi, Adliye köyünün 1.5 km kadar güneyinde, Anadolu demir yolunun 80 m

doğusunda bulunan Adliye Kalesi, Çark suyunun Sakarya nehrine döküldüğü yerde bulunan Seyifler Kalesi, Karasu Akkum köyü Tuzla Mevkiinde bulunan Tuzla Kalesi, Pamukova'nın batısındaki Paşalar köyünün kuzeyinde bulunan Paşalar Kalesi verilebilir.

Müzeler

a-Sakarya Müzesi : (Kültürel ve Arkeolojik Değerler Bölümünde anlatılmıştır) Sakarya ili, Merkez İlçesi, Semerciler Mahallesi, Milli Egemenlik Caddesi, İstasyon karşısında yer alan müzenin bahçesinde, Sakarya ili sınırları içinde bulunan Roma ve Bizans dönemlerine ait mimari parçalar, mezar taşları, sunaklar, yazıtlı taşlar, ostotek, pişmiş toprak erzak küpü ve sütun kaideleri; sergi salonunda tarih öncesi çağlar ile Roma ve Bizans Dönemine ait Arkeolojik eserler arasında yassı el baltaları, pişmiş toprak kaplar, koku ve gözyaşı şişeleri, madeni ve cam eserler; Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine ait ateşli ve kesici silahlar, bakır kaplar, mühürler ve el işlemleri, Mustafa Kemal Atatürk'ün kullandığı eşyalar ile Klasik, Helenistik, Roma, Bizans ve Osmanlı Dönemlerine ait sikkeler görülmeye değer kültür varlıklarıdır.

b-Kuva-İ Milliye Müzesi : (Kültürel ve Arkeolojik Değerler Bölümünde anlatılmıştır). Sakarya İli, Geyve İlçesi, Alifuatpaşa Kasabasında bulunan Kuva-yı Milliye Müzesi, Alifuatpaşa parkının yanında yer almaktadır. İki kattan oluşan müze binasının birinci katı, Kuva-yı Milliye Müzesi olarak düzenlenmiş olup, bu dönemin önemli şahsiyetleriyle olaylara ait belge ve kitaplar bulunmaktadır. Müzede sergilenen belgeler, Mondros Mütarekesinin imzalandığı 30 Ekim 1918 ile 23 Nisan 1923 tarihleri arasındaki Kuvayı Milliye adı verilen devreyi kapsamaktadır.

Binanın ikinci katında ise ilk Kuva-ı Milliye Genel Komutanı ve Garp Cephesi Komutanı Ali Fuat Cebesoy Paşa'dan kalan fotoğraf, belge, hatıra eşya ile O'na ait kişisel eşyalar sergilenmektedir.

c-Deprem Müzesi: (Kültürel ve Arkeolojik Değerler Bölümünde anlatılmıştır). Sakarya, Merkez, Cumhuriyet Mahallesi Kavaklar caddesinde yer alan Deprem Müzesi'nde, Adapazarı'nda meydana gelen 1967 ve 1999 yılı depremlerine ilişkin deprem öncesi ve sonrası fotoğraflar ile suni deprem yaratan titreşimli elektronik bir stant, depremde yıkılan binaların yapım tekniği ile ilgili inşaat malzemeleri, sismograf cihazı ve depremle alakalı diğer unsurlar sergilenmektedir.

5.7.3. Sakarya İlindeki Tescilli Taşınmazlar

Sit Alanları

a- Arkeolojik Sit Alanları

Yeri	Tes. Kararı, Tarih ve Sayısı	Derecesi
Merkez-Beşköprü-Jüstinyanus Köprüsü	14.02.1986/19	1
Söğütlü-Akarca Köyü (Roma Nekropolu)	01.09.1989/668	1
Merkez-İkizce Köyü (Roma Nekropolu)	17.07.1990/1183	2
Geyve-Kulfalar Köyü (Ortaköy Mevkii)	24.02.1991/1611	2
Pamukova-Akçakaya Köyü	24.02.1991/1612	2
Taraklı-Merkez	25.09.1992/2675	3
Pamukova-Hayrettin Köyü (Menete Mev.)	18.04.1992/2402	3
Adapazarı-Merkez Beşköprü Hakikat Vakfı Kop.Al.	17.09.1998/6666	2

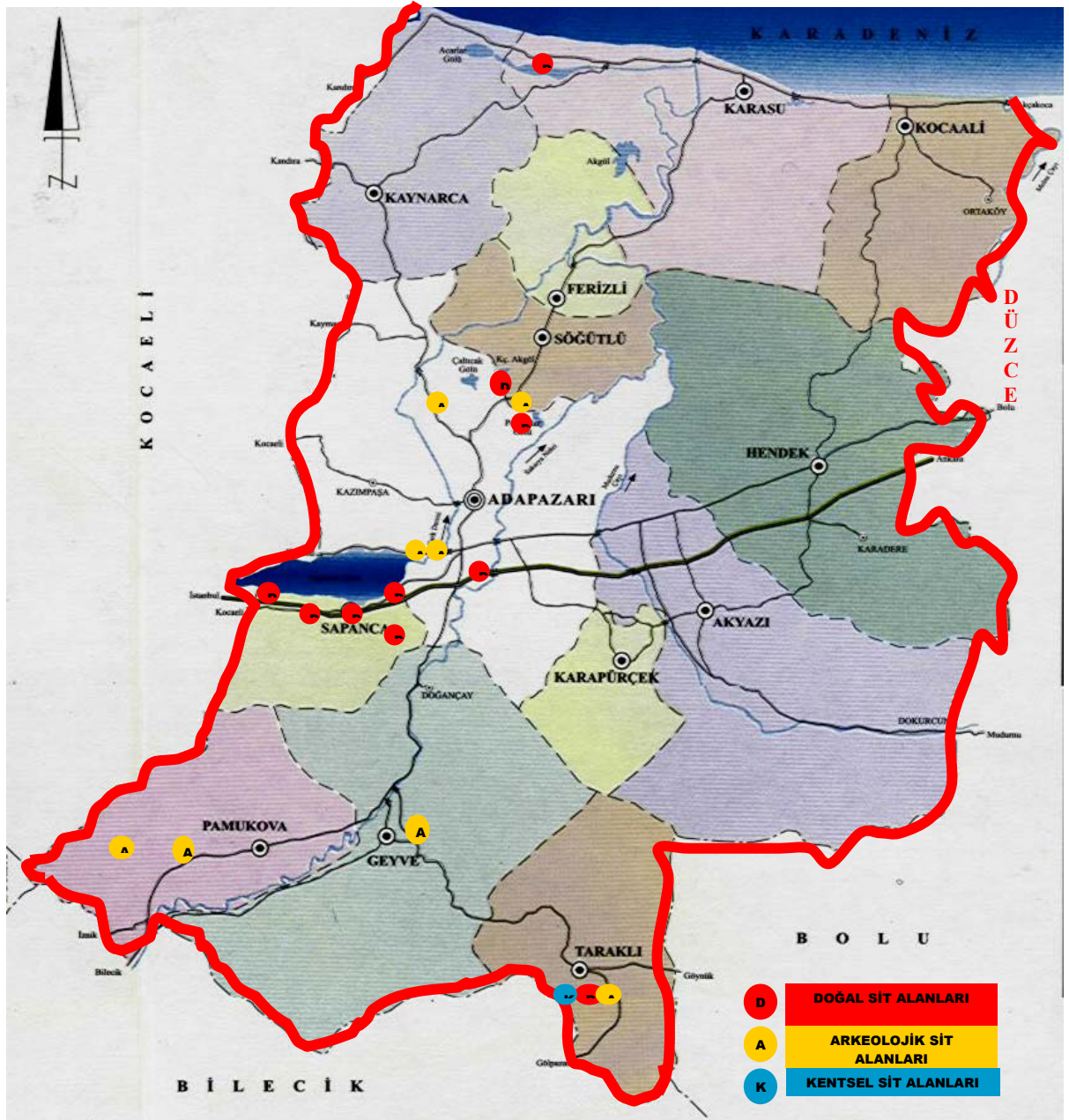
b- Doğal Sit Alanları

Yeri	Tes. Kararı, Tarih ve Sayısı	Derecesi
Taraklı-Merkez	01.09.1989/675	-
Sapanca-Vakıf Otel Yolu	01.09.1989/680	-
Sapanca-Kırkpınar Cıvarı	07.12.1991/2163	-
Arifiye-Sapanca Arası	07.12.1991/2163	1
Sapanca-Akçay-Fevziye Köyü Arası	07.12.1991/2163	1
Merkez-Poyrazlar Gölü Ve Çevresi	16.01.1993/2916	1
Merkez-Hanlı Beldesi	23.03.1997/5766	-
Sapanca-Kurtköy Bel.Mesire Alanı	25.06.1998/6524	1
Karasu-Acarlar Gölü Ve Longos Or.	25.06.1998/6526	1
Söğütlü-Akgöl Köyü-Akgöl Mevkii	06.12.2001/8821	2

c- Kentsel Sit Alanları

Yeri	Tes. Kararı, Tarih ve Sayısı	Derecesi
Taraklı-Merkez	01.09.1989/675	-
Merkez Uzun Çarşı	23.12.1991/3855	-

Aşağıda Sakarya iline ait sit alanları haritası yer almaktadır.

İlde tescilli tek yapı olarak 30 cami, 6 çeşme, 1 imaret, 17 mezarlık-şehitlik ve türbe, 4 hamam, 4 kale, 3 köprü, 28 doğal anıt ağaçlar ve 10 adet diğer tescilli taşınmaz bulunmaktadır.

Sivil Mimarlık Örneği Taşınmazlar

Yoğunlukla Adapazarı Merkez, Taraklı, Sapanca, Pamukova ve Karasu'da olmak üzere, il genelinde toplam 188 adet sivil mimarlık örneği yapı tescil edilmiştir.

5.8 KENTİN EĞİTİM DURUMU

Stratejik planlama çalışmaları kapsamında Sakarya'nın eğitim durumu ve eğitim ihtiyaçları ile Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin bu konudaki çalışmalarının bir değerlendirmesi yapılmıştır. İl genelinde 456 okul, 5.306 derslikte 167.676 öğrenci, 7.586 öğretmen ile eğitim-öğretim faaliyetleri sürdürülmektedir. Okul öncesi eğitimle ilgili bilgiler ise aşağıdaki tabloda verilmiştir.

OKUL ÖNCESİ							
KURUM SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI	ÇAĞ NÜFUSU	ÖĞRENCİ SAYISI	DERSLİK SAYISI	OKULLAŞMA ORANI (%)	DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETMEN BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI
360	822	31.345	17.379	632	%55	27	22

Kaynak: Sakarya Valiliği, Eğitim/Millî Eğitim (www.sakarya.gov.tr)

Görüldüğü gibi halen il genelinde 360 ana sınıfında 17.379 öğrenci, 822 öğretmen nezaretinde eğitimlerini sürdürmektedirler. Derslik başına düşen öğrenci sayısı 27 iken, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 22 öğrencidir. Okul Öncesi Eğitimde 15 Eylül 2004 tarihinde okullaşma oranı yüzde 5 iken, bu oran Eylül 2005 tarihi itibarıyla yüzde 55'e yükselmiştir. Benzeri şekilde ilköğretim ile ilgili bilgiler aşağıda sunulmuştur.

İLKÖĞRETİM							
KURUM SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI	ÇAĞ NÜFUSU	ÖĞRENCİ SAYISI	DERSLİK SAYISI	OKULLAŞMA ORANI (%)	DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETMEN BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI
370	4.490	127.256	114.950	3.576	%90	32	28

Kaynak: Sakarya Valiliği, Eğitim/Millî Eğitim (www.sakarya.gov.tr)

Sakarya genelinde toplam 370 ilköğretim okulu mevcuttur. İl genelinde 3.576 derslikte 114.950 öğrenci, 4.490 öğretmen yer almaktadır. İlköğretimde %90 oranında okullaşma söz konusudur. Derslik başına 32 öğrenci, öğretmen başına 28 öğrenci düşmektedir. Analizler ortaöğretime genişletildiğinde aşağıda verilen sonuçlar elde edilmiştir.

ORTAÖĞRETİM							
KURUM SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI	ÇAĞ NÜFUSU	ÖĞRENCİ SAYISI	DERSLİK SAYISI	OKULLAŞMA ORANI (%)	DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETMEN BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI
76	2.170	63.319	36.316	1.073	%57	34	18

Kaynak: Sakarya Valiliği, Eğitim/Milli Eğitim (www.sakarya.gov.tr)

Sakarya genelinde toplam 76 Ortaöğretim Kurumu mevcuttur. İl Genelinde bulunan ortaöğretim kurumlarında toplam 1.073 derslik bulunmaktadır. Bu kurumlarda 36.316 öğrenci eğitim-öğrenim görmektedir. Ortaöğretimde %57 oranında okullaşma söz konusu olup, derslik başına 34 öğrenci, öğretmen başına 18 öğrenci düşmektedir.

Sakarya ilinde özel eğitim kurumlarının okul, öğrenci ve öğretmen sayılarında gözle görülür bir artış yaşanmaktadır. Buna istinaden, resmi kurumlarda ilköğretim okul sayısı, öğretmen sayısı ve öğrenci sayısında bir azalma gözlenmektedir. İlkokul sayısındaki bu azalmanın sebebi ilköğretimin 8 yıla çıkarılması ile birlikte bazı ilkokulların ortaokullarla birleştirilerek ilköğretim okulu adı altında eğitim - öğretim vermeye başlamasıdır.

İlde yaşayanların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı olarak faaliyet gösteren Çıraklık Eğitim Merkezi, Halk Eğitim Merkezi, Akşam Sanat Okulu gibi eğitim kurumlarının yanında, özel okullar, sürücü kursları, yabancı dil ve bilgisayar kursları gibi özel eğitim kurumları bulunmaktadır. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı faaliyetlerini sürdüren Gençlik Eğitim Merkezlerinde 523 kursiyere hizmet verilmektedir. Bu merkezlerde giyim, mefruşat, el sanatları, yağlı boya resim, takı tasarımı, kurdele nakışı, gitar ve bağlama kurslarının yanı sıra ilköğretim çağındaki çocuklara iş eğitimi, matematik ve gitar kursları da verilmektedir. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi bu kapsamdaki çalışmalarına artırarak devam edecektir.

Özürlü çocukların, özürli gruplarına göre eğitim imkânları çok kısıtlıdır. Sakarya merkezinde bulunan ve özel eğitim sunan okuldan mezun olan özürli çocuklar, aldıkları (meslekî) eğitim ile çoğu kez normal emek piyasasında iş bulamamaktadırlar. Özellikle genç ve yetişkin özürli'lere yönelik korumalı işyerleri ve meslekî eğitim atölyeleri bulunmadığından özürli işsiz oranı hayli yüksektir.

Sakarya'da yüksek öğretimde öğrenim gören öğrenci sayısı 2003-2004 öğretim yılında 26 bin 318 iken, 2004-2005 eğitim ve öğretim döneminde 29 bin 355'e yükselmiş, 2005-2006 öğretim yılında bu rakam 30 bini aşmıştır. Bu durum Sakarya Üniversitesi'nin Adapazarı için büyük bir öneme haiz olduğunu göstermektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi her öğretim yılı başında ihtiyaç sahibi öğrencilerin her türlü eğitim ihtiyacını karşılamak üzere kitap, kırtasiye (çanta, önlük, defter vs.) ve giyim yardımları yapmaktadır. Bu anlamda her yıl yaklaşık 1000 öğrenciye eğitim yardımı yapılmaktadır. Bu yardımlar artırılarak devam edecektir.

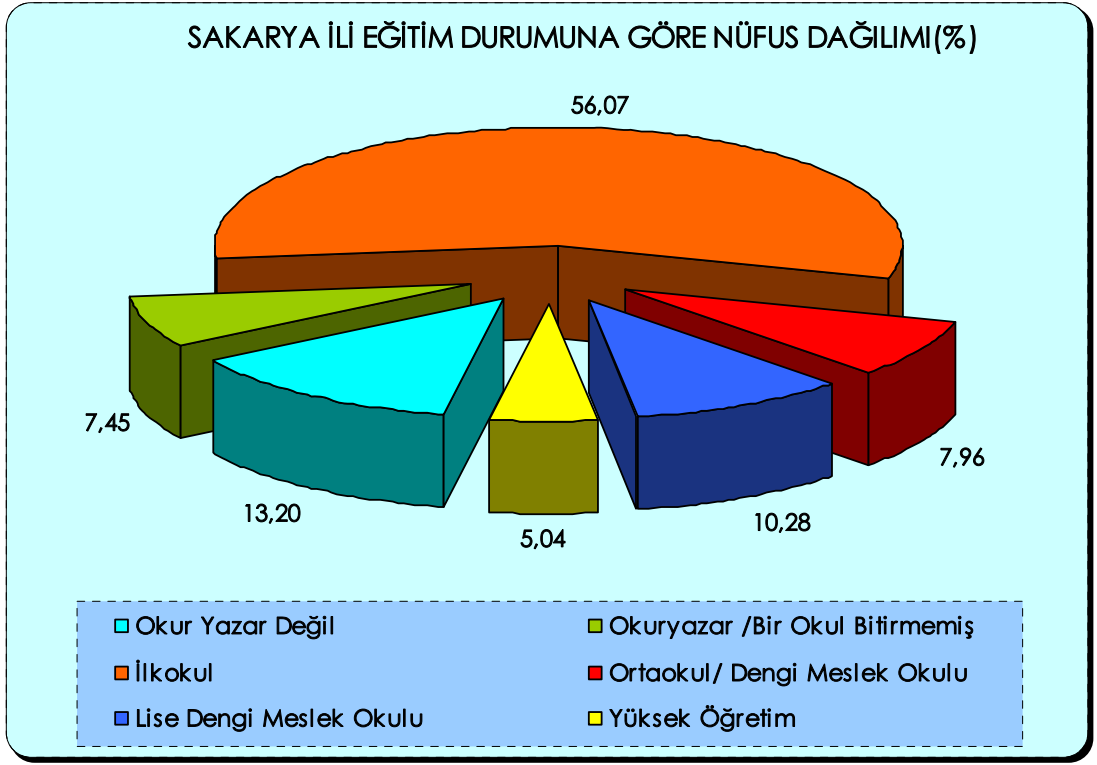
İlin eğitim sorunlarına çözüm yolları aramak ve Sakarya'daki eğitimin kalitesinin artırılmasına yönelik eğitim stratejileri geliştirmek amacıyla Valilik ve Sakarya Üniversitesi işbirliği ile 1. Sakarya Eğitim Sempozyumu düzenlenmiştir. Ayrıca, ildeki Ticari ve Sanayi kuruluşlarıyla ildeki okullar arasında Kardeş Şirketler uygulaması başlatılmış ve Toyota Türkiye A.Ş. ile il çapında bir proje yarışması düzenlenmiştir.

5.8.1. Eğitim Durumuna Göre Nüfus

Sakarya'nın eğitim durumu nüfus dağılımı açısından da incelenmiştir. Sonuçlar aşağıdaki tablo ve grafikte verildiği gösterilmektedir.

Sayım Yılı	Okur Yazar Değil	Okuryazar /Bir Okul Bitirmemiş	İlkokul	Ortaokul/ Dengi Meslek Okulu	Lise /Dengi Meslek Okulu	Yüksek Öğretim
1975	44.51	11.15	38.40	2.44	2.91	0.58
1980	38.26	11.07	41.48	2.95	3.81	2.43
1985	26.65	11.15	50.80	3.72	5.39	2.30
1990	22.30	7.04	56.13	4.75	6.37	3.42
2000	13.20	7.45	56.07	7.96	10.28	5.04

Kaynak: Sakarya'nın Rekabet Gücünün Belirlenmesi ve Geliştirilmesi, 2004, Sayfa: 296.

1955 yılında erkeklerin %65,7'si kadınların % 29,9'u okuma yazma bilirken, bu oran 2000 yılında erkeklerde %96,3'e kadınlarda %85,3'e yükselmiştir. Kadın nüfusun okuryazarlık oranı erkek nüfusa göre daha hızla artmıştır. 1975 - 2000 döneminde her iki cinsiyet için her düzeyde eğitim görenlerin oranında sürekli bir artış gerçekleşmiştir. Eğitim seviyesinde görülen bu artış eğilimi, nitelikli bir nüfusun varlığına delil teşkil etmektedir. Bu durum rekabet avantajı sağlaması bakımından önem taşımaktadır. Yüksek öğrenim görenlerin Türkiye ortalaması %7.80'dir (DİE, 2000 Nüfus Genel Sayımı) Sakarya'da yüksek öğrenim görenlerin oranı Türkiye ortalamasının altındadır.

Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında Adapazarı Büyükşehir Belediyesi her zaman olduğu gibi eğitime desteğini sürdürecektir.

5.9 KENTİN SAĞLIK KURUMLARI

Stratejik planlama çalışmaları kapsamında Sakarya'nın sağlık durumu, sağlık ihtiyaçları ve Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin bu konudaki çalışmalarının bir değerlendirmesi yapılmıştır. İl genelinde 7 devlet hastanesi, 1 doğum ve çocuk bakım evi, 1 acil yardım hastanesi, 84 sağlık ocağı, 438 sağlık evi, 5 verem savaş dispanseri, 1 halk sağlığı laboratuvarı, 4 özel hastane, 1 SSK hastanesi, 8 SSK dispanseri ve 197 eczane mevcuttur. Bu sağlık kuruluşlarının kapasitesi aşağıda verilmiştir.

YATAKLI TEDAVİ KURUMLARI			
	Kamu	Özel	Toplam
Hastane Sayısı	9	4	13
Fiili Yatak Sayısı	984	145	1.129
Diyaliz Cihazı Sayısı	69	43	112
Diyaliz Hastası Sayısı	177	215	392
Muayene Sayısı (Yıl)			3.272.913
Ameliyat Sayısı (Yıl)			25.304
Laboratuar Tahlili Sayısı (Yıl)			3.430.127

Kaynak: Sakarya Valiliği, Sakarya Sağlık Müdürlüğü, Briefing Dosyası (2004-2005)

Görüldüğü gibi Sakarya'da önemli bir sağlık altyapısı mevcuttur. Birinci basamakta sağlık kurumları açısından da ciddi bir sorun olmamakla beraber, personel bakımından önemli eksikliklerin olduğu görülmektedir. Birinci basamakta sağlık kurumlarında toplam 6.915 kişilik sağlık personeli açığı mevcuttur. Aşağıdaki tabloda birinci basamak sağlık gruplarında çalışan personel bilgileri yer almaktadır. Bu açıklığı giderebilmek için Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nde gezici sağlık hizmetleri ile vatandaşlarımıza yerinde sağlık hizmeti verilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

PERSONEL DURUMU		
Unvan	2004	2005
Uzman Doktor	193	198
Pratisyen Doktor	273	262
Diş Tabibi	35	35
Eczacı	11	11
Hemşire	505	516
Ebe	441	480
Sağlık Memuru	187	207
Laboratuar Tek.	113	105
Röntgen Tek.	52	51
Anestezi Tek.	33	34
Diğer Personel	778	786
TOPLAM	2.617	2.685
Göstergeler		
Doktor Başına Düşen Nüfus (İl geneli, 2000 Nüfus sayımına göre)	1.528	
YEŞİLKART		
Yeşil Karttan Yararlananlar	87.422	
İl Nüfusuna Oranı:	% 11,2	

Kaynak: Sakarya Valiliği, Sakarya Sağlık Müdürlüğü, Brifing Dosyası (2004-2005)

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Sağlık İşleri Daire Başkanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren yeni poliklinik merkezi ile halka sağlık alanında hizmet verilmektedir. Mobil sağlık hizmetiyle vatandaşlara ücretsiz sağlık taraması hizmeti götürülmektedir. 2004 yılı içerisinde 2.712 kişinin poliklinikte muayeneleri yapılarak ilaçları temin edilmiştir. 2005 yılında ise, Sağlık İşleri Daire Başkanlığı bünyesinde toplam 80.139 hastaya poliklinik hizmeti verilmiştir.

5.10 KENTİN ULAŞIM DURUMU

Stratejik planlama kapsamında ilin ulaşım durumu analiz edilmiştir. Ulaşım analizleri karayolu, demiryolu, toplu taşıma sistemi ve nehir taşımacılığı açısından yapılmıştır. Sakarya'da hava alanı bulunmadığından hava yollarına yönelik bir değerlendirme yapılmamıştır.

5.10.1 Karayolu Ulaşımı

Sakarya ili, ülkemizin iki büyük merkezi olan İstanbul ve Ankara'yı birbirine bağlayan kara ve demiryolları üzerinde yer alan önemli bir kavşak noktasındadır. Ülkenin ve bölgenin en önemli ulaşım ağlarından D100 (Eski E-5) yolu ile TEM Otoyolu, doğu-batı yönünde ilden geçen trafik yoğunluğu yüksek ana ulaşım arteri durumundadır. Edirne'den başlayan Kınalı-Sakarya Otoyolu Akyazı'ya kadar 250 km'dir. Kınalı'da otoyolun bir kolu Yunanistan'a, diğer kolu da Bulgaristan'a bağlantılıdır.

İl merkezinin kuzey yerleşim bölgeleri ile bağlantısını İstanbul-Şile-Kandıra-Kaynarca-Adapazarı yolu ile, Zonguldak-Ereğli-Akçakoca-Karasu-Adapazarı yolları, güney bağlantısı ise, Eskişehir-Bilecik-Adapazarı yolu (E-25) ile sağlanmakta, bu yoldan Alifuatpaşa'da ayrılan tali bir yol doğuya dönerek Taraklı üzerinden Bolu'nun Göynük-Mudurnu ilçelerine; E-5'ten ayrılarak Akyazı üzerinden bir yolla Dokurcun Beldesi üzerinden Bolu sınırlarına girerek Taşkesti-Mudurnu üzerinden Ankara'ya ulaşmaktadır.

Sakarya ili; Ankara'ya 306 km, İstanbul'a 148 km, Bursa'ya 158 km, Bilecik'e 102 km, Bolu'ya 114 km, İzmit'e 37 km, Zonguldak'a 179 km mesafede bulunmaktadır.

Sakarya il sınırları içerisinde 315 km Asfalt Betonlu, 31 km Sathi Kaplama olmak üzere 346 km Devlet Yolu mevcut olup bunun 73 km'si bölünmüş yoldur. Ayrıca 172 km asfalt betonlu, 23 km sathi kaplama olmak üzere 195 km il yolu mevcuttur. Bunun 3 km'si bölünmüş yoldur. Devlet ve il yolları yol ağı uzunluğu toplam 541 km olup, ayrıca bağlantı yolları dahil 59 km otoyol mevcuttur.

Devam Eden ve Planlanan Projeler;

- İstanbul-Adapazarı (D100) Devlet Yolu (Km 110+660 – 121+960) Arası Mevcut Devlet Yolu İkilmesi ile Toplama Yolları İnşaatı

- Anadolu Otoyolu İzmit-Adapazarı Kesimi (Km 80+628 – 129+898) Üstyapı İyileştirmesi ile İzmit – Cumaovası Kesimi (Km 80+628 – 182+585) Viyadük ve Köprülerin Genleşme Derzi ve İzolasyon Onarımı
- Ormanköy – Akyazı – Dokurcun 4. Bölge Hududu Devlet Yolu
- Adapazarı – Karasu – Akçakoca Devlet Yolu
- Geyve Ayrım – Taraklı Devlet Yolu
- Hendek Geçişi
- Alifuatpaşa Köprüsü Onarımı
- Adapazarı – Mekece Devlet Yolu
- (Adapazarı – Karasu Ayrım – Karaman – Kaynarca Yolu
- Beşköprü-Yeni Yerleşim Merkezi Bağlantı Yolu

Bu ve benzeri projeler önümüzdeki yıllarda devam edecektir.

5.10.2 Demir yolu ulaşımı;

İldeki ilk demiryolu hattı 1899 yılında tesis edilmiştir. İl sınırları içindeki uzunluğu 65 km olan demiryolu ile İstanbul'a 141, Ankara'ya 436 km'de ulaşılmaktadır. Arifiye istasyonunda ana hattan ayrılan Arifiye-Adapazarı demiryolu 8400 m. mesafelidir. Adapazarı garından İstanbul'a her gün düzenli olarak karşılıklı 11 elektrikli tren seferi yapılmaktadır.

İl merkezinde bulunan Gar Müdürlüğü'nde 18 gar personeli çalışmakta olup 2004 Ocak ayında 32.082, 2004 Şubat ayında 41.472, 2004 Mart ayında 42.828, 2004 Nisan ayında 44.428 kişi olmak üzere; Adapazarı-İstanbul hattında ortalama günlük 1255 kişi taşınmıştır. Ayrıca Mithatpaşa Ambarı vasıtasıyla yurdun her yanına yük taşımacılığı yapılmaktadır.

Adapazarı, ağırlıklı olarak kara ulaşımının yapıldığı bir kenttir. Kent içinde kara ulaşımı yapılırken, İstanbul-Adapazarı arasında çalışan demiryolu sistemi ulaşımında önemli bir paya sahiptir. İstanbul ve Kocaeli kentlerine ulaşımı sağlayan bu hat, ayrıca Sakarya'nın Arifiye, Sapanca, Kırkpınar gibi yerleşimlerden de yolcu taşımaktadır.

Kentteki bireysel ulaşım araçları olarak, otomobil, motosiklet ve bisiklet kullanılmaktadır. Bisiklet kullanım oranı Türkiye ortalamalarının üstündedir. Coğrafyanın düzlüğü, maliyetin düşük olması ve yer kaplamayışı bisiklet kullanımına olanak vermektedir. Konuya bir

sistem dâhilinde bakılması ve bisiklet parkları, bisiklet yolları vb. uygulamalarla **bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması** kent için olumlu bir sonuç doğuracaktır.

5.10.3 Toplu Taşıma Sistemi;

Toplu taşıma sistemine bakılacak olursa; belediye otobüsü, özel halk otobüsü, minibüs ve taksi-dolmuş olarak farklı öğelerin sistem içinde yer aldığı görülmektedir. Belediye, kendi otobüsleri ile sistemde çalışmaktadır. Araç yetersizliği ve araçların eski oluşundan dolayı, belediye toplu taşımadaki aktif olarak yapması gereken görevini tam olarak yerine getirememektedir. Belediyenin sistemde aktif olarak yer alması, gerekli çalışmaları başlatması gerekmektedir.

Sistemin diğer öğeleri, özel toplu taşıma araçlarıdır. Özel toplu taşımanın etkin şekilde çalışabilmesi için, küçük araçlar ve büyük maliyetlerle çalışan sistemde, araç birleştirme çalışmalarının yapılarak büyük otobüslere geçilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda, yıllardır aynı güzergâhı kullanan bu toplu taşıma araçlarında, değişen kent koşullarına (merkezin yoğunlaşması, araç sayısının artışı) paralel olarak yeni hat düzenleme ve durak noktalarının tespiti çalışmalarının yapılması gereklidir. Belediye özel toplu taşıma araçları içinde genel bir ulaşım planı hazırlamalı ve sistemdeki etkinliğini ortaya koymalıdır.

Büyükşehir Belediyesi tarafından, şehirde raylı sistemle ulaşım olanakları da değerlendirilmiştir. Raylı sistemle, Adapazarında Erenler – Yeni Yerleşimler arası 20 km. lik bir güzergahta günde yaklaşık 15.000 yolcu taşınabileceği düşünülmektedir. Proje ile ilgili fizibilite çalışmaları yapılarak Dış Kredilerden yararlanma yolları da araştırılmalıdır. Yeni Yerleşimlerin nüfus artışı dikkate alındığında raylı sistem çalışmaları 2007 Yılında başlatılmalı ve en kısa sürede hizmete açılması için gerekenler yapılmalıdır.

Son 10 yıl içerisinde Adapazarı'ndaki araç sayısı % 60 oranında artmıştır. Bu artış mevcut ulaşım altyapısını tehdit etmiş ve beraberinde günümüzdeki trafik sorunlarını ortaya çıkarmıştır. Özellikle kent merkezinde yoğunlaşan trafik, sadece yoğun saatlerde değil, günün her saati ağırlığını hissettirmektedir. Öncelikli olarak kentte ulaşım master planının yapılması gerekmektedir. Planla birlikte kent trafiğinin tek noktadan yönetileceği trafik merkezinin kurulması, sistemin koordinesinin bu merkezden olması sağlanmalıdır.

Araç trafiğine ek olarak yaya trafiğinin göz önünde bulundurulması gereken kentte, yaya ve taşıt trafiği entegre olarak düşünülmelidir. Yaya geçitlerinin standartlara uygun olarak dizaynı, bu noktaların tespiti ve özellikle kent merkezinde yapılacak bir çalışma ile yaya-taşıt trafiği ayırımının sağlanması gerekmektedir.

TEM ve D-100 Karayolu ile kent bağlantısını sağlayan Orhan Gazi Caddesi, Adnan Menderes Caddesi ve Sakarya Caddesi trafik yoğunluğunun yüksek olduğu arterlerdir. Kent içinde çalışan ve kent dışından gelen toplu taşıma araçlarının da yoğun olarak kullandığı bu arterler üzerinde gerekli trafik düzenlemelerinin yapılması ve belli hatların bu arterler dışında oluşturulması için gerekli güzergâh çalışmaları yapılmalıdır. Bahsedilen arterler üzerinde iki kavşak noktasında alt geçit projeleri yapılmakta olup projeler yakın zamanda hayata geçirilecektir.

Ulaşım ile ilgili projeler, (yol dizaynları, kavşak projeleri, toplu taşıma projeleri, UKOME ile ilgili projelerin hazırlanması vb.) APK Daire Başkanlığı'nın desteği ile sürmektedir. Kentteki trafik sorunlarının çözümü için öncelikli olarak Ulaşım Daire Başkanlığı bünyesinde AR-GE'nin kurulması ve gerekli teknik eleman ve donanım desteğinin sağlanması gerekmektedir. Ulaşım ile ilgili olarak, bilimsel bir zeminde çalışmaların yürütülebilmesi için gerekli bilgi altyapısı ve motivasyon, ilgili Daire Başkanlığında bulunmamaktadır.

Gelişmiş ülkelerde örneklerinin sıkça görüldüğü yaya bölgeleri, kent merkezinde önemli bir yer tutmaktadır. Yaya trafiğinin yoğun olduğu bu bölgelerde yapılan yayalaştırma çalışmaları, kent ticaret ve sosyal hayatını olumlu yönde etkilemektedir. Daha önce Adapazarı'nda uygulaması yapılan yayalaştırma çalışmaları başarıya ulaşmıştır. Kentliler çalışmaları desteklemiş ve sahip çıkmıştır. Daha önce akşam saatlerinde kapanan dükkânlar ve boş olan caddeler yayalaştırma sonrası canlılığını geç saatlere kadar sürdürmektedir. Ekonomik anlamda hareketlenen bu bölgelerde, deprem sonrası yıkılan binaların olduğu boş parseller dolmaya başlamıştır. Bu anlamda bu alanlardaki kentsel çöküntü görüntüleri de ortadan kalkmaktadır. Bundan sonra yapılması gereken, belediye tarafından potansiyel yaya bölgelerinin (Atatürk Bulvarı vb.) tespit edilmesi ve bu alanların kent merkezinde yaygınlaştırılmasının sağlanmasıdır. Bu yapılırken araç trafiği de etüt edilmeli, sistem yaya ve araç trafiği ile entegre olarak geliştirilmelidir. Kent sosyal hayatının gelişmesi yönünde bu çalışmalar faydalı olacaktır.

5.10.4 Nehir Taşımacılığı;

Sakarya nehrinin kenti baştanbaşa geçmesi nedeniyle nehir taşımacılığı konusunda da bir değerlendirme yapılmıştır. "Sakarya Nehir Taşımacılığı Projesi" ile ilgili olarak Sakarya Valiliği ile birlikte Sakarya Üniversitesi'ne bir fizibilite çalışması yaptırılmıştır ve sonucunda Sakarya Nehri'nin nehir taşımacılığına elverişli olduğu ortaya konulmuştur. Bu konu Ulaştırma Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı, Demiryolları Limanlar ve Hava Meydanları Genel Müdürlüğü nezdinde yapılan çalışmalarla desteklenmiş ve çalışmalar devam etmektedir. Projenin yeni İzmit Kanalı Projesi ile birlikte ele alınarak Kamu Yatırım Programı kapsamında etüt projelerinin yapılmasına finansman sağlanmasının da mümkün olabileceği bildirilmiştir.

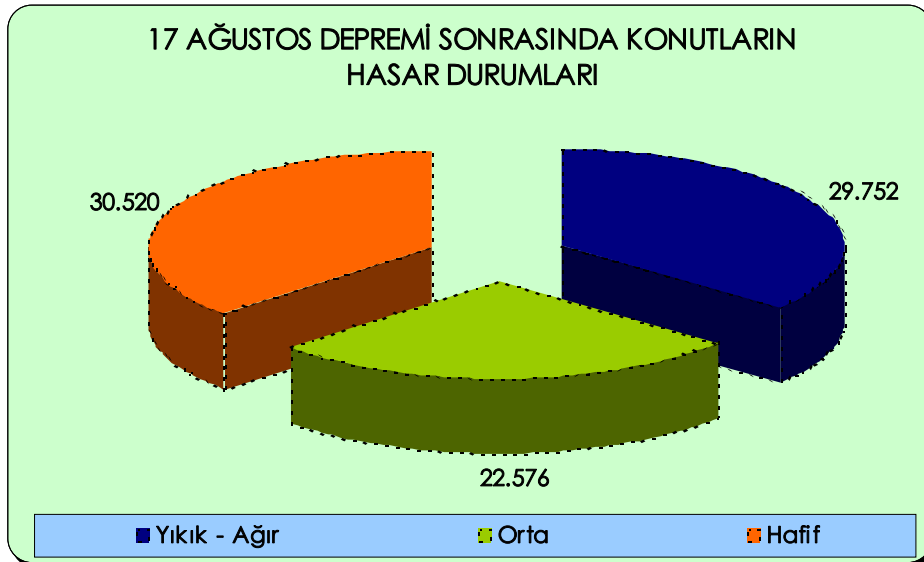
Serbest Bölge Projesi'ni destekleyen bu projenin bitirilmesiyle ülke ekonomisine katkıları çok büyük olacaktır. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi bu konuda her türlü desteği sağlayacaktır.

5.11 KENTİN DEPREM VE ACİL DURUM YÖNETİMİ

Sakarya ili deprem fay hattı üzerinde bulunmaktadır. 1999 yılı depreminde önemli kayıplar verilmiştir. Deprem ve benzeri doğal afetlere karşı hazırlıklı olmak en öncelikli görevlerimizin başında gelmekte ve bu çalışmalar Adapazarı Büyükşehir Belediyesi için stratejik önem arz etmektedir. 17 Ağustos 1999 yılında yaşanan deprem sonrasında resmi rakamlara göre ilde 3891 kişi hayatını kaybetmiş, 5.180 kişi yaralanmıştır. Depremde en fazla zarar gören il Sakarya olmuştur. Depremde 24.662'si yıkık ya da ağır hasarlı, 18911'i orta ve 27692'si hafif olmak üzere toplam 71.265 konut hasar görmüştür. Depremden hemen sonra hasar tespit çalışmaları ev ev dolaşmak suretiyle kısa sürede tamamlanmış, geçici ve daimi iskân merkezleri için halk sahipliğine esas olacak listeler kesinleştirilmiştir. 17 Ağustos depreminin birinci yıldönümünde yapılan aktivitelere halkın ve kurumların katılımının daha sonraki yıldönümlerinde göreceli olarak azalması, gündemden düşmenin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. 17 Ağustos depreminde hasar gören yapıların durumu aşağıda tablo ve grafik olarak verilmiştir.

Hasar Derecesi	Konut	İşyeri	TOPLAM
Yıkık - Ağır	24.622	5.090	29.752
Orta	18.911	3.665	22.576
Hafif	27.692	2.828	30.520
TOPLAM	71.265	11.583	82.848

Kaynak:Sakarya Valiliği, www.sakarya.gov.tr

Kentimizde bu kapsamda deprem ve diğer acil durumlar için Arama-Kurtarma ekipleri ve Arama-Kurtarma Konteynırları bulunmaktadır. Sivil Toplum kuruluşlarının mutlaka

konunun içine dâhil edilmesi gerekmektedir. Kriz merkezi ve AKOM işbirliği ile kentte koordinasyon ve örgütlenmeler sağlanmaktadır. Sivil savunma, askeriye ve itfaiye olarak, deprem ve acil durum tatbikatları gerçekleştirilmektedir. Vatandaşların olası bir depreme karşı hazırlıklı olması için herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Aynı şekilde, sanayi ve ticari kuruluşların da konu ile ilgili hazırlığı yoktur. AKOM kanalı ile ilçe belediyeleri ile Büyükşehir arasında entegrasyon sağlanmaktadır. AKOM tarafından yeni bir acil durum planı yapılacaktır. Tatbikatlar ve broşürler ile toplumsal deprem bilinci uyanık tutulmaya çalışılmaktadır. İtfaiye haftası boyunca okullarda, deprem ve acil durumlar ile ilgili çalışmalar 3 gün boyunca anlatılmıştır. Kentteki deprem müzesi etkin olarak tanıtılmamakta ve kullanılmamaktadır. Gönüllü sivil savunmacılar ve kurtarma ekipleri ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Valilik bünyesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Merkezi kurulmuştur. Kentle ilgili her türlü veri bilgisayar ortamına aktarılmakta, bu veriler kurumlar ve vatandaşlar tarafından kullanılabilir hale getirilmektedir. Kent halkı ve yöneticiler, yakın geçmişte yaşanan deprem afetinin de etkisiyle, göreceli olarak yüksek bir afet bilincine sahiptir.

İtfaiye teşkilatı bünyesinde arama-kurtarma eğitimi almış çekirdek bir kadro bulunmaktadır. İtfaiye müdürlüğü personelinden oluşan 10 kişilik bir ekip, Hollanda ve Almanya'da trafik kazalarında kurtarma, yangına müdahale ve söndürme eğitimi ve enkazlarda canlı arama ve kurtarma eğitimi görmüştür. Teşkilata 146 kadro tahsis edilmiş olup, şu anda 126 kadrolu personel görev yapmaktadır. Depremde ağır hasar gören araç ve malzemeler yerine, bağış ve satın alma yolu ile yeni araç-gereç ve malzemeler alınmıştır. Arama-kurtarma tatbikatlarının yapıldığı bir alan da eğitim amacıyla itfaiye tarafından kullanılmaktadır.

Sivil Savunma Teşkilatı içinde deneyimli bir arama-kurtarma birliği bulunmaktadır. 1999 Marmara Depremleri sonrası 27 Aralık 1999 tarihinde 11 ilde 120'şer kişilik birlik kurulması kararlaştırılmıştır. Bu 11 ilden biri olan SAKARYA Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü personel kadrosuna; daha sonra İçişleri Bakanlığınca verilen ek kadrolarla, kadro mevcudu 138 kişiye yükselmiştir. Şu anda kadrolu olarak 62 personeli bulunmaktadır. Birlik, Sakarya ile birlikte Bolu, Düzce, Karabük, Zonguldak ve Bartın illerinde meydana gelebilecek deprem, sel, toprak kayması, çığ, büyük yangınlar vb. gibi bütün doğal afetlerde, arama ve kurtarma faaliyetlerinden sorumludur. Birlik personeli konularıyla ilgili düzenli eğitim almakta ve tatbikatlar yapmaktadırlar. Ayrıca, personel Sualtı Arama-Kurtarma (Dalgıç) Ekibi, Dağ Arama-Kurtarma Ekibi ve NBC

(Nükleer, Biyolojik ve Kimyasal) Ekibi branşlaştırılmış olup, tüm personel deprem, sel, yangın, trafik kazaları vb. afetlerde arama ve kurtarma yapacak seviyededir.

112 Acil sağlık hizmetleri gerekli teknik ekipmanın önemli bir bölümüne sahiptir. Şube müdürlüğüne ait 8 ve gerektiğinde sisteme dâhil edilebilen 15 ambulansla birlikte toplam 23 ambulans acil sağlık hizmetlerinde kullanılmaktadır. Sakarya 112 servisinin afetlerde kullanılacak teknik iletişim donanımına sahip seyyar komuta kontrol aracına ihtiyacı vardır. Lojistik destek deposu da acil sağlık hizmetleri bünyesinde oluşturulma çalışmaları devam etmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi tarafından Marmara depreminden sonra şehrin Karaman-Camili mahallelerine taşınması kararı alınmış ve valilik binası, sigorta hastanesi ve diğer kamu hizmet binaları buraya alınarak yeni hizmet binaları inşa edilmiştir. Aynı zamanda TOKİ'nin konut ihtiyacını karşılamak üzere burada yaptığı toplu konutlar hayata geçirilmiş ve burada yeni iskânlar açılmıştır. Bu bölgenin altyapı yatırımları, şehrin bağlantı yolları ve diğer kamu yatırımları tamamlanmıştır.

Yukarıdaki çalışmalar ve etkin uygulamalara rağmen, Adapazarı Büyükşehir Belediyesi bünyesinde tüm çalışmalar il içerisindeki diğer çalışmalarla birlikte entegre edebilecek bir acil durum yönetim sistemine ihtiyaç vardır. Bu sistemin acil durum öncesinde, sırasında ve sonrasında her türlü aktiviteyi kapsaması ve zararı en aza indirmesi için gerekli girişimlerde bulunulacaktır. **Buna ek olarak ilimizde daimi statülü bir afet yönetim merkezinin kurulması için gerekli girişimlerde bulunulacaktır.** Çünkü ilimizde İl/İlçe Kriz Merkezlerinden farklı olarak, daimi statülü çalışacak, kendisine ait binası ve personeli olan bir Afet Yönetim Merkezi'nin kurulmasına ihtiyaç vardır. Merkez, Valilik, Tugay Komutanlığı, Belediye (İtfaiye, fen işleri, ulaşım, ADASU, AGDAŞ dâhil), İl Emniyet Müdürlüğü, İl Jandarma Komutanlığı, İl Sağlık Müdürlüğü (112), İl Sivil Savunma Müdürlüğü, Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü (Kriz Merkezi Muhaberesi), Köy Hizmetleri, Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) Merkezi, SEDAŞ, Kızılay, Üniversite temsilcilerinden oluşmalıdır. Merkez, risk tespiti, zarar azaltma, kurtarma, müdahale, sosyal hizmet ve diğer faaliyetlerin koordinasyonunu sağlamak amacını taşımalıdır. Olası bütün afet türleri için etki analizlerinin yapıp, afet sonrası ortaya çıkabilecek tablonun sağlıklı tespiti açısından (ölü ve yaralı sayısı, evsiz kalabileceklerin sayısı gibi) bu merkez önemlidir.

Kent içinde arama-kurtarma ve ilk yardım konularında temel eğitimden geçirilen ve periyodik olarak tatbikatlar yapan ekipler oluşturulacaktır.

5.12 İLÇE VE İLK KADEME BELEDİYELERİ İLE İLİŞKİLER

Adapazarı Büyükşehir Belediyesine 7 tanesi ilçe 14 tanesi ilk kademe olmak üzere bağlı 21 belediye bulunmaktadır.

Belediyelerde ciddi anlamda eğitimli personele ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bakımdan gerek kurumların kendi iç bünyelerindeki işleyişi gerekse kurum dışı ilişkiler için personellerin ciddi bir eğitimden geçmesi ve kalifiye elemanlarla takviye edilmesi gerekmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi stratejik planlama çalışmaları kapsamında ilçe ve ilk kademe belediyeleri ile ilişki kurarak onların beklentilerini, önerileri ve taleplerini almıştır. Paydaş analizi raporunda bu konuda detaylı bilgiler bulunmaktadır. Bu analizlerin sonuçlarına göre Adapazarı Büyükşehir Belediyesi birimlerinde ilgili faaliyet ve projeler (hedefler) belirlenmiştir.

6

KURUMSAL DEĞERLENDİRME (Belediyenin Analizi)

6 KURUMSAL DEĞERLENDİRME

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nde kurumsal öz-değerlendirme çalışmaları ile kurumun içyapısı, işleyişi ve yönetim fonksiyonları gözden geçirilmiştir. Bu kapsamda şu değerlendirmeler yapılmıştır.

- Yönetim fonksiyonlarının değerlendirilmesi
- Birimlerin faaliyet ve projelerinin değerlendirilmesi
- İnsan Kaynakları Yönetiminin ve çalışan memnuniyetinin değerlendirilmesi
- Hizmet yönetimi uygulamalarının değerlendirilmesi
- Finansal yapının ve kaynak kullanımının değerlendirilmesi

6.1 KURUMSAL YÖNETİM VE FAALİYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi kurumsal yönetim fonksiyonlarının değerlendirilmesi kurumun sağlıklı bir şekilde geleceğe taşınması açısından çok önemlidir. Bu kapsamda mevcut stratejiler, performans değerlendirme, birimlerin faaliyetleri ve hedefleri, bilgi paylaşımı ve toplantı yönetimi gibi yönetim fonksiyonların değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu değerlendirmelerle ilgili bilgiler aşağıda özetlenmiştir.

Kurumsal Stratejilerin ve Birim Hedeflerinin Değerlendirilmesi

Yapılan değerlendirme sonucunda birimlerin çalışmalarını kendi bünyelerinde planlayıp belediye yönetimi ile birlikte değerlendirmeler yaparak gerçekleştirdikleri görülmüştür. Kurumun yazılı bir stratejik planı bulunmamakta ve bütün çalışmalar faaliyet planı kapsamında yürütülmektedir. Bu kapsamda, her birim kendi hedeflerini diğerlerinden bağımsız bir şekilde belirlemekte ve yürütmektedir. Aradaki koordinasyonu belediye yönetimi sağlamaktadır.

Bu stratejik planlama çalışması ile Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nde kurumsal performans takip ve değerlendirme çalışmaları daha sistematik bir yapıya bürünecek ve kurumsal bazda çalışanların ve birim yöneticilerinin oluşturmuş olduğu hedeflerin gerçekleştirilmesinin izlenmesinde mevcut sistem daha etkin hale getirilecektir. Belediye üst yönetimi ve birim yöneticileri 5 yıllık stratejik planları hazırlayacaklar ve daha sonra birimler kendi hedeflerini bu stratejik plana göre belirleyip belediye yönetiminin onayı ile gerçekleştireceklerdir. Her birim kendi performansını izleyebilecek ve böylece kurumsal performans ortaya konulacak; yapılan çalışmaların etkinlikleri daha kolay izlenebilecektir.

Yatırım ve Faaliyet planlarının değerlendirilmesi

Yapılan değerlendirmeler neticesinde kurumsal faaliyetlerin yıllık faaliyet raporları şeklinde belediye meclisine sunulduğu, bu kapsamda yatırım planlarının gerçekleştirildiği görülmüştür. Faaliyetler daha çok yıllık bazda değerlendirildiğinden ve faaliyet raporları faaliyetler gerçekleştirildikten sonra hazırlandığından, bu raporların etkin bir yönetim unsuru olarak algılanmak yerine, faaliyetlerin meclise sunulma aracı olarak görülmektedir. Yatırım planları belediye bütçesini oluşturmada önemli bir unsur olup belediyenin yıllık projelerinin/faaliyetlerinin şekillenmesinde etkin olarak kullanılmaktadır.

Yapılan bu stratejik planlama çalışması ile birimler için oluşturulacak performans raporları birimlerin faaliyetlerini şekillendiren bir yönetim unsuru olarak görülecek ve periyodik değerlendirmeler yoluyla proje ve faaliyetlerin hem etkinlikleri hem de gerçekleştirilme durumları değerlendirilebilecektir.

Faaliyet Performanslarının Değerlendirilmesi

Kurumda yapılan değerlendirmeler sonucunda birim faaliyetleri ve projelerinin (hedeflerin) gerçekleştirilmesi yönündeki değerlendirmeler her birimde o birimin belirlediği sisteme göre yürütüldüğü görülmüştür. Performans değerlendirme çalışmalarının çoğu, doğası gereği analitik yöntemlere dayanmamakta ve birlikte değerlendirme yönteminin yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir. Performans değerlendirme çalışmalarının periyodik izlenmesinde bir kurumsal standardın oluşturulmasına ihtiyaç vardır. Yayınlanan stratejik planlama yasası ile bu konudaki kurumsal standartların oluşturulması hedeflenmekte, hedeflere ulaşılma derecesini gösteren ölçülebilir nitelikteki (miktar, oran, tamamlanma yüzdesi vb. gibi) göstergelerin belirlenmesi beklenmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi için hazırlanan bu stratejik planla birlikte, kurumda yapılan tüm faaliyetlerin/projelerin(hedeflerin) performansının ölçülmesini sağlayacak göstergeler de belirlenmiştir. Böylece kurumdaki hedeflerin performanslarının ölçümü ve takibi izlenebileceği gibi, faaliyetlerin iyileştirilmesine olanak sağlayacak kilit noktalar da tespit edilebilecektir.

Süreçlerin Yönetilmesi

Yapılan kurumsal değerlendirme çalışmaları sonucunda kurum içerisinde fonksiyonel yönetim prensiplerinin uygulandığı görülmüştür. Birimler kendi görev ve sorumluluklarını en etkin şekilde yerine getirmekle beraber, fonksiyonel yönetimin önemli bir özelliği olan kurumsal performans birimler arası ilişkilerin etkinliğine bağlı olmaktadır. Bu kapsamda birimlerde yapılan ölçümlerde birimler arası ilişkilerin oldukça iyi olduğu belirlenmiş ancak fonksiyonel yönetimden son günlerde yaygın olarak uygulanmaya başlayan ve performansa dayalı yönetimi destekleyen süreç yönetimi ilkelerinin benimsenmesi ile kurumsal performansın daha çok artması beklenmektedir. O nedenle yapılan bu stratejik planlama çalışmasıyla, Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nde süreç yönetimi ilkelerinin uygulanması için düzenlemelerin yapılması kararlaştırılmıştır.

Bilgi Paylaşımı ve Toplantı Yönetimi

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nde bilgi paylaşımının ve toplantı anlayışının değerlendirildiği bu analizlerde, kurum içinde yapılan toplantıların belirli bir standarda göre yapılmadığı, birimlerin kendi toplantı yapma sistemlerini kendilerinin oluşturduğu, eylem planlarının daha çok sözlü takip edildiği ve toplantı sonuçları etkinliğinin yöneticilerin sıkı denetimine bağlı olduğu görülmüştür.

Yapılan değerlendirmelerde kurum içerisinde bilgi paylaşımının toplantılarda karşılıklı görüşme ve değerlendirme yoluyla sağlandığı görülmüştür. Bu değerlendirmelerin periyodik olarak yapılamaması durumunda bilgi akışında sorunlar olabileceğinden kurum yöneticileri karşılıklı iletişimi sürekli desteklemektedir.

Kurum içerisinde kuralları belirlenmiş, düzenli olarak yürütülen ve toplantı kayıtlarının tutulmasını sağlayacak bir toplantı yönetim sisteminin kurulması, kuruma hem zaman kazancı sağlayacak hem de toplantıda alınan kararların uygulanıp uygulanmadığını daha kolay takip etmeyi sağlayacaktır. Bunun yanı sıra hem çalışanların kendi aralarında hem de yöneticilerin çalışanlarla ve diğer yöneticilerle olan bilgi paylaşımını sağlayacak periyodik değerlendirme toplantılarının düzenlenmesi kurumdaki mevcut katılımcı yönetim anlayışını ve ekip çalışmalarını destekleyecek bir uygulama olacaktır.

Risk Analizlerinin Yapılması ve Uygulanmasına Yönelik Değerlendirme

Birimlerde faaliyetlerin/projelerin (hedeflerin) gerçekleştirilmesi sırasında oluşabilecek olan risklerin belirlenmesi, bu risklerin gerçekleşme olasılıklarının ortaya konulması, risklerin olası sonuçlarının ve etkilerinin değerlendirilmesi yönünde çalışmalara daha etkin şekilde devam edilmesi gerekmektedir.

Kurum içerisinde acil durumlara karşılık risklerin değerlendirilmiş olmasına rağmen, birimler bazında bu analizlerin daha etkin yapılmasının gerektiği tespit edilmiştir.

Oluşturulan bu stratejik planlama çalışması kapsamında önerilen Acil Durum Yönetim Sistemi kapsamında birimlerin risk analizlerini ve gerekli eylem planlarını oluşturmaları hedeflenmiştir.

Bilişim Sistemlerinin Yönetiminin Değerlendirilmesi

Kurumda hem birimler arasında elektronik ortamda haberleşmeyi hem de birim içi ve birimler arası süreçleri yürütmelerini sağlayan bilgi otomasyonu çalışmaları ile ilgili aktivitelerin artırılarak devam ettirilmesi gerekmektedir.

Coğrafi Bilgi Sistemini de içerecek olan Kent Bilgi Sisteminin hayata geçirilmesi için gerekli veriler hazırlanmıştır. Bilgi İşlem Müdürlüğü bünyesinde yürütülecek olan bu proje için stratejik plana hedefler konulmuştur.

Belediyenin e ve t-belediyecilik ile ilgili uygulamalarının vatandaşa dönük kısmı sürekli geliştirilmektedir. Vatandaşlar elektronik ortamı daha çok şikâyetler ve önerilerini bildirmek için kullandıklarından bu sistemler ile vatandaş görüşlerine ulaşmak daha kolay olmaktadır. Kent Bilgi Sistemi'nde olduğu gibi e-belediyeciliğin vatandaşa dönük kısmının daha çok geliştirilmesi için stratejik plana hedefler konulmuştur.

Kurumun web sayfası sürekli güncellenmekte ve belediyenin yapmış olduğu faaliyetler ve yenilikler ile ilgili bilgilendirmeler yapılmaktadır.

Birimler arası iletişim

Birimler arası iletişim yazılı ve sözlü olarak gerçekleştirilmektedir. Bu konuda önemli bir sorun olmadığı görülmüştür. Ancak birimler arasındaki iletişimin sözlü olmaktan çok, yazılı veya elektronik ortamda yürütülmesi, hem kurumda iletişim açısından bir standart sağlayacak hem de verilerin kaybolmasını önleyecektir.

Dokümantasyon yönetimi

Yapılan değerlendirmeler neticesinde kurumda birimler kendi dokümantasyon yönetim sistemlerini kendilerinin oluşturduğu görülmüştür. ISO 9000 kalite güvence sistemi gibi bir sistemin bulunmayışı, kurumda standart bir dokümantasyon yönetim sisteminin oluşmamasında önemli bir faktör olarak görülmektedir. Kurumda genel olarak arşivleme sorununun olmadığı belirtilmiş, ancak standart bir dokümantasyon yönetimi ve dijital arşiv sisteminin kurumsal gelişim için önemli olduğu değerlendirilmiştir. Bilgilere zamanında ulaşmak ve kısa sürede hizmet üretmek açısından da bu durum önemli görülmektedir.

Yeni Projeler/Faaliyetler Gerçekleştirebilme

Yapılan değerlendirmeler ışığında kurum çalışmalarının daha çok mevcut proje/faaliyetlerin zamanında tamamlanmasına odaklanıldığı tespit edilmiştir. Faaliyet ve projelerin bütçelenmesi sırasında yeni arayışlar ortaya konulmaktadır. Genel olarak yeni fikir ve projelerin ortaya çıkması konusundaki çalışmalar yapılmakla birlikte, yetersiz görülmektedir. Mevcut çalışmalar da daha çok üst düzey yönetimin yönlendirmesiyle gerçekleştirilmektedir. Bu konudaki motivasyonun artırılmasına ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

Bu stratejik planlama çalışması ile bu konuda farklı algılanma ve farklı yaklaşımlar üretmeye yönelik çalışmalar teşvik edilip desteklenecektir.

6.2 İNSAN KAYNAKLARI DEĞERLENDİRMESİ

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi kurumsal değerlendirmesinin bir ayağını da insan kaynaklarının değerlendirilmesi oluşturmaktadır. İnsan kaynaklarının etkin yönetimi Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nde kurumun sağlıklı bir şekilde geleceğe taşınması açısından çok önemli görülmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır.

- Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin sahip olduğu insan kaynaklarının durumu
- Çalışan memnuniyetinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi
- Bireysel performans değerlendirme sistemi
- Norm kadro çalışmaları
- Çalışanların eğitim ve eğitim ihtiyaçları
- Takım çalışmaları ve sürekli iyileştirme uygulamaları

Bu değerlendirmelerle ilgili bilgiler aşağıda özetlenmiştir.

İnsan Kaynakları Durumunun Değerlendirilmesi

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin sahip olduğu insan kaynaklarıyla ilgili genel bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmiştir. Kurumda toplam 847 kişi çalışmaktadır. Çalışanların %32,8'i memur, %64,3'ü işçi ve %2,9'u ise sözleşmeli statüsündedir. İşçi ve memur statüsündeki çalışan sayıları aşağıda verilmiştir.

Tür	Sayı	Yüzde(%)
Memur	278	32.8
Kadrolu işçi	188	22.2
Geçici işçi	357	42.1
Sözleşmeli	24	2.9
TOPLAM	847	%100

Çalışanların %21,7'si üniversite mezunu olup, %24,2'si ortaöğrenim mezunudur. Geri kalan %54,1'i ise ilköğretim mezunudur. Personelin eğitim durumu incelendiğinde genel olarak ilköğretim yoğunluklu olduğu görülmektedir. Bu durum aşağıdaki tablo ve grafikte özetlenmiştir.

Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde(%)
İlköğretim	459	%54.1
Lise	205	%24.2
MYO	72	%8.6
Üniversite	111	%13.1
Toplam	847	100

Personelin cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde ise, %87,13 ile erkeklerin daha fazla sayıda olduğu görülmektedir. Personelin sayıları ve oranları şu şekildedir.

Cinsiyet	Toplam	Oran (%)
Erkek	738	87,13
Bayan	109	12,87
TOPLAM	847	100

Personelin yaş dağılımı incelendiğinde genellikle çalışanların 30-50 yaş arasında olduğu söylenebilir.

Yaş Aralığı	Sayı	Yüzde(%)
0-20 Yaş	2	0.2
21-30 Yaş	113	13
31-40 Yaş	282	33
41-50 Yaş	396	47
51 ve üstü	54	6
TOPLAM	847	100

Personelin çalıştığı birime göre dağılımı da incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir. Görüldüğü gibi en fazla personel itfaiye, fen işleri ve ulaşım daire başkanlıklarında çalışmaktadır.

Birimler		Müd. Toplamı	Bşk. Toplamı	Yüzde (%)
Başkanlık Yönetim	Genel Sekreterlik	2	43	%5
	Sivil Savunma Uzmanlığı	1		

	Teftiş Kurulu Başkanlığı	3		
	Özel Kalem Müdürlüğü	19		
	Basın Yay. ve Halkla İliş. Md.	13		
	Hukuk Müşavirliği	5		
Personel Eğt. Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	23	%2.7
	Personel Md.	6		
	Gençlik merkezleri	11		
	Maaş Tahakkuk Md.	5		
Hesap İşleri Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	35	%4.2
	Gelirler Md.	22		
	Giderler Md.	4		
	Bütçe Kesin Hsp. Md.	8		
Kül. Ve Sos. İşl. Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	31	%3.6
	Kültür Turizm Dış İlişk. Md.	19		
	Sosyal İşler Md.	11		
Yazı İşl. Ve Kar. Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	13	%1.5
	Yazı İşleri ve Arşiv Md.	5		
	Meclis Enc. Muamelat Md.	7		
Sağlık İşl. Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	81	%9.6
	Sağlık İşl. Md.	38		
	Mezarlıklar Md.	33		
	Veteriner Md.	9		
İşletme İşt. Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	10	%1.1
	İşletme Koordinasyon Md.	9		
İdr. Ve Mali İşl. Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	79	%9.3
	Satınalma Md.	8		
	Ayniyat Md.	4		
	Gnl. Hiz. Ve Güv. Şb. Md.	66		
Fen İşleri Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	99	%11.7
	Genel Koordinatör	1		
	Yapı İşleri Md.	36		
	Yol Bakım ve Onr. Md.	32		
	Makina İkmal Md.	26		
	Aykome	3		
İmar İşleri Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	32	%3.8
	Planlama Md.	11		
	İmar Ruhsat Dnt. Md.	8		
	Bilgi İşlem Md.	6		
	Teknik Araş. Laboratuar Md.	2		

	Yapı Kont. Md.	4		
Emlak İstm. Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	6	%0.8
	Numarataj Md.	2		
	Harita Md.	1		
	Emlak İstimlâk Hrt. Md.	2		
Çevre Krm. Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	28	%3.3
	Çevre Krm. Ve Gİş. Md.	9		
	Park Bahçeler Md.	12		
	Temizlik İşl. Md.	6		
Kontrol Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	64	%7.5
	Gsm. Ruhsat Dent. Md.	10		
	Zabıta Md.	53		
Ulaşım Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	99	%11.7
	Trafik Md.	10		
	Toplu Taşıma Md.	88		
	Ukome Md.			
	Arge Md.			
İtfaiye Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	194	%23
	Önleme ve Eğitim Md.	6		
	Müdahale Md.	176		
	Akom	11		
APK Dai. Bşk.	Daire Başkanı	1	10	%1.2
	Proje Uygulama Md.	9		
	Etüt Proje Md.			
	Yeni Yerleşim Md.			
TOPLAM		847	847	%100

Birimlerin personel ihtiyaçlarının belirlenmesinde norm kadro çalışmaları önemli bir sistem olarak görülmektedir. Bu konudaki çalışmalar tamamlanmış ve içişleri Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Kurumun insan kaynakları değerlendirmesi kapsamında yapılan analizler personelin emeklilik durumunun incelenmesini de içermiştir. Bu kapsamda yapılan inceleme neticesinde 2006 yılında 33 memur 46 işçinin emeklilik dönemi geldiği belirlenmiştir. 2006-2008 yılları arasında birimlerde emeklilik hakkını elde edecek personel sayısı şu şekildedir.

Birim	2006	2007	2008	Toplam
Bilgi İşlem Daire Başkanlığı	1	1	-	2
Çevre Koruma Daire Başkanlığı	3	3	2	8
Emlak İstimlak Daire Başkanlığı	-	-	2	2
Fen İşleri Daire Başkanlığı	14	16	10	40
Hesap İşleri Daire Başkanlığı	4	1	1	6
Hukuk Müşavirliği*	2	1	-	3
İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı	6	2	4	12
İmar İşleri Daire Başkanlığı	3	-	-	3
İşletme İştirakler Daire Başkanlığı	2	1	1	4
İtfaiye Daire Başkanlığı	15	24	9	48
Kontrol Daire Başkanlığı	7	1	2	10
Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı	2	1	-	3
Özel Kalem Müdürlüğü*	1	-	-	1
Personel Eğitim Daire Başkanlığı	1	-	1	2
Sağlık İşleri Daire Başkanlığı	13	1	-	14
Ulaşım Daire Başkanlığı	3	13	16	32
Yazı İşleri ve Kararlar Daire Başkanlığı	2	-	-	2
TOPLAM	79	65	48	192

Bu veriler incelendiğinde önümüzdeki 3 yıl içerisinde 192 kişinin emekli olması durumunda Norm kadro çalışmalarını da esas alarak hizmetlerin aksamaması için gerekli önlemler alınacaktır.

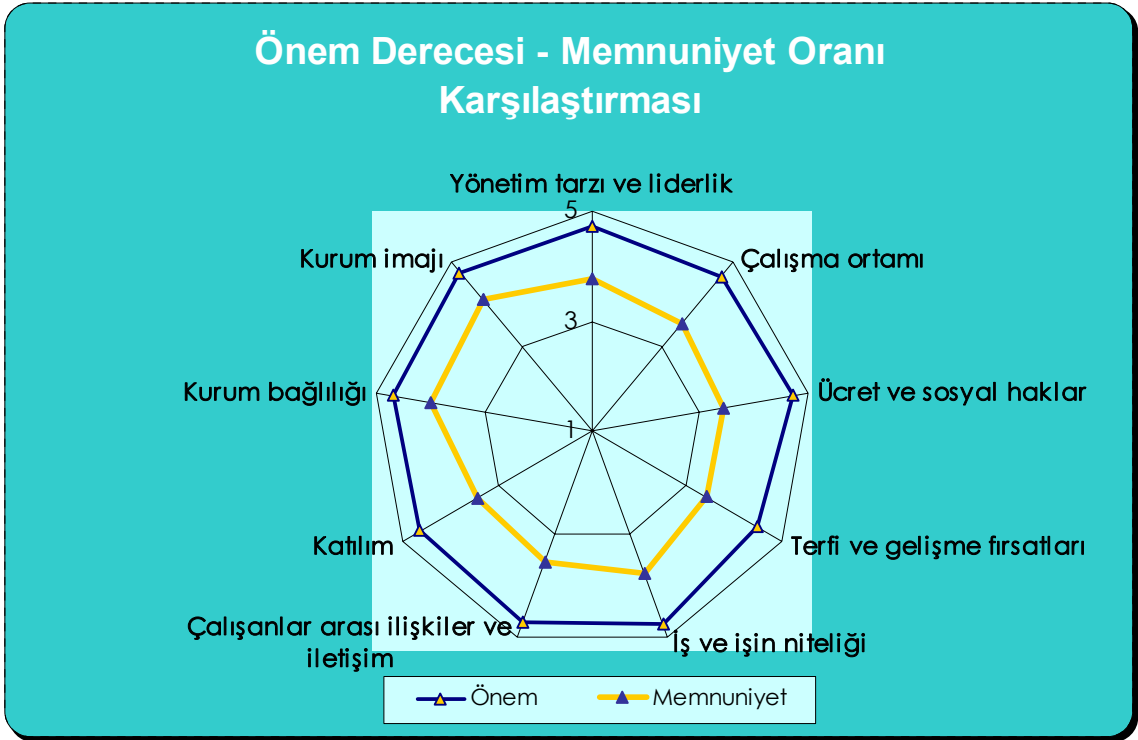
Çalışan Memnuniyetinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi genelinde yapılan Çalışan Memnuniyeti ve Kurum Bağlılığı anketi ile yönetim tarzı ve liderlik, çalışma ortamı, ücret ve sosyal haklar, terfi ve gelişme fırsatları, iş ve işin niteliği, çalışanlar arası ilişkiler ve iletişim, katılım, kurum bağlılığı ve kurum imajı kategori başlıkları altında çalışanların kurumdaki memnuniyet düzeyleri 88 adet ifade ile analitik olarak ölçülmüştür. Analiz sonuçları ayrı bir rapor halinde sunulmuştur. Analiz sonuçlarına göre çalışanlar açısından anket kategorilerinin hepsinin kurum için önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Yapılan anket analizlerinde, çalışanların memnuniyet düzeyinin en yüksek çıktığı alanlar kurum imajı ve kurum bağlılığı konuları olmuştur. Genel olarak her alanda ortalamanın üzerinde bir memnuniyet söz konusudur.

Aşağıdaki tabloda çalışanların anket kategorilerine verdiği önem düzeyi ile bu kategorilerdeki memnuniyet düzeyi karşılaştırılmıştır. Değerlendirmeler 5'li skala üzerinden yapılmıştır.

No	Anket Kategorileri	Genel Önem Puanları	Genel Memnuniyet Oranları
1	Yönetim Tarzı ve Liderlik	4,73	3,77
2	Çalışma ortamı	4,66	3,57
3	Ücret ve Sosyal Haklar	4,73	3,43
4	Terfi ve Gelişme Fırsatları	4,50	3,38
5	İş ve İşin Niteliği	4,76	3,78
6	Çalışanlar Arası İlişkiler ve İletişim	4,74	3,52
7	Katılım	4,63	3,44
8	Kurum Bağlılığı	4,68	3,97
9	Kurum İmajı	4,77	4,12
KURUMSAL MEMNUNİYET ORANI		3,56 (%64)	

Önem dereceleri ile memnuniyet derecelerinin karşılaştırılması grafik olarak aşağıda verilmiştir. Grafikte en içte yer alan kesik çizgili alan memnuniyet sınırını göstermektedir. Sonuçlar incelendiğinde genel olarak %64 oranında bir memnuniyetin olduğu görülmektedir. Aşağıdaki şekil incelendiğinde genel olarak kurumda çalışan memnuniyetinin iyi olduğunu söylemek mümkündür. Hiçbir alanda alt limitin altına düşülmemesi çok önemli bir memnuniyet göstergesidir.

Performans Değerlendirme Sisteminin Uygulanmasının Değerlendirilmesi

Kurumda, çalışanların bireysel performansı geleneksel sicil uygulaması ile değerlendirilmektedir. Bu kapsamda sınırlı da olsa bir ödüllendirme sistemi kurulmuştur. Kurumda hedeflere dayalı bir performans değerlendirme sisteminin kurulması çalışmaların etkinliğini artırmak bakımından çok önemlidir. Bu şekilde bilimsel bir değerlendirme ve ödül sisteminin oluşturulması mümkün olacaktır. Bu stratejik planlama çalışması kapsamında kurumdaki performans değerlendirme sisteminin oturtulması için sistemlerin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Norm Kadro Çalışmalarının Değerlendirilmesi

İçişleri Bakanlığı tarafından Norm Kadro çalışmaları tamamlanmış olup, ilgili yönetmeliklerin hazırlanması devam etmektedir. Bu yönetmelikler kapsamında uygulamalar gerçekleştirilecektir.

Eğitim ve Eğitim İhtiyaçlarının Değerlendirilmesi

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nde personele verilen eğitimlerin daha çok hizmet içi eğitimler ve birimlerin kendi işleri ile ilgili teknik eğitimler olduğu görülmektedir. Eğitim ve Personel Müdürlüğü, 2006 yılında verilecek eğitimleri belirlemek için bir form hazırlayarak müdürlüklere göndermiştir. Bundan sonraki eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesinde de aynı yöntemi uygulamayı planlamaktadır. Aynı zamanda verilen

eğitimlerden sağlanan faydayı ölçecek bir sistem geliştirmelidir. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nde yapılan çalışan memnuniyeti anketi sonuçlarında terfi ve gelişme fırsatları konusunun, memnuniyet düzeyinin en düşük konulardan biri olduğu düşünülecek olursa eğitimlerin kurum için ne kadar önemli olduğu daha iyi görülebilir. Eğitim ve Personel Müdürlüğü tarafından geliştirilen formun daha kapsamlı bir eğitim yönetim sistemine dönüştürülmesi bu stratejik plan ile hedef olarak belirlenmiştir.

Takım çalışmaları ve sürekli iyileştirme uygulamaları

Müdürlüklerde yapılan incelemeler neticesinde takım çalışmaları anlayışının birlikte çalışmak şeklinde yorumlandığı ve sorunların birlikte çözüldüğü görülmüştür. Yöneticiler genellikle kendi ekiplerini oluşturmakta ve onlara danışarak sorunları çözmektedirler. Bu stratejik planlama çalışması neticesinde birimlere yöneticilerin de rol aldığı takım çalışmaları ile iyileştirme amaçlı çalışmaların yaygınlaştırılmasına devam edilecek ve daha çok etkinlik kazandırılacaktır.

6.3 HİZMET YÖNETİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi stratejik planlama çalışmaları kapsamında belediyenin üretmiş olduğu hizmetlerle ilgili olarak kurumun ve şehrin sorunlarını ortaya koymak ve bu konudaki proje ve yatırım önerilerini tespit etmek amacı ile kurum içerisinde hizmet yönetimi değerlendirme çalışması yapılmıştır. Çalışma kapsamında ana hizmet ve bunlara bağlı alt konular belirlenmiş ve kurum yöneticilerinin görüş ve önerileri alınmıştır. Çalışma kapsamında ele alınan başlıklar şunlardır.

1. Altyapı
 - a. AYKOME- Koordinasyon
 - b. Su ve atıksu
 - c. Doğalgaz altyapısı
 - d. Dere ıslahları
 - e. Yol ve kavşak yapımı
 - f. Kamulaştırma
 - g. Yol ve köprü yapımı
 - h.
2. Ulaşım
 - a. UKOME-Koordinasyon
 - b. Ulaşım planlaması
 - c. Raylı sistemler
 - d. Yol, kavşaklar
 - e. Otoparklar
 - f. Yol ve köprü onarımı
 - g. Trafik ve sinyalizasyon
 - h. Ulaşım işletmeciliği
3. Çevre
 - a. Yeşil alanlar
 - b. Temizlik
 - c. Katı atık
 - d. Hava kalitesi
 - e. Doğalgaz
 - f. Tarihi çevre
4. İmar
 - a. Planlama

- b. İmar
 - c. Harita
 - d. Zemin ve deprem
 - e. Kamulaştırma
 - f. Toplu konut
5. Sosyal Faaliyetler
- a. Tesis yatırımları
 - b. Eğitim hizmetleri
 - c. Sosyal yardım
 - d. Sosyal tesisler
 - e. Halkla ilişkiler
 - f. Denetim
 - g. Mezarlıklar
6. Sağlık
- a. Tesis yatırımları
 - b. Halk sağlığı
 - c. Acil yardım
 - d. Veteriner
 - e. Mezbaha
 - f. Hizmet tesisleri
7. Kültür
- a. Tesis yatırımları
 - b. Etkinlikler
 - c. Şehir tiyatroları
 - d. Kent Orkestrası
 - e. Kütüphane-Müze
 - f. Dış ilişkiler
8. Spor
- a. Tesis yatırımları
 - b. Spor tesisleri
 - c. Spor etkinlikleri
9. Afet yönetimi
- a. İtfaiye
 - b. ABB-AKOM
 - c. Zemin ve Deprem

d. Acil Yardım-Can kurtarma

Bu başlıklar ile ilgili görüş ve öneriler analiz edilmiş ve bu analizlere göre stratejiler ve birim hedefleri belirlenmiştir. Yukarıdaki konularla ilgili detaylar “**Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Sorunlar ve Proje Öneriler**”i raporunda yer aldığından, burada yer verilmemiştir.

6.4 MALİ DURUM DEĞERLENDİRMESİ

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin mali durumu incelendiğinde, kurumun 2005 mali yılı bütçesinin 85.000.000. YTL, 2006 mali yılı bütçesinin ise 95.000.000. YTL olduğu görülmüştür. Kurumun bütçe tutturma oranları incelendiğinde, 2003 yılında Merkez Belediye ile tümleşik bir yapı söz konusu olduğundan bütçe tutturma oranı, gelirlere %35, giderlere %38 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran 2004 yılında gelirler için %63, giderler için %67'ye yükselmiştir. 2005 yılında ise gelirlerde %72, giderlerde de %72 oranında bütçe tutturulabilmiştir. Ana bütçe kalemleri bazında 2004 ve 2005 yılları için gelir ve giderler açısından bütçelenen ve gerçekleşen rakamlar aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

GİDERLER	2004 YILI			2005 YILI		
	Bütçe.	Gerçek.	%	Bütçe.	Gerçek.	%
TOPLAM GİDERLER	70.008.649	47.033.491	0.67	84.912.637	61.439.033	0.72
Cari Giderler	32.054.952	28.856.702	0.90	32.200.396	35.997.038	1.11
Personel Giderleri	16.514.788	13.831.929	0.90	14.532.729	18.276.790	1.25
Yolluklar	171.456	69.350	0.40	139.187	118.820	0.85
Hizmet Alımları	10.678.359	10.385.335	0.97	11.604.554	9.400.631	0.81
Tüketim Harca.	4.513.843	4.456.352	0.98	5.659.333	8.109.460	1.43
Demirbaş Alımı	253.084	137.968	0.54	395.872	355.594	0.89
Diğer Giderler	176.506	113.736	0.64	264.593	91.338	0.34
Yatırım Harca.	21.207.418	4.007.803	0.18	21.857.430	7.623.720	0.34
Makine tec. Alımı	2.724.613	769.013	0.28	3.977.387	2.482.613	0.62
Tapı tes. Yatırım	18.482.805	3.238.790	0.17	17.880.043	5.141.107	0.28
Transfer Harca.	16.746.279	14.168.986	0.84	30.854.811	17.818.275	0.57

GELİRLER	2004 YILI			2005 YILI		
	Bütçe.	Gerçek.	%	Bütçe.	Gerçek.	%
TOPLAM GELİRLER	70.000.000	43.981.510	0.62	85.000.000	61.224.858	0.72
Vergi Gelirleri	47.400.103	28.728.970	0.60	37.816.110	37.198.180	0.98
Genel Büt. Verg. Gelirleri	36.000.000	27.121.005	0.75	30.000.000	35.141.548	1.17
Belediye vergileri	6.730.001	348.734	0.05	2.280.006	756.171	0.33
Belediye harçları	4.670.102	1.259.231	0.26	5.536.104	1.300.461	0.23
Vergi Dışı Gelirler	22.599.865	15.232.395	0.67	47.183.861	23.941.578	0.50
Harcamalara katılma payı	10.000.007	11.681	-	10.000.007	54.206	-
Belediyeye ödenen diğer pay.	303.002	1.641.094	5.41	1.003.002	1.171.295	1.16
Kurumlar ve teşebbüsler has.	2.700.020	3.265.767	1.20	4.310.020	3.866.223	0.89
İşletme karları	6	0	-	6	0	-
Belediye malları	5.570.814	4.616.281	0.82	28.034.810	9.859.550	0.35
Ücretler	2.875.007	678.874	0.23	2.875.007	542.170	0.18
Cezalar	1.050.001	81.415	0.07	860.001	163.802	0.19
Çeşitli gelirler	101.008	4.937.284	0.02	101.008	8.284.332	-
Yardım ve Fonlar	32	20.145	-	29	85.100	-
Yardımlar	14	20.145	-	12	85.100	-
Fonlar	18	0	-	17	0	-

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin toplam 337.358.000 YTL olan borcu, uzlaşmaya gidilmesi sonucu 231.914.739. YTL'ye düşürülmüştür ve bu borcun 8 ay içerisinde kapatılması planlanmaktadır. Bu durumda belediyenin Yangın Sigorta Vergisi, İlan Reklam Vergisi gibi elde ettiği gelirlere % 100- %150 oranında bir artış beklenmektedir. 2005 yılı en yüksek gelir kalemleri ve miktarları aşağıdaki tabloda verildiği gibidir.

2005 yılı En Yüksek Gelir Kalemleri ve Miktarları	
İlan ve reklam vergisi	167.151
Yangın sigorta vergisi	58.181
İşgaliye harcı	197.619
Taşıt araçları işletmesi	964.343
Otobüs hasılatı	2.353.060
Kiralar	347.461
Hastane hasılatı	268.586
Para cezaları	88.738
Gecikme zammı	60.290
TOPLAM GELİR	5.774.948 YTL

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nde tahakkukla tahsilâta 2005 yılında geçilmiş olup, 2005 yılı içinde tahakkuk ettirilen para ile tahsil edilen paranın oranı %85'tir.

Kurumun borcu olduğu göz önüne alındığında, gelirlerini arttırmak için yapacağı her çalışma kurumun mali durumu için oldukça faydalı olacaktır. Bu stratejik planlama kapsamında gelir artırıcı faaliyetlere yönelik olarak etkin vergi toplama yöntemleri gibi hedefler belirlenmiştir.

7

GZFT ANALİZİ
(Güçlü-Zayıf/Fırsat-Tehdit Analizi)

7 GZFT ANALİZİ

Yukarıdaki gerek çevre gerek ise kurum içi değerlendirmeler neticesinde ortaya çıkan belediyenin zayıf ve kuvvetli yönleri ile önündeki fırsat ve tehditler derlenerek aşağıda listelenmiştir. Oluşturulacak olan stratejiler ile zayıf yönlerin ortadan kaldırılması, tehditlerin önlenmesi, fırsatların değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Yapılan GZFT analizi sonuçları izlenebilmesi amacı ile kodlanmıştır. Kodlamada aşağıdaki sistem kullanılmıştır.

GZFT KODU	TESPİT YILI	GZFT NOSU	AÇIKLAMA
G	06	01	2006 yılında tespit edilmiş 1. güçlü yöndür
Z	06	30	2006 yılında tespit edilmiş 30. zayıf yöndür
F	06	25	2006 yılında tespit edilmiş 25. fırsattır.
T	06	11	2006 yılında tespit edilmiş 11. tehdittir.

7.1 GÜÇLÜ YÖNLER

NO	GÜÇLÜ YÖNLER	DELİL
G06.01	Şehre doğalgaz gelmesi ve %60'ının tamamlanmış olması	Dış çevre analizi
G06.02	Adapazarı'nı ziyaret eden yerli ve yabancı turist sayısının her yıl artış göstermesi	2001 – 2004 arası artış oranı: %70
G06.03	Şehre ulaşımı kolaylaştıran otoyolların bulunması	Dış çevre analizi
G06.05	Belediyenin asfaltlama çalışmalarında Türkiye'de birinci sırada olması	Milliyet Gazetesi 13 Aralık 2005
G06.06	Birinci basamak sağlık hizmetlerinin tümünün ABB tarafından yapılıyor olması, belediyenin sağlık hizmetlerinin etkinliği	Sağlık uygulamaları
G06.07	Belediyeye ait verilerin bilgisayar ortamında her gün yedeklerin alınması ve 2 farklı noktada saklanması	Kurumsal değerlendirme
G06.08	Belediyenin Tek sicil uygulaması	Kurumsal değerlendirme
G06.09	Vatandaşların, Büyükşehir Belediyesi'ni yol, kavşak, altyapı çalışmalarında başarılı bulmaları	VMA - % vatandaşların 36,3 'ü başarılı buluyor
G06.10	Vatandaşların Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu çevre ve park düzenlemelerini başarılı bulmaları	VMA - vatandaşların % 64,3'ü başarılı buluyor
G06.11	İtfaiye teşkilatı bünyesinde uluslararası standartlarda arama-kurtarma tecrübesine sahip bir kadronun olması.	Kurumsal değerlendirme
G06.12	Yağmur suyu şebekesi ve kanalizasyon şebekesinin depremde sonra yeniden inşa edilmiş olması	Kurumsal değerlendirme
G06.13	Süs bitkiciliğini geliştirme ve yetiştirmeye müsait bir iklimin olması	Dış çevre analizi
G06.14	Doğalgazın kullanıldığı bölgelerde hava kirliliğinin olmaması.	Dış çevre analizi

G06.15	Kentin enine genişleme olanağının olması	Dış çevre analizi
G06.16	Kullanılabilir yeşil alanların olması	İl ormanları
G06.17	Şehrin İstanbul ve Ankara'ya yakın olması	Dış çevre analizi
G06.18	Okul öncesi eğitimde okullaşma oranının artması	Eylül 2005 tarihiyle okul öncesi okullaşma oranı %38,5'tir.
G06.19	Deprem sonrası kentleşme çalışmaları dolayısıyla şehir planların (yeni yerleşim bölgelerinin) modern kent anlayışıyla yapılabilmesi	Dış çevre analizi
G06.20	Katı Atık yönetim planının olmaması. (Ambalaj ve tıbbi atıklar ile atık pillerin toplanması, taşınması ve bertarafı)-	Kurumsal değerlendirme
G06.21	Belediyenin sosyal yardımlarda Türkiye'de ikinci sırada olması	BEPER verileri
G06.22	Çevreye yönelik çalışmaların yoğun biçimde devam etmesi ve bu konuda ödül alınmış olması	Kent Dergisi
G06.23	Gençlik merkezleri ve bu merkezlerde birçok etkinliğin yapılması	Gençlik merkezleri
G06.24	Sakarya Üniversitesi ile işbirliği içerisinde olunması	Mevcut projeler
G06.25	Sakarya ilinin çok kültürlü bir yerleşim bölgesi olması ve kültürel zenginliğe sahip olunması	Kentsel değerlendirme

7.2 ZAYIF YÖNLER

NO	ZAYIF YÖNLER	DELİL
Zy06.01	Doğalgaz dağıtım hattının tüm şehri kapsayacak şekilde genişlememiş olması	Yerleşim birimlerinin geniş alana yayılması ve binaların az katlı olması, doğalgaz altyapı birim maliyetlerini diğer illere göre 3 ile 6 kat arasında arttırmaktadır.
Zy06.02	Şehirde kültürel etkinliklerin yapılacağı yeterli oranda tesisin olmaması.	Dış çevre analizi
Zy06.03	Mevcut sosyal yardım ve sosyal hizmet kuruluşlarının standartlara uygun hizmet verecek olanaklara sahip olmaması. Bazı alanlarda hizmet verecek kuruluşların yetersiz olması ya da bunların çoğunun deprem sebebiyle kapatılmış olması ve açılmayı beklemesi.	Özürlüler Rehabilitasyon Merkezi, gerçek anlamda rehabilitasyon hizmetleri verememektedir, ayrıca Gençlik Merkezi'nde çocukların zihni-bedenî gelişimini sağlayacak oyun ve spor malzemeleri yetersizdir. Bazı sosyal gruplara yönelik sosyal kuruluşlar hiç bulunmamaktadır (örn. özürlülere yönelik korumalı işyerleri)
Zy06.04	Adapazarı için hazırlanmış bir ekonomik gelişme modelinin olmaması	Dış çevre analizi
Zy06.05	Taraklı'daki tarihi eserler başta olmak üzere kentin sahip olduğu tarihi mirasa yeterince ilgi gösterilmemesi, şehirdeki tarihi bina ve köprülerin olduğu gibi durması ve korunmaya muhtaç olması. Tarihi çeşmelerin bazılarının yıkılmış olması	Dış çevre analizi
Zy06.06	Kent merkezinde trafiğin yoğunlaşması	Dış çevre analizi
Zy06.07	Trafikteki sinyalizasyon sisteminin bazı bölgelerde (Yazlık kavşağı ve bazı ilçe-ilk kademe belediyelerindeki gibi) trafik akışını sağlamada yetersiz olması	Dış çevre analizi

Zy06.08	Depreme hazırlık kapsamında yapılan çalışmaların istenilen düzeyde olmaması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.09	Tüm birimleri kapsayacak büyüklükte bir Belediye hizmet binasının olmaması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.10	Vatandaş şikâyetlerini sistematik bir şekilde toplayan izleyen ve değerlendiren bir sistemin olmaması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.11	Araç takip sisteminin olmaması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.12	Otoparkların yetersiz olması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.13	Kent bilgi sisteminin tamamlanmamış olması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.14	Dijital şehir katalogunun bulunmaması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.15	Entegre bir Yönetim Bilişim Sisteminin bulunmaması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.16	Yardıma muhtaçların büyük bir bölümüne ulaşamaması	2006 yılında 15.000 koli yiyecek yardımı yapılması planlanıyor.
Zy06.17	Çalışanlar için düzenlenen sosyal faaliyetlerin yetersiz olması	Çalışan memnuniyeti anketi
Zy06.18	Basın Yayın faaliyetlerinin yeterince etkin olmaması, belediyenin hizmetlerinin tanıtımında istenilen düzeyde olunmaması	Birimde kullanılan cihazlar eski. Teknik birimlerle bilgi alışverişinde sıkıntı yaşanıyor.
Zy06.19	Kültürel etkinliklere ilginin yetersiz olması	Yapılan kültürel etkinliklere vatandaşların katılımının düşük seviyede kalması
Zy06.20	Birimlerdeki bilişim altyapısının güçlendirilmesine ihtiyaç olması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.21	Geri dönüşümlü çöp toplama sisteminin yeterince yaygın olmaması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.22	Diğer kurumlarla altyapı çalışmalarında bağımsız planlar yapılabilmesi	Kentsel değerlendirme
Zy06.23	Belediye araçlarının eski olması ve sık sık arıza çıkarması (Toplu taşıma ve iş makineleri dahil)	Yaklaşık 180 aracın 14 tanesi 0-5 yaşında. Motorhanede ortalama arıza sayısı: 165 arıza/ay, vatandaş şikâyetleri

Zy06.24	ABB'ye bağlı imar planı yapılmamış belediyelerin bulunması	Kurtköy, Küçücek, Karapürçek ve Yeşilyurt Belediyelerinde imar planı yok.
Zy06.25	Birimlerde çalışanların kendi konularında uzman düzeyine çıkabilecek şekilde eğitim ve kendilerini yetiştirmeye ihtiyaç olması	Çalışan değerlendirilmesi
Zy06.26	Doğalgaz hattı döşeli olduğu halde abone olmayan vatandaşların olması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.27	Vatandaşların Büyükşehir Belediyesinin yapmış olduğu çalışmalardan yeterince haberdar olamaması	VMA – vatandaşların %57,5 'i haberdar değil
Zy06.28	Belediye hizmetlerinin tanıtımında web sayfasının yeterince etkin kullanılamaması	VMA – vatandaşların % 0,9'u web sayfasından takip ediyor
Zy06.29	İlk kademe belediyelerinin AYKOME'den habersiz yaptığı kazı çalışmalarının ulaşım da aksamalara neden olması.	Dış Çevre Analizi
Zy06.30	Büyükşehir Belediyesi'ne yeni bağlanan beldelerde köprü ve yolların standartların altında olması	Kurumsal değerlendirme, dış çevre analizi
Zy06.31	Vatandaşların toplu taşıma araçlarını hijyenik bulmaması, hız limitlerine riayet edilmemesi.	Paydaş analizi
Zy06.32	Kent mobilyaları ve oyun alanlarının yetersiz olması.	Kurumsal değerlendirme
Zy06.33	Park ve bahçeler için üretim yapabilecek seraların yetersiz olması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.34	Çöp depolama alanının yetersiz olması ve mevcut çöp toplama alanının kapasitesini doldurması ve vahşi depolama yapılması	Kurumsal değerlendirme
Zy06.35	Şehirde Outlet, Akmerkez gibi çok fonksiyonlu alışveriş merkezlerinin olmaması	Dış çevre analizi
Zy06.36	Mevcut uygulamada, yerel yönetimler il/ilçe krizi masalarında sadece belediye başkanınca temsil edilmesi, afetlerle ilişkili diğer belediye birimlerinin sisteme dahil edilmemesi.	Dış çevre analizi

Zy06.37

Halkı bilinçlendirici çalışmaların yetersiz olması

Kurumsal değerlendirme

7.3 FIRSATLAR

NO	FIRSATLAR	DELİL
F06.01	Adapazarı'nın, İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlere yakın olması.	Dış çevre analizi
F06.02	BB sınırları içinde birçok dinlenme yeri ve mesire alanının bulunması ve turizm olanaklarına sahip olunması.	Dış çevre analizi (Poyrazlar, Çark mesire, İl Ormanı, Serdivan tepesi)
F06.03	Sapanca Gölü'nün il sınırları içinde olması ve içme suyu dışında çok yönlü faydalanılabilmesi	Dış çevre analizi
F06.04	Karaman ve Camili gibi yeni yerleşim bölgeleri	Dış çevre analizi
F06.05	Şehirde bir üniversitenin bulunması	Dış çevre analizi, SAÜ
F06.06	Şehirde OSB'lerinin bulunması ve büyük endüstriyel işletmelerin olması.	Dış çevre analizi, Toyota, Toprak Holding, Federal Elk. , Lucas vb.
F06.07	Sakarya ilinin, Karadeniz kıyısında 60 km uzunluğunda bir sahil şeridinde, Karasu ve Kocaali'de kilometrelerce uzunlukta kumla kaplı doğal plajlara sahip olması, Kıyı turizmi için alternatif merkezlerin olması. (Karasu, Kocaali, Kaynarca, Sapanca)	Dış çevre analizi
F06.08	Sapanca Gölü'nde Milli yelken ve kürek müsabakalarının yapılması	Bu organizasyonlarla, çok sayıda ziyaretçinin Adapazarı'na gelmekte ve şehri tanımaktadır.
F06.09	Bölgede av turizmi olanaklarının bulunması	Dış çevre analizi
F06.10	Şehrin iyi ulaşım imkânlarına sahip olması	D - 100, TEM ve DDY şehirden geçiyor.
F06.11	Valiliğin Sakarya nehri taşımacılığı projesi	Fizibilite etüdü yapılmıştır.
F06.12	Merkezi yönetim ile şehrin gelişmesine yönelik iyi ilişkilerin kurulabilmesi	Dış çevre analizi
F06.15	Avrupa Birliği kredilerinin, yerel yönetimlerin kullanımına sunulması	Dış çevre analizi

F06.18	Nüfusun istikrarlı bir artış göstermesi, hızlı nüfus artışının getirdiği problemlerin olmaması, göç olayının fazla olmaması, nüfusun cinsiyete göre dengeli dağılması.	Dış çevre analizi
F06.19	Akyazı'da Kaplıca olması ve maden suyu çıkması.	Dış çevre analizi
F06.20	Deprem sonrası inşaat sektörünün canlanması	Dış çevre analizi
F06.21	Şehir coğrafyası ve Topografyasının çok amaçlı kullanıma uygun olması. Sahip olunan tarım topraklarının doğal verim gücünün yüksek olması. Ekolojinin ürün çeşitliliği ve 2.ürün tarımına uygunluğu.	Dış çevre analizi
F06.22	Lokal klima özelliği gösteren Pamukova depresyonunda subtropik ürünler dışında tüm meyve, sebze ve süs bitkilerinin yetiştirilmesine son derece elverişli olması.	Dış çevre analizi
F06.23	Yıllık yağış ve mevsimlere dağılımın tarım açısından elverişli olması.	Dış çevre analizi
F06.24	Kırsal turizme yönelik (Dağlar, yaylalar vb.) potansiyel olması.	Dış çevre analizi
F06.25	Valilik bünyesinde şehre ait Coğrafi Bilgi Sistemi Merkezinin olması.	Dış çevre analizi
F06.26	Sivil savunma teşkilatı içinde deneyimli bir aram kurtarma ekibinin olması.	Dış çevre analizi
F06.27	Demiryolu, denizyolu ve karayolu ulaşım ağlarına yakın olması nedeniyle yatırımcılar için cazip bir yer olması.	Dış çevre analizi, kent sınırları içindeki yatırımlar, özellikle et ve süt mamulleri gibi
F06.28	Ilıman iklime sahip olması.	Dış çevre analizi
F06.29	Tarihi Taraklı Evleri başta olmak üzere bölgede tarihi ve kültürel yerlerin bulunması.	Dış çevre analizi
F06.30	Sakarya yöresine özgü yemek türleri ve el sanatlarının bölgeye gelir getirici şekilde pazarlanma imkânları (ipek böcekçiliğinin canlandırılması, keten dokumacılığı,	Dış çevre analizi

	- bastonculuk, sepetçilik, metal işçiliği, ahşap - ev maketçiliği, süpürgecilik, kaşıkçılık, ahşap - minyatür süsü eşyacı imalatı)	
F06. 31	- Çeşitli gelir getirici geleneksel kültürümüze ait - el sanatlarının canlandırılmasına yönelik - kursların açılması, kilim kursları, yerel - şenliklerin canlandırılması, (köylerde - düzenlenen pilav günleri gibi), Taraklı'da - Açık hava köy müzesinin açılması.	Dış çevre analizi
F06. 32	- Deprem sonrası kentleşme çalışmaları - dolayısıyla şehir planların (yeni yerleşim - bölgelerinin) modern kent anlayışıyla - yapılabilmesi	Dış çevre analizi
F06. 33	- Çark deresinin şehrin ortasından geçmesi	Dış çevre analizi
F06. 34	- Tarihi Justinyen köprüsünün il sınırları içinde - olması.	Dış çevre analizi
F06. 35	- Çok kültürlü bir topluma sahip olunması	Dış Çevre Analizi
F06. 36	- Sanayinin İstanbul ve Kocaelinden Sakarya il - sınırları içine kayması	Dış Çevre Analizi

7.4 TEHDİTLER

NO	TEHDİTLER	DELİL
T06.01	Sapanca Gölü'nün kirlenme olasılığı	Dış çevre analizi
T06.02	Endüstriyel kuruluşların Sapanca Gölü'nden su çekmeleri	Dış çevre analizi
T06.03	Deprem sonrasında kurulan prefabrik evler	Prefabrik evler hala kullanılıyor ve çoğunlukla meralar üzerinde kurulmuş.
T06.04	Doğalgaz şebekesinin beklenen hızda ilerlememesi	Yerleşim birimlerinin geniş alana yayılması ve binaların az katlı olması, doğalgaz altyapı birim maliyetlerini diğer illere göre 3 ile 6 kat arasında arttırmaktadır.
T06.05	Şehirde yeterince sosyal tesis bulunmaması	Dış çevre analizi
T06.06	Şehirdeki otel ve konaklama tesislerinin yetersiz olması	Dış çevre analizi
T06.07	Taraklı'daki Osmanlı eserlerinin yok olma tehlikesi	Dış çevre analizi
T06.08	İlçenin deprem bölgesinde yer alması	Dış çevre analizi
T06.09	Şehrin telefon, doğalgaz, elektrik vb. altyapı şebekelerinin haritalarına kolay erişilememesi	Dış çevre analizi
T06.10	1/100.000'lik imar planının tamamlanmamış olması	Dış çevre analizi
T06.11	Şehir içinde iki belediye olmasından dolayı (Merkez ve Büyükşehir) vatandaşların hangi belediyenin mükellefi olduklarını bilmiyor olması	VMA
T06.12	İşsizlik sorunu (Vatandaşların Adapazarı'ndaki en önemli sorun olarak işsizliği görmesi)	VMA – katılımcıların % 38,5 'i
T06.13	İlk kademe belediyelerinin vatandaşların sorunlarını çözmede yeterince çaba	VMA – 58,6'sı yetersiz buluyor

	- göstermemeleri	
T06.14	Bölgesindeki diğer illere göre Sakarya'nın milli gelir seviyesinin düşük olması.	Dış çevre analizi
T06.15	Yerel topluluk bilincinin Sakaryalılık bilincinden önde gelmesi	Dış çevre analizi
T06.16	İlin fay hattı üzerinde olmasının büyük yatırımların yapılması konusunda yarattığı dezavantaj	Dış çevre analizi
T06.17	Depremden sonra Adapazarı'nda mağdur sayısının artması	Dış çevre analizi
T06.18	Kentin verimli tarım toprakları nedeniyle, halkın çiftçiliğe yönelmesi ve şehir kültürünün yaygınlaştırılmaması	Dış çevre analizi
T06.19	Yağmur ve rüzgâr erozyonu bulunması.	Dış çevre analizi
T06.20	Sakarya Nehri kıyısı boyunca kum ocaklarına bağlı olarak toprak ve ürün kaybı olması.	Dış çevre analizi
T06.21	Yüksek rakımlı köylerde gelir seviyesinin düşük olması.	Dış çevre analizi
T06.22	Sakarya'da afet ve acil durumlara müdahalede ilgili kurumların (itfaiye, sivil savunma, sağlık ve kolluk kuvvetleri) arasında koordinasyonun yeterince güçlü olmaması	Dış çevre analizi
T06.23	Turizm şirketlerinin tanıtım rehberlerinde Sakarya'nın tarihi ve doğal güzelliklerine yeterince yer vermemesi. Şirketlerin bölgeye ilgi duymaması	Dış çevre analizi
T06.24	Turizme yönelik yatırım teşviklerinin yetersiz olması	Dış çevre analizi
T06.25	İldeki büyük işletmelerin genel merkezlerinin İstanbul'da olması	Dış çevre analizi
T06.26	Tüketicilerin alışveriş ihtiyaçlarını Kocaeli ve İstanbul'dan karşılayabilmeleri	Dış çevre analizi
T06.27	Sakarya çevresindeki illerin(Kocaeli, Bilecik, Bursa, Balıkesir gibi) Sakarya'ya alternatif	Dış çevre analizi

	- yatırım alanının fazlalığı	
T06.28	- Sakarya'da altyapı hizmetleri sunan bütün kurumların ortak bir yatırım programının olmaması	Kurumsal değerlendirme, dış çevre analizi
T06.29	- Kamulaştırmada karşılaşılan engeller	Kurumsal değerlendirme
T06.30	- Büyükşehir Belediyesi yetkisi dışındaki tehlikeli atıkların durumu	Kurumsal değerlendirme, dış çevre analizi
T06.31	- Adapazarı'nın yüksek deprem riski nedeniyle doğalgazın deprem durumunda kısmen tehlike arz etmesi.	Dış çevre analizi
T06.32	- Kuş gribi salgınının ilimize gelmesi	Dış çevre analizi
T06.33	- Sanayinin İstanbul ve Kocaeli'nden Sakarya il sınırları içine kontrolsüz olarak kayması	Dış çevre analizi
T06.34	- İlçe ve ilk kademe belediyelerinde çöp toplama konusunda yetersizlikler (Araç ve eleman eksikliği), yollarda çöplerin birikmesi, sokakların süpürülmemesi, yol kenarlarının tozlu ve çamurlu olması, sabit çöp kutularının sürekli dolu durması ve çöp kutularının(varillerin), yetersiz olması, çöp toplama saatlerine riayet edilmemesi.	Kurumsal değerlendirme, Dış Çevre Analizi, Paydaş Analizleri

8

2007-2011 YILLARI STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER

8 STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin 2007-2011 yılları arasında uygulayacağı, kuvvetli yönlerini daha etkin kullanacak, zayıf yönlerini iyileştirecek, fırsatları değerlendirerek tehditlerinin etkisini azaltacak stratejik yaklaşımını oluşturan amaçlar açıklanmıştır. Ana başlıklar halinde stratejik amaçları şu şekilde listelemek mümkündür.

1. Geçmişten geleceğe sosyal belediyecilik anlayışının devam ettirilmesi
2. Kentsel gelişim modelinin oluşturulması
3. Kent içerisinde sorunsuz bir ulaşım sağlayacak bir sistemin kurulması
4. Deprem ve benzeri acil durumlarda kentin en az zarar görmesi
5. Belediyenin tüm hizmetlerini gerçekleştirirken en etkin yöntem ve sistemlerin kullanılması (hizmette mükemmellik)
6. Çağdaş ve modern bir kent oluşturmak amacı ile kentsel ihtiyaçların karşılanması
7. Belediyenin sınırlı kaynakları ile hizmet kalitesinden taviz verilmeden en fazla hizmetin üretilmesi
8. Çalışanları güler yüzlü olan, sürekli gelişen ve öğrenen bir organizasyon oluşturulması
9. Vatandaşların hizmetlerden en fazla fayda temin edebilmeleri için hizmetlerin tanıtılması ve belediye ile ilişkileri artıracak şekilde hizmetleri değerlendirmelerinin sağlanması
10. Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin huzur veren yeşil ve temiz bir çevreye sahip bir kent yapılması
11. Ulusal ve uluslararası ilişkilerin en etkin şekilde sürdürülmesi

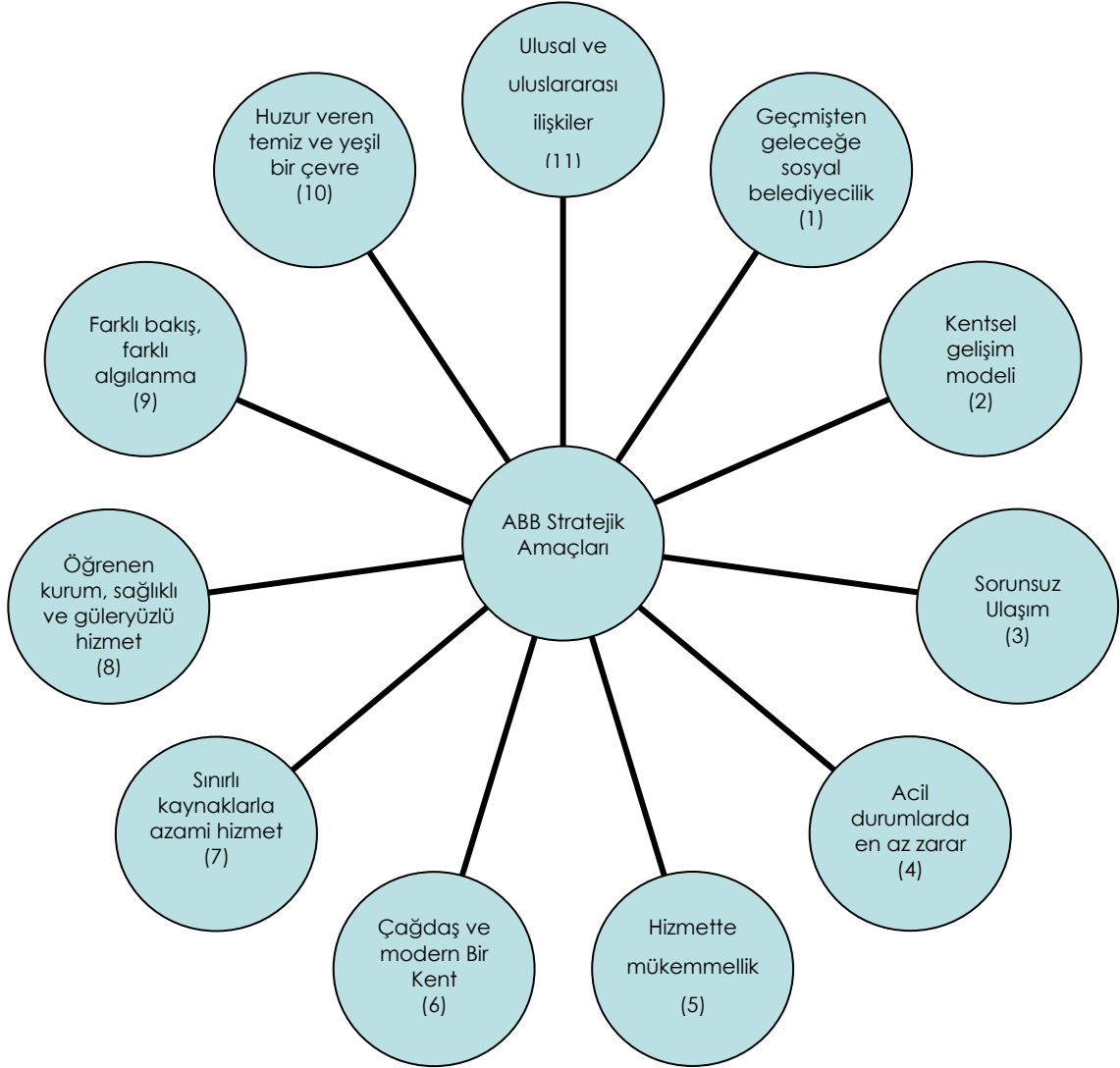
Adapazarı Büyükşehir Belediyesi stratejileri belirlenirken, su ve kanalizasyon idaresi ile ilgili stratejiler ADASU'nun stratejik planı bağımsız olarak hazırlandığından, bu plana konulmamıştır. Benzeri şekilde Belediye iştiraklerinin stratejik planları da bağımsız olarak hazırlanacaktır.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi, belirlemiş olduğu ve yukarıda listelenen stratejik yaklaşımları ile temelde;

- Kurumsal gelişimini
- Kentsel gelişimi
- Kültürel gelişimi
- Sosyal belediyeciliği etkinleştirmeyi

- Vatandaş odaklı ve katılımcı yönetimi artırmayı
- Hayatı kolaylaştırmayı

sağlayabilmeyi hedeflemiştir. Bu alanların seçilmesinin temel nedeni, yapılan analizler ile bu alanların geliştirilmesinin önemli olduğunun ortaya çıkmasıdır. Bu kapsamda belirlenen ve yukarıda listelenen stratejiler aşağıdaki şekilde şematik olarak gösterilmiştir.

Aşağıda Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin stratejik amaçlarının her birisi;

- Temel gerekçesi
- Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin beklentileri
- 2007-2011 yılları arasında gerçekleştirilmek üzere belirlenmiş hedefler
- 2007 yılı faaliyet ve projeleri açısından açıklanmıştır.

GEÇMİŞTEN GELECEĞE SOSYAL BELEDİYECİLİK

Katılımcı bir yönetim anlayışı ile Büyükşehir Belediyemiz sorumluluğunda bulunan bölgenin hem geçmişten gelen kültürel zenginliklerinin ortaya çıkarılıp geleceğe taşınmasını;, hem de uygulanacak sosyal belediyecilik yaklaşımı ile bu zenginlik içerisinde yaşayan vatandaşlarımızın birbirleri ile dayanışma ve kaynaşma halinde olmasını sağlamak.

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
STRATEJİK PLAN 2007-2011

STRATEJİ

Temel Gerekçesi

Sakarya ili ülkemizde çok farklı kültürlerin bir arada yaşadığı çok az sayıda bulunan şehirlerimizden birisidir. Bu çok kültürlü oluşum kentimize kültürel bir zenginlik getirdiği kadar kültürlerin farklı özellikleri ile de kentin öne çıkmasını sağlayabilir. Ancak, kent içerisinde kültürel etkinliklerin yapılabileceği alanların yeterli olmaması bu avantajdan kentin istifade edememesine neden olmaktadır. Farklı kültürdeki insanların birbirleri ile kaynaşması ve sosyal dayanışma ve yardımlaşmanın geliştirilmesi ile hem bu kültürel zenginlikler pekiştirilebilir hem de kentin kültürel gelişimine katkı sağlanabilir. Fakat kent içinde yapılan değerlendirmeler ile özellikle 1999 depremi ile birçok sosyal kurumun kapandığı, sivil toplum örgütleri ve sosyal hizmet kuruluşları gibi sosyal dayanışma ve yardımlaşmayı tetikleyecek olan kurum ve kuruluşların koordinasyonun da sosyal belediyeciliği olumlu yönde etkileyeceği görülmüştür. Verilecek olan destek ile atıl durumda olan kuruluşlar harekete geçirilip kentin kültürel zenginliği artırılabilir. Vatandaşların tarihi ve kültürel eserlere, kent içindeki sosyal ve kültürel aktivitelere karşı ilgileri artırılarak, kültürlerin ve tarihi eserlerin korunmasında önemli adımlar atılmış olacaktır. Ülkelerin yaşamlarında sahip oldukları tarihi ve kültürel zenginliklerin önemi dikkate alındığında, belediyenin bu konuda yapacağı çalışmaların stratejik önemi daha açık olarak görülmektedir. Bu konuda gerekli önlemler alınmazsa birçok değer kaybına tehlikesi vardır.

Sahip olduğumuz kültürün önemli bir ögesi de sosyal dayanışmadır. İlimizde çok sayıda yardıma muhtaç insan bulunmakta ve bunların hepsine ulaşılması kolay olmamaktadır. Yerel olarak kent içinde dağılmış olan kültür odağı sosyal ve sivil toplum örgütlerinin bu sorunu aşmada da önemli bir katkısı olabilir.

Bu gerçeğin farkında olan Adapazarı Büyükşehir Belediyesi bu çok kültürlü yapının sunduğu fırsatları değerlendirerek bu fırsatları hem kentin kültürel kimliğinin ortaya çıkarılması ve zenginleştirilmesinde hem de sosyal dayanışma ve yardımlaşmayı öne çıkaran sosyal belediyecilik anlayışının sürdürülmesinde önemli bir etken olarak görmektedir. Belediye, diğer imkânlarını da sosyal belediyecilik alanına taşıyarak bu alanda örnek bir uygulama sergilemektedir. Bu uygulamalar önümüzdeki 5 yıl içerisinde de daha etkin ve kapsamlı olarak devam edecektir. Bunun kentimize ve ülkemize aynı zamanda da vatandaşlarımıza sağladığı faydalar ortadadır. Belediyemiz bu faydaları artırmanın ve hem kültürümüz ile öne çıkmanın hem de sosyal dayanışma ve yardımlaşma ile vatandaşlarımızın hayatını kolaylaştırma

yolundaki gayretlerine devam edecektir. Bu konu kentsel gelişim kadar stratejik açıdan da önemli görülmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin Beklentisi

Adapazarı Büyükşehir belediyesi *Geçmişten Geleceğe Sosyal Belediyecilik* başlığı ile verilen bu stratejik amaç ile;

- Kentin kültür envanterini çıkararak kültürel zenginlikleri ortaya çıkarmayı
- Her türlü kültürel aktivitenin gerçekleştirilebildiği ortamlar oluşturarak kültürel zenginliklerin unutulmasını önlemeyi
- Geçmişten beri yürütülmekte olan sosyal belediyecilik yaklaşımını tüm kent içerisine yayarak sosyal dayanışma ve yardımlaşmanın desteklenmesini sağlamayı ve
- Adapazarı'nda, bireylerin birbirlerinin dertleri ile dertlendiği bir ortam oluşmasına katkı sağlamayı

hedeflemektedir.

2007–2011 Yılları Hedefleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi belirlediği bu stratejiyi gerçekleştirmek için 2007–2011 yılları arasındaki hedeflerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Adapazarı kültür müzesi kurulacaktır.
- Kültürel etkinlikler ve festivaller desteklenecektir.
- Kentteki kültürel ve tarihi eserlerde aktiviteler gerçekleştirilecektir.
- Sivil toplum örgütlerinin kültürlerini tanıtabilmeleri için destek verilecektir.
- Sivil toplum örgütleri başta olmak üzere farklı kültür temsilcileri bir araya getirilerek ortak kültürel programlar düzenlenecektir.
- Kentin kültür envanteri çıkartılacaktır.
- Kent içerisindeki tarihi eserlerin bir envanteri çıkartılacaktır.
- Tarihi çeşmeler canlandırılacaktır.
- Kültürel amaçlı kitaplar yayınlanacaktır.
- Farklı kültürlerde bulunan vatandaşlarımıza kendi kültürlerinin eserlerini sunabilecekleri ortamlar oluşturulacaktır.
- Bölgemizdeki sanatkarlar desteklenecek ve sanat sergileri açılacaktır.
- Sosyal belediyecilik standartları oluşturularak çalışmaların sistemli bir şekilde gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

- Yardıma muhtaç vatandaşlarımızın kendi ihtiyaçlarını kendilerinin karşılayabilecekleri ortamlar araştırılacaktır.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı başta olmak üzere, sosyal dayanışma ve yardımlaşmadan sorumlu bakanlıklar ile ortaklaşa çalışmalar yapılarak devletin imkânları ile belediye imkânlarının birlikte kullanılmasına yönelik sistemler geliştirilecektir.
- Kent içerisinde bulunan ve sosyal dayanışma ve yardımlaşma ile ilgili kamu ve özel kurumlar ile ortak projeler gerçekleştirilecektir.
- Kent konseyi kurulacak ve bu konsey, kentin alt ve üst yapısı kadar sosyal belediyecilik faaliyetlerini de değerlendirilecektir.
- İlk kademe belediyeleri ile birlikte yapılacak olan sosyal yardımların durumu değerlendirilecek ve ortak programlar oluşturulacaktır.
- Öğrenciler arasında resim, şiir, kültürel aktivitelere yönelik yarışmalar düzenlenecektir.
- Çocuklarımız için uçurtma şenlikleri düzenlenecektir.
- Kent içinde bilgi ve müzik yarışmaları düzenlenecektir.
- Değişik zamanlarda tiyatro gösterileri yapılacaktır.
- Fotoğraf yarışmaları düzenlenecektir.
- Kentimizde büyük boyutlu bir gençlik merkezi kurulacaktır.
- Gençlik eğitim merkezlerinde toplumun her kesimine eğitimler verilecektir.
- Gençlik eğitim merkezlerinde kursiyerlere ait kültürel ve sosyal aktiviteler düzenlenecektir.
- Kent içerisindeki araçlar, engellilerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenecektir.
- Vatandaşlarımızın cenaze vb. konularda ihtiyaçlarına destek verilecektir.
- Her yıl başarılı gençlerimiz ödüllendirilecektir.
- Amatör spor klüpleri desteklenecektir.
- İhtiyaç sahibi halkımıza kömür, giyim kuşam ve gıda yardımları yapılacak ve yardım yapmak isteyenler desteklenecektir.
- Önemli gün ve haftalarda kutlama etkinlikleri düzenlenecektir.
- Ramazan ayı etkinlikleri her zaman olduğu gibi devam ettirilecektir.
- Vatandaşlara verilen pembe kartlar güncellenecek ve uygulama devam edecektir.

- Öğrencilere kırtasiye ve giyim yardımları yapılacak ve yardım yapmak isteyenler desteklenecektir.
- Özürlüler rehabilitasyon merkezi kurulacaktır.
- Özürlülere yönelik sosyal amaçlı aktiviteler gerçekleştirilecektir.
- Çocuklara yönelik sosyal amaçlı aktiviteler gerçekleştirilecektir.
- Belediye başkanımız kent içinde özellikle düşük gelirlili vatandaşlarımızı ziyaret ederek onlar ile birlikte zaman geçirecek ve onların derdleri ile dertlenecektir.
- Halk konserleri düzenlenecektir.
- Şehirlerarası kültürel ve sosyal amaçlı geziler düzenlenecektir.
- Vatandaşlarımız seyyar sağlık ekibi ile senede iki kere sağlık taramasından ve dış sağlığı kontrolünden geçirilecektir.
- İlaç toplama kampanyaları gibi değişik etkinlikler ile sosyal dayanışma pekiştirilecektir.
- "Birlikte çözelim" platformu oluşturularak; katılımcı yönetim anlayışı pekiştirilecektir.
- Gönüllü belediyecilik kavramı geliştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.
- "Hatıra Odası" kurularak; vatandaşlarımızın sevdiklerini kaybetmeleri durumunda onlara ait, küçük boyutlu fakat manevi değeri yüksek eşyaları koyabilecekleri bir canlı müze oluşturulacaktır.

2007 Yılı Faaliyet Ve Projeleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte belirlenmiş performans göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

KENTSEL GELİŞİM MODELİ

Kentte yeni istihdam olanakları yaratacak, ticaret alanları oluşturulacak ve değişik sektörlerde sürekli gelişen bir kent ekonomisi sağlayacak bir model oluşturmak.

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
STRATEJİK PLAN 2007-2011

S
T
R
A
T
E
J
İ
2

Temel Gerekçesi

1999 depreminden sonra, Adapazarı Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde kentsel sorunların artmasının yanı sıra şehrin ekonomik yapısı da önemli bir darbe almıştır. Birçok ticaret alanı yıkılmış veya kullanılamaz hale gelmiştir. Kentin içerisinde yeni istihdam olanakları yaratacak ticaret alanları oluşturulacak ve değişik sektörlerde sürekli gelişen bir kent ekonomisi sağlayacak bir model oluşturulacaktır. Böyle bir model belediyemizin diğer tüm aktivitelerini de yakından ilgilendirdiğinden, bizim için stratejik açıdan önemli bir unsur olarak görülmektedir. Bu stratejik yaklaşım ile hem şehrimizin yeniden kentsel dinamizmini yakalaması, hem işsizlik sorununun çözümüne katkıda bulunulması, hem de kent yönetimi konusunda ülkemizde örnek bir çalışma oluşturulması hedeflenmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin Beklentisi

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi *Kentsel Gelişim Modeli* başlığı ile verilen bu stratejik amaç ile

- Kent içerisinde özellikle ticari alanları canlı bir kent oluşturmak
- Kentin ekonomik yapısının düzenli büyümesini sağlamak
- İşsizliğe çare olabilecek iş yerlerinin açılmasını sağlamak
- Yeni iş sektörlerinin ortaya çıkmasına yardımcı olmak

hedeflenmektedir.

2007-2011 yılları hedefleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi belirlediği bu stratejiyi gerçekleştirmek için 2007-2011 yılları arasındaki hedeflerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Kentin ekonomik gelişim modeli ile ilgili olarak bir olurluluk raporu hazırlanacak ve eylem planı gerçekleştirilecektir.
- Dünyada ekonomik gelişimini tamamlamış şehirlerin tarihi gelişimleri, uyguladıkları yöntemler vb. araştırılacak ve oralardan dersler çıkarılarak geliştirilecek olan modelin oluşumuna katkı sağlanacaktır.
- Çeşitli sektörlerde destek verilecektir.
- Katma değeri yüksek nitelikte ürünler üretebilen örnek köy projesi hayata geçirilecektir.
- Süs bitkiciliği desteklenecektir. Özellikle Sakarya nehri civarlarında bu sektörün gelişmesi sağlanacaktır.

- Oluşturulacak olan kentsel gelişim modeli adım adım uygulanacaktır. Bu kapsamda yol haritaları oluşturulacak ve ilgili tüm kamu ve özel kuruluş ile paylaşılacaktır
- Kentsel gelişim modeli ile ilgili olarak kent içindeki her türlü kamu ve özel kesimin katkıları alınacak ve modelin etkinliği sağlanacaktır. Bu amaçla bilgilendirici toplantılar düzenlenecek ve eylem planları oluşturularak uygulanacaktır.

2007 yılı faaliyet ve projeleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte belirlenmiş performans göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

SORUNSUZ ULAŞIM

Hızla gelişen ve büyüyen kentimizde sorunsuz bir ulaşım için ulaşım master planını hazırlamak, yapılacak olan alt ve üst yapı projeleri ile trafik sistemini rahatlatacak uygulamalar hayata geçirmek.

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
STRATEJİK PLAN 2007-2011

S
T
R
A
T
E
J
İ
3

Temel Gerekçesi

Hızla gelişen ve büyüyen kentimizde ulaşım sorunlarının yaşanmaması için ulaşım master planı hazırlanacak, yapılacak olan alt ve üst yapı projeleri ile trafik sistemini rahatlatacak uygulamalar hayata geçirilecek, toplu taşımada teknolojik gelişmeler ve standartlar ışığında raylı sistemler, sinyalizasyon sistemi, otopark uygulamaları, yol işaretleme sistemleri vb. gibi projeler ve faaliyetlerle kentimizin ulaşım sorunları önlenmeye çalışılacaktır. Modern dünyada vatandaşların bir yerden başka bir yere en kısa zamanda sorunsuz gidebilmesi önemli bir kentsel yönetim unsurudur. O nedenle Adapazarı'nın da modern dünyada yerini alabilmesi bakımından sorunsuz ulaşım belediyemiz için stratejik önem taşımaktadır. Bu stratejik anlayış ile ilimizin gelişiminde ulaşımın engelleyici bir unsur olmamasının sağlanması hedeflenmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin Beklentisi

Adapazarı Büyükşehir belediyesi *Sorunsuz Ulaşım* başlığı ile verilen bu stratejik amaç ile belirlenmiş olan ulaşım master planını etkin bir şekilde uygulayarak;

- Kentin içerisinde ulaşım sorunlarını en aza indirmeyi, ulaşım seyir şebekesini kent içinde dengeli olarak dağıtmayı,
- Kentin her tarafından diğer taraflara en rahat şekilde gidilebilmesi için düzenlemeleri yapmayı,
- Kent içindeki levha ve işaretlemelerde bir standart oluşturmayı
- Toplu taşımacılığı özendirmeyi
- Kentin ulaşım akslarını ve alt yapı sorunlarını belirleyerek çözümler üretmeyi hedeflemektedir.

2007-2011 yılları hedefleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi belirlediği bu stratejiyi gerçekleştirmek için 2007-2011 yılları arasındaki hedeflerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Ulaşım master planı tamamlanacaktır.
- Kavşak ve çevre düzenlemeleri yapılacaktır.
- Kapalı ve inidi bindi durakların imalat ve montajı sağlanacaktır.
- Kentin otopark sorununu çözmek için kapalı otopark alanları oluşturulacak ve bu kapsamda özel girişimler desteklenecektir. Otoparkların denetlenmesi ve düzenlerinin sağlanması çalışmalarına devam edilecektir. Özel otoparkların yapılması teşvik edilecektir.

- Akıllı bilet uygulamasına geçilerek vatandaşlarımızın hayatı kolaylaştırılacaktır.
- Kentin ulaşım ihtiyaç raporu hazırlanacak ve master planı ışığında değerlendirilerek yeni projeler oluşturulacaktır.
- Asfaltlama ve yan yol yapma çalışmaları etkin olarak devam ettirilecektir.
- Kentin parke taşları ve bordür ihtiyaçları karşılanmaya devam edilecektir.
- Korucuk yolu tamamlanacaktır.
- Söğütlü Soğucak Köyü 3. Organize yolu köprü yapımı çalışması tamamlanacaktır.
- Kentin ihtiyaçları doğrultusunda mıcır üreten taş ocağının kurulması sağlanacaktır.
- Toplu taşıma yapan araç sayısı artırılabilecektir.
- Kent içinde yollarda işaretlendirme (levha ve çizgilendirme gibi) çalışmaları periyodik olarak yapılacaktır.
- Sinyalizasyon ihtiyaçları projelendirilecektir.
- Duraklar tamir ve onarımdan geçirilecek, gerekli olan yerlerde yeni duraklar açılacaktır.
- Kent içindeki toplu taşıma hatları yeniden gözden geçirilerek kentin ihtiyaçları ve vatandaşların beklentileri doğrultusunda düzenlemeler yapılacaktır. Yeni duraklar açılacak ve herkesin en kısa zamanda istediği yere gitmesi için alternatif rotalar geliştirilecektir.
- Kent içinde bulunan otobüs, taksi ve minibüslerin denetlenmesine her zamanki gibi devam edilecektir.
- Kış koşullarında ulaşım sorunları yaşanmaması için alternatif senaryolar denenecek ve tatbikatler yapılarak vatandaşlarımız eğitilecektir.
- Ulaşım bilgi sistemi kurulacaktır. Bu sayede kent içindeki yol ve köprülerin envanteri çıkartılarak onlar ile ilgili bilgiler depolanacaktır.
- Toplu taşımada araç görüntülerine yönelik standartlar geliştirilecektir.
- Vatandaşlarımız ulaşım, ulaşım sorunları ve çözüm önerilerine yönelik eğitimlerden geçirilecektir.
- Trafik eğitim parkları kurulacaktır.
- Kent içinde yayalaştırılmış caddeler yapılarak trafik yoğunluğu olan bölgeler rahatlatılacaktır.
- Yeni yapılan yerlerde ve yeni imar planlarında geniş ve ileride oluşabilecek ihtiyaçlara cevap verebilecek genişlikte yollar yapılacaktır.

- Okullarda trafik bilincini geliştirmeye yönelik eğitimler verilecek ve verilmesi desteklenecektir.
- Kent içindeki sürücü kursları ile ortaklaşa sürücü bilinçlendirme programları oluşturulacaktır.
- Dünyada gelişen kentlerin ulaşım sistemleri incelenerek ulaşım master planı bunların ışığında güncellenecektir.
- Raylı taşımacılık olanakları için olurluluk çalışmaları yapılacak ve kentin nüfus gelişimi ile doğru orantılı olarak ilgili bölgelerde bu sistemler hayata geçirilecektir.
- Kent içinde ulaşım sorunları ve ulaşımın yönetilmesi ile ilgilenen kamu ve özel kurumlar ile koordinasyon toplantıları yapılacak ve hep birlikte Adapazarı "sorunsuz ulaşım" stratejisi hayata geçirilecektir.

2007 yılı faaliyet ve projeleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte belirlenmiş performans göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

ACİL DURUMLARDA EN AZ ZARAR

Başta deprem olmak üzere, her türlü acil duruma hazır olacak şekilde kurum ve kentin yapılanmasını gözden geçirmek, alternatif senaryolarla olası zararları en aza indirgeyecek uygulamalar gerçekleştirmek.

S
T
R
A
T
E
J
İ
4

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
STRATEJİK PLAN 2007-2011

Temel Gerekçe

Kentimizin deprem kuşağı üzerinde olması nedeniyle başta deprem olmak üzere, her türlü acil duruma hazır olacak şekilde kurum ve kentin yapılanması gözden geçirilecek, alternatif senaryolarla olası zararları en aza indireyecek uygulamalar yapılacaktır. 1999 depreminde şehrimizde ortaya çıkan durum incelendiğinde, kentimizin deprem gibi doğal afetlere ve acil durumlara karşı hazırlıklı olmasının ne derece stratejik bir önemi olduğu ortadadır. Binlerce can kaybı olmuş, binlerce bina yıkılmış ve kentimiz nerede ise tamamen yerle bir olacak düzeye gelmiştir. Bu stratejik yaklaşım ile hem kentimizin büyümesinde ve yeniden yapılanmasında doğal afet ve diğer acil durum unsurlarının dikkate alınması hem de böyle bir durumda hazırlıklı olunması (kurum ve toplum olarak) hedeflenmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin beklentisi

Adapazarı Büyükşehir belediyesi *acil durumlarda en az zarar* başlığı ile verilen bu stratejik amaç ile deprem kuşağında bulunan Sakarya ilinin deprem ve diğer doğal felaketlere karşı her an hazırlıklı olması, felaket öncesi, felaket sırası ve felaket sonrasında yapılması gereken çalışmaları yaparak oluşabilecek zararları en aza indirmeyi hedeflemektedir. Benzer şekilde kurumsal gelişimi sağlayabilmek amacı ile kurum ve kent içindeki diğer risk unsurlarının da belirlenmesi, etki analizlerinin yapılması ve önleyici tedbirlerin geliştirilmesi de bu kapsamda düşünülmektedir.

2007-2011 yılları hedefleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi belirlediği bu stratejiyi gerçekleştirmek için 2007-2011 yılları arasındaki hedeflerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Büyükşehir belediyesinin Acil Durum Planları güncellenecektir.
- Büyükşehir Belediyesi'nin tüm birimlerindeki kurumsal risk analizleri yapılacak ve mevcutlar güncellenecektir. Böylece öncelikle belediyenin acil durumlara karşı hazır olması sağlanacaktır.
- Kentin deprem, sel, kar, yangın vb. gibi potansiyel acil durumlar için risk haritaları çıkartılacaktır.
- Deprem bilgi sistemi kurulacaktır.
- Yeni yerleşim bölgelerinin gelişimi teşvik edilecektir. Ticaret alanlarının bu alanlara kayması için çalışmalar yapılacaktır. Valilik ile birlikte hareket

edilerek yeni yerleşim bölgelerine kamu hizmetleri götürülerek vatandaşlarımızın bu bölgelerde işlerini halledebilmeleri sağlanacaktır.

- Yeni yapılaşmada deprem yönetmelikleri başta olmak üzere tüm yasal zorunluluklara uygunluk titizlikle sağlanacak ve bu kapsamda ilgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte yeni standartlar geliştirilecektir.
- Belediye mülkleri başta olmak üzere varlıkların deprem sigortaları yapılacaktır.
- Vatandaşlar arasından acil durum kurtarma timleri kurulacaktır.
- Afet senaryoları oluşturulacak ve gerekli değerlendirmeler yapılacaktır.
- Olası afetler sırasında birinci elden lazım olacak olan makine ve ekipmanlar belirlenerek temin edilecektir.
- Acil durumlara karşı erken uyarı sistemlerinin kurulması için gerekli olurluluk çalışması yapılacak ve bunun sonucuna göre sistemler uygulamaya alınacaktır.
- Kurum çalışanlarının acil durumlara karşı hazırlıklı olmaları için eğitimler verilecektir. Bu kapsamda özellikle, acil kurtama ekiplerinin eğitimlerine ve tatbikat yapmalarına öncelik verilecektir.
- Kentin muhtelif bölgelerinde bulunan deprem konteynirlerinin sayısı artırılabilecektir.
- Şehrin değişik bölgeleri kamera ile izlenerek olası bir afet durumunda buraların işlerliği değerlendirilerek alternatif rotaların belirlenmesi sağlanacaktır.
- Olası bir acil durumda kentin su şebekesinin çalışmaması durumunda alternatif su şebekesinin belirlenmesi sağlanacaktır.
- Kentin itfaiye ihtiyaçları eksiksiz karşılanacaktır. Modern bir itfaiye binası yapılacaktır. Yerel hizmet binalarının ihtiyaçları karşılanarak techizat ve ekipmanları yenilenecektir.
- İtfaiye ihtiyaçları için su kapasitesi yüksek su havuzları oluşturulacaktır.
- Yer üstü yangın hidrantlarının sayısı artırılabilecektir.
- Yangın ve iş güvenliği açısından yapılan değerlendirmeler eskiden olduğu gibi etkin bir şekilde yürütülecektir.
- Kış koşullarına en iyi şekilde hazırlıklı olmak için gerekli olan altyapı ve ekipman temin edilecektir.
- Vatandaşlarımıza deprem, yangın ve sel gibi değişik acil durumlar için eğitimler verilecektir.

- İl içerisinde binaların depreme dayanıklılık testlerinin yapılması için destek verilecektir.
- Deprem bilincini sürekli canlı tutmak için aktiviteler planlanacaktır.
- Acil durumlara karşı hazırlıklı olmaları için vatandaşlarımıza bilgiler sunan acil durum öncesi, sırası ve sonrasında yapılması gerekenleri açıklayan vatandaş acil durum rehberi çıkartılacaktır.
- Deprem fay hattının kent içindeki durumu ve etkileri analiz edilerek bu bölgede yapılaşma ve diğer standartları ona göre düzenlenecektir. Yeni yapılaşmaya müsaade edilmeyecektir.
- Belirli periyotlarda ilgili tüm kurum ve kuruluşlarında katılımı ile acil durum değerlendirmesi toplantıları yapılacaktır. Bu toplantılarda eylem planları geliştirilecek ve bu planların uygulanması izlenecektir.
- Çocuklar için deprem ve diğer acil durumların kavranabilmesi ve bilinçlendirme amaçlı çizgi film vb. gibi sistemleri içeren CD'ler hazırlanacaktır.
- Vatandaşlar arasında her yıl deprem ve diğer acil durumlara en iyi hazır olan aileler belirlenecek ve ödüllendirilecektir. Bu yolla hem deprem bilinci sürekli canlı tutulacak hem de yeni önlem paketlerinin oluşturulması için sistem örnekleri oluşturulmuş olacaktır.
- Deprem vb. acil durumlarda vatandaşlarımız için toplanma alanları oluşturulacaktır. Bu alanlarda her türlü televizyon, telefon vb. gibi ihtiyaçlar dahil alt yapı hazırlanacaktır.
- Deprem konusunda yeterli deneyime sahip uluslararası ülkeler, kurum ve kuruluşlar ile ilişkiye geçilecektir.
- Deprem ve diğer acil durumlara karşı önlemler geliştirmek amacı ile ulusal ve uluslararası fonlardan yararlanılma durumu değerlendirilecek ve mümkün olan yerlere müracaatlar yapılacaktır.
- Deprem ve diğer doğal afetlere karşı hazırlıklı olmak amacı ile geliştirilecek olan her türlü ARGE ve diğer çalışmalar desteklenecektir.

2007 yılı faaliyet ve projeleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte belirlenmiş performans göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

HİZMETTE MÜKEMMELLİK

Kentin belirlenen öncelikleri doğrultusunda ihtiyaçlarına cevap verebilecek hizmetleri en etkin şekilde üreten bir kurumsal yapılanma gerçekleştirmek.

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
STRATEJİK PLAN 2007-2011

S
T
R
A
T
E
J
İ
5

Temel Gerekçe

Belediyeler hizmet üretmekle ve bu hizmetlerin vatandaşın hayatını kolaylaştırıcı nitelikte sunulması ile yükümlüdür. Sınırlı kaynaklar ile çok sayıda hizmet üretmek durumunda olan belediyeler, kurumsal yapılanmalarını en kısa zamanda en etkin iş üretecek şekilde getirmek durumundadırlar. Ayrıca üretilen hizmetlerin de vatandaş beklentilerine cevap verecek nitelikte önceliklendirilmiş olması gerekir. Bu gerçekten hareketle Adapazarı Büyükşehir Belediyesi vatandaş odaklı ve değişimci bir yönetim anlayışını uygulamaya koyarak yeniden yapılanan, süreç yönetimi ilkelerini benimseyerek bilişim teknolojilerinden azami oranda faydalanan, hedef ve performansa dayalı bir yönetim sergileyerek kentin belirlenen öncelikleri doğrultusunda ihtiyaçlarına cevap verebilecek hizmetleri en etkin şekilde üreten bir kurumsal yapılanma gerçekleştirilecektir. Bu stratejik yaklaşım ile yapılan her faaliyetin etkinliğini ve yetkinliğini sürekli izleyecek ve sorunları en kısa sürede çözüme kavuşturacak bir hizmet yönetim sistemi oluşturulması hedeflenmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin beklentisi

Adapazarı Büyükşehir belediyesi *hizmette mükemmellik* başlığı ile verilen bu stratejik amaç ile;

- Kurumsal olarak sürekli gelişim göstererek ve değişimi yakalamayı
- Kaynaklarını etkin kullanmayı
- Bürokratik engelleri mümkün olduğunca ortadan kaldırmayı
- Vatandaşa daha etkin hizmet etmeyi
- Hizmetlerde önceliklendirmeyi daha kolay yapmayı
- Toplam kalite yönetimi gibi bilimsel teknikler ile yönetim fonksiyonlarına destek vermek için yapılan çalışmalarını daha etkin hale getirmeyi

hedeflemektedir.

2007-2011 yılları hedefleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi belirlediği bu stratejiyi gerçekleştirmek için 2007-2011 yılları arasındaki hedeflerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Vatandaş memnuniyeti sürekli ve periyodik olarak ölçülerek hizmetlerin etkinliğini önleyen ve memnuniyetsizliğe neden olan unsurlar belirlenecek ve gerekli iyileştirmeler yapılacaktır.
- Belediye hizmet yönetimini derli toplu hale getirecek hizmetlerin maliyetlendirilmesinden üretilmesine ve tanıtılmasına kadar her türlü

aktiviteyi kontrol edecek ve denetleyecek “hizmet yönetim sistemi” kurulacaktır.

- Süreç yönetimi ilkelerinin uygulanması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Bu kapsamda belediyede yürütülmekte olan süreçler belirlenecek, sadeleştirilecek, yeni mevzuata göre gözden geçirilerek katma değeri olmayan eylemlerden arındırılacak ve süreçlerin iyileştirilmesi için yapılan çalışmalara devam edilecek ve uygulanan süreç daha sistematik hale getirilecektir.
- Toplam kalite yönetimi prensipleri ile belediye uygulamaları karşılaştırılarak varsa yenilikler hizmete sunulacaktır.
- Süreç yönetimi çalışması kapsamında kurumun organizasyon el kitabı hazırlanacaktır.
- Kurum içinde uygulanan değerlendirme çalışmaları daha sistemli bir şekilde kurumsal performans değerlendirme çalışmalarına dönüştürülecektir.
- Mevzuat değişiklikleri sürekli izlenecek ve belediye yönetimine sunulacaktır.
- ISO 9000 belgesi gibi hizmette kaliteyi destekleyecek standartlar belirlenecek ve bu standartlar için gerekli belgeler alınacaktır.
- Belediye hizmet üretimini sağlayan her türlü ekipman, bina ve araçların etkin çalışması için gerekli düzenlemeler yapılacak, bakım onarımları tamamlanacak, sigortalama işlemleri yürütülecektir. Planlı bakımlara uyulması için özen gösterilecektir. Belediye araçları mümkün olduğunca modernize edilecektir. Eksik olan yerlerde yeni araçlar alınacaktır.
- Kent bilgi sistemi sürekli güncellenecek ve kentsel değişimler sisteme yansıtılacaktır.
- Arşiv yönetim sistemini bilgisayar ortamına taşıyarak işlemlerin hızlanması sağlanacaktır. İnternet üzerinden e-Arşiv hizmeti kurulacaktır.
- Belediye hizmetleri ve hizmet üretimi ile ilgili eğitimlere katılacaktır.
- Kent içinde muhtelif yerlere KİOSK'lar konularak oluşturulacak olan kent bilgi sistemi halkımızın hizmetine sunulacaktır.
- Beyaz masa ve diğer yollar ile vatandaşlarımızdan gelen şikayet ve istekler başta olmak üzere her türlü belediye hizmetinde süreler mümkün olduğunca kısaltılacaktır.

- Çözüm masası oluşturulacak ve vatandaşın istek ve şikâyetleri kurum içinde vatandaş adına takip edilecek ve en kısa zamanda sonlandırılarak vatandaşa geri bildirilecektir.
- Belediye hizmetlerinden en etkin şekilde faydalanmak ve işlemleri hızlandırmak için vatandaş rehberleri hazırlanacaktır.
- Hizmet tanıtımına yönelik broşürler oluşturulacaktır.
- Akıllı bilet ve araç takip sistemleri hayata geçirilecektir.
- Halk otobüslerinin belirli bir plan çerçevesinde yenilemesi için gerekli girişimlerde bulunulacaktır.
- Bilgi işlem ağının sözleşmesi yenilenerek kesintisiz hizmet vermesi sağlanacaktır.
- E-belediyecilik projesi tamamlanacaktır. Özellikle vatandaşa yönelik kısmının tamamlanmasına öncelik verilecektir.
- Coğrafi bilgi sistemi ve kent bilgi sistemleri yönetim bilgi sistemine entegre edilerek çalışanların bilgilere en kısa zamanda erişmeleri sağlanacaktır.
- Belediye sokak haritaları oluşturulup internetten yayınlanacaktır.
- Teknolojik gelişmeler yakından izlenerek birimlerin kendilerini çağın gereklerine uydurabilmeleri için onlara raporlanacaktır.
- Belediye gelir ve giderlerin yakından izlenecek ve periyodik raporlama sistemi ile hizmetlerin üretilmesi için harcanan kaynaklar izlenecektir.
- Kurum içinde "iyi uygulamalar" diğer birimler ile paylaşılarak hem kurumsal sinerji oluşturulacak hemde birimler arası ilişkiler geliştirilecektir.
- Dijital kent kataloğu hazırlanacaktır.
- Sanal şehir uygulaması ile kentimizin internet üzerinden etkin bir tanıtımı gerçekleştirilecektir.
- Kâğıtsız yönetime geçilecek böylece vatandaşlara daha kısa zamanda ve etkin hizmet verilecektir. Bu konudaki yasal düzenlemeler yapılmaktadır.
- Hizmet yönetimi ile ilgili olarak kent içinde değişik odak grupları kurulacak ve birlikte sorunlar tartışılacaktır.
- Kent içindeki kamu kuruluşlarının faaliyetleri ile belediye faaliyetleri arasındaki koordinasyon için kurulmuş olan AYKOME, UKOME, AKOM etkin olarak çalıştırılacaktır.

2007 yılı faaliyet ve projeleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte belirlenmiş performans göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

ÇAĞDAŞ VE MODERN BİR KENT

Sakarya'nın çağdaş dünyada yerini alması için kentin ihtiyaçlarını belirlemek, önceliklendirmeleri yaparak vatandaşların istek ve beklentilerine cevap verecek ve hayatı kolaylaştıracak sistemlerin uygulandığı bir kentsel yapılanmayı gerçekleştirmek.

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
STRATEJİK PLAN 2007-2011

S
T
R
A
T
E
J
İ
6

Temel Gerekçe

İlimizde belediyemizin yapılanması ve faaliyetleri kadar şehrin görünümü ve vatandaşlarımıza sunduğu olanaklar da çok önemlidir. O nedenle belediyemiz kentimiz için boyuna değil, enine büyüyen, alt ve üst yapısını tamamlamış, kentin sorun ve ihtiyaçlarını kurumsal bazda karşılayabilen, yeşil donatı alanları ve mesire alanları planlanmış, görüntü kirliliği olmayan modern bir kent oluşturma yaklaşımını ayrı bir stratejik unsur olarak görmektedir. Bu kapsamda geliştirilecek olan kent gelişim modelinin de sağlayacağı yönlendirmeler ile kent içinde canlı dinamik ve her yönü ile hayatı kolaylaştıran sistemler oluşturulması söz konusu olabilecektir.

Adapazarı il sınırları içinde bulunan Justinyen köprüsünün çevresinde rekreasyon alanının oluşturulması ve sosyal donatı alanlarının oluşturularak uzun dönemde uluslararası etkinliklerin yapıldığı bir çevre oluşturulması hedeflenecektir. Bu alanda tarih ile modern kent unsurları birlikte düşünülecektir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin Beklentisi

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi *Çağdaş Ve Modern Bir Kent* başlığı ile verilen bu stratejik amaç ile; Sakarya ilinin çağdaş dünyada zor bulunur özelliklerle (yeşil donatı alanları, dinlenme imkânları ve diğer görünümü ile) donatılmış, alt ve üst yapı ihtiyaçları günün koşulları ile uyumlu bir şekilde tamamlanmış, her yönü ile yaşanılabilir ve tercih edilebilir bir konuma getirilmiş, belediyeçilik hizmetleri açısından kalitesi ile ön plana çıkmış örnek bir kent olması hedeflenmektedir.

2007-2011 Yılları Hedefleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi belirlediği bu stratejiyi gerçekleştirmek için 2007-2011 yılları arasındaki hedeflerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Alt yapı ihtiyaçları belirlenerek kurumun kaynakları doğrultusunda plan ve projelere dönüştürmeye devam edilecektir.
- Şehrin girişlerinin Beşköprü, Dört Yol ve Erenler bölgesinin çevre düzenlemeleri yapılacaktır.
- Yeni terminal alanı oluşturulacak ve devam eden otobüs terminali projesi tamamlanacaktır.
- Justinyen köprüsü çevresinin çevre düzenlemesi ve rekreasyonu yapılacaktır.

- Mahalle merkezleri oluşturularak vatandaşlara yerinde hizmet üretilecektir.
- Sakarya Nehri çevresi rehabilitasyonu yapılarak hizmete sunulacaktır.
- Toplu konut alanı olabilecek alanlar belirlenerek gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
- Açık Alan Çocuk Eğitim Ve Eğlence Merkezi kurulacaktır.
- Kent içindeki kamu kurumları (özellikle okullar gibi) bakım ve onarım faaliyetlerine destek verilecektir.
- Katı Atık Bertaraf Tesisleri kurulacaktır.
- Atıkları geri kazanma yolunda faaliyetler planlanacaktır. Özellikle Katı Atık Yönetim Planı çıkartılarak uygulanacaktır.
- Tıbbi atıkların bertaraf edilmesi için tesis tamamlanacak ve düzenli depolama sahasına taşınacaktır.
- Kentsel Dönüşüm Projesi tamamlanacaktır. Gece kondu alanlarının dönüşümü için bir fizibilite raporu hazırlanacaktır.
- Kent içinde sosyal konut alanları oluşturulacaktır.
- Sokak tabelaları için bir standart geliştirilecek ve tabelalar yenilecektir. İsimli caddelere sokak isimleri verilecektir.
- Şehir trafik levhaları yenilecektir.
- Kentin numaratajlama çalışmaları tamamlanacaktır.
- Yeni yollar açılacaktır. Yeni yol açılabilmesi için imarda 18. madde uygulamaları yapılacaktır. Genişletilmesi mümkün olan caddeler genişletilecektir.
- Yeni hal binası yapılacaktır.
- Kent ana caddelerinde görüntü standartları oluşturulacak ve Estetik Sanat Kurulu bu standartların uygulanmasını kontrol edecektir.
- Kentin eksik olan nazım imar planları tamamlanacaktır.
- Sahipsiz hayvanların kısırlaştırılması, aşılması ve küpelenmesi çalışmalarına devam edilecektir. Aynı zamanda bu hayvanların sahiplendirilmesine yönelik bir çalışma yapılacaktır.
- Hayvan hastalıkları başta olmak üzere vatandaşlar, sağlık konularında bilgilendirilecektir.
- Şehir içinde prestij cadde, bina ve diğer mekanlar oluşturulacaktır.
- Alt kademe belediyeler ile sürekli toplantılar yapılacak ve birlikte çözüm üretmek için platformlar oluşturulacaktır.

- Zirai Donatım alanı değerlendirilecek ve çevre düzenlemesi tamamlanarak kente soluk aldırın park bir dinlenme alanına dönüştürülecektir.
- Halkın kendi bahçesinde oturduğu geniş bahçeli yeşil donatı alanları ve altyapısı tamamlanmış tek katlı yerleşim alanları oluşturulacaktır.
- Hobi bahçeleri oluşturulacaktır. Bu konuda özellikle engelli vatandaşlarımız ihmal edilmeyecektir.
- Dünyada bulunan aynı ölçekteki kentlerin gelişimleri incelenerek başarılı uygulamalar kentimize taşınacaktır.
- Teknolojik gelişmelere uygun olarak yeni yatırımlar ve projeler geliştirilecektir.

2007 Yılı Faaliyet Ve Projeleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte belirlenmiş performans göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

SINIRLI KAYNAKLARLA AZAMI HİZMET

Belediyemizin sınırlı kaynakları ile vatandaşlarımızın ihtiyaçlarına en kısa zamanda en güzel şekilde hizmet verebilmek için kaynak kullanımını etkinleştirecek sistemler geliştirmek.

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
STRATEJİK PLAN 2007-2011

S
T
R
A
T
E
J
İ
7

Temel Gerekçe

Belediyemizin sınırlı kaynakları ile vatandaşlarımızın ihtiyaçlarına en kısa zamanda en güzel şekilde hizmet verebilmek için kaynak kullanımını etkinleştirecek sistemler geliştirilecektir. Özelleştirme yolu ile mümkün olduğu kadar hizmetleri bürokratik engellerin ötesine taşıyıp kaynak tasarrufu sağlanacaktır. Aynı zamanda gelir artırıcı faaliyetlere yoğunlaşarak yeni kaynaklar bulunmaya çalışılacaktır. Bu stratejik yaklaşım ile belediyemizde yeni gelir kaynaklarının oluşturulması, tasarruf sistemlerinin geliştirilmesi, katma değeri olmayan unsurlar ile kaynakların tüketilmesinin önlenmesi, uygun olan yerlerde ulusal ve uluslararası fonlar belirlenerek onlardan faydalanılması hedeflenmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin Beklentisi

Adapazarı Büyükşehir belediyesi *Sınırlı Kaynaklarla Azami hizmet başlığı* ile verilen bu stratejik amaç ile belediyenin sahip olduğu gelirleri artırmayı, hizmetleri önceliklendirerek kaynakları en etkin şekilde kullanmayı hedeflemektedir.

2007–2011 Yılları Hedefleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi belirlediği bu stratejiyi gerçekleştirmek için 2007–2011 yılları arasındaki hedeflerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Uygulanacak olan süreç yönetimi ilkeleri ile zaman ve maliyet tasarrufları sağlanacaktır.
- Gelir artırıcı faaliyetler gerçekleştirilecektir.
- Vergilerin toplanabilmesi için yerinde hizmet uygulamaları geliştirilecektir.
- Kent içinde büyük ticaret merkezlerinin kurulması desteklenecek ve belediyeye gelir elde etmesi sağlanacaktır.
- Hizmetlerin maliyetlendirilmesi ve fiyatlandırılmasında etkin bir sistem geliştirilecektir.
- Kent ihtiyaçları belirlenecek ve oluşturulacak olan hizmet yönetim sistemi ile önceliklendirilecektir. Böylece en fazla fayda getiren hizmetler en öncelikli olarak gerçekleştirilecektir.
- Birim faaliyetlerinde ve süreçleri uygulamada mümkün olduğu kadar tasarrufa gidilecektir.
- Tahakkuk eden vergilerin, ruhsat gelirlerinin, cezaların vb. tahsilâtlarını daha etkin şekilde toplayacak sistemler uygulanacaktır.

- Gelir gider dengesi sağlanacaktır.
- Mümkün olduğu yerlerde hizmetler özelleştirilerek kurumun üzerindeki yük hafifletilerek daha etkin hizmet üretilmesi sağlanacaktır.
- Hazine arazileri tespit edilerek onların hizmet üretiminde değerlendirilmesi yapılacaktır.

2007 Yılı Faaliyet Ve Projeleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte belirlenmiş performans göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

ÖĞRENEN KURUM, SAĞLIKLI VE GÜLER YÜZLÜ HİZMET

Vatandaşlarımıza hizmet etmekte en önemli unsurun insan kaynaklarımız olduğu bilinci ile tüm çalışanlarımızın bireysel gelişimlerini sağlayabilmek, tecrübe ve bilgi dağarcıklarını artırabilmek ve en etkin şekilde işlerini yürütebilecekleri ortamları sağlayabilmek.

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
STRATEJİK PLAN 2007-2011

STRATEJİ 8

Temel Gerekçe

Hizmet üretimi için kaynak temini kadar insan kaynaklarının etkin kullanımı da önemlidir. İşini severek ve isteyerek yapan, çalışmaktan zevk alan, sürekli daha etkin hizmet üretimi arayışı içerisinde olan insan gücüne sahip kurumlar her zaman başarılı olacaklardır. Vatandaşlarımıza hizmet etmekte en önemli unsurun insan kaynaklarımız olduğu bu bilinç ile tüm çalışanlarımızın bireysel gelişimlerini sağlayabilmek, tecrübe ve bilgi dağarcıklarını artırabilmek ve en etkin şekilde işlerini yürütebilecekleri ortamları sağlayabilmek için gereken her türlü aktivite gerçekleştirilecektir. Norm kadro çalışmaları ile iş tanımları sadeleştirilecek, süreç yönetimi çalışmaları ile etkin faaliyetleri gerçekleştirmeleri sağlanacak, eğitim çalışmaları ile mevzuat bilgisinden mesleki bilgiye kadar, güncel bilgilerle donatılmaları sağlanacaktır. Yapılacak sosyal kaynaşma ve dayanışma aktiviteleri ile çalışanların motivasyonlarını bir aile bilinci ile sürekli canlı tutacak yaklaşımlar sergilenecektir. Bu stratejik yaklaşım ile yeni fikirlerin sürekli ortaya çıktığı ve hizmet üretiminde birbirleri ile yarışan birimlerin olduğu bir belediyeye kavuşmamız hedeflenmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin Beklentisi

Adapazarı Büyükşehir belediyesi *Öğrenen Kurum, Sağlıklı Ve Gülelyüzlü Hizmet* başlığı ile verilen bu stratejik amaç ile; kurumsal gelişimini ve kentsel gelişime yönelik hizmetleri gerçekleştirecek olan çalışanlarının, günün koşullarına göre kendilerini yenilemelerini, bilgi ve deneyimlerini sürekli iyileştirmelerini, katılımcı yönetimi benisemiş, yeni fikirlere açık olmalarının sağlanmasını, kurumun gelişmesi için öneri ve şikayetlerin değerlendirilerek hizmetlerin etkinleştirilmesini ve bunların hepsini olumlu yönde etkileyecek olan pozitif motivasyonun oluşturulmasını hedeflemektedir.

2007–2011 Yılları Hedefleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi belirlediği bu stratejiyi gerçekleştirmek için 2007–2011 yılları arasındaki hedeflerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Kurum kültürü ölçülerek iyileştirilmesi gereken alanlar belirlenecek ve iyileştirme çalışmaları yürütülecektir.
- Çalışan memnuniyeti sürekli ölçülerek çalışanların memnun olmadıkları alanlar belirlenecek ve iyileştirmeler sağlanacaktır.
- Çalışma alanlarındaki olumsuzluklar önlecektir. Herkese en rahat ortamda çalışma imkanı sağlanacaktır. Bu kapsamda belediye hizmet binası yapılacak ve hizmete sunulacaktır.

- Belediyede çalışan tüm personelin eğitim ihtiyaçları her yıl belirlenecek ve eğitimler verilecektir.
- Belediyemizin halka dönük yüzü olan halkla ilişkiler ve gençlik eğitim merkezlerinde çalışan personel ayrıca halkla ilişkiler konusunda eğitileceklerdir.
- Öneri sistemi kurularak çalışanların önerileri değerlendirilecek ve uygun olanlar yerine getirilecektir.
- Personel arasında sosyal aktiviteler düzenlenecektir. Birim yöneticileri ve belediye üst yönetimi bu aktivitelere katılarak motivasyonu artıracaktır.
- Riskli bölgelerde çalışan, Büyükşehir Belediyesi işçilerin her yıl portör kontrolleri yapılacaktır.
- Başarılı personel yasalara uygun olarak ödüllendirilecektir.
- Tatil günlerinde motivasyonu artıracak gezi, tiyatro vb. gibi etkinlikler düzenlenecektir.
- Bireysel performans değerlendirme sistemi, bilimsel yöntemler ışığında güncellenecektir.
- Birim yöneticilerinin çalışanları ile teknik toplantılarının yanı sıra sosyal nitelikli toplantılar yapması sağlanarak karşılıklı iletişim güçlendirilecektir.
- Yöneticilerinde katıldığı takım çalışmaları yapılarak birlikte çalışma ortamı güçlendirilecektir.
- Belediye başkanı ve üst yöneticiler çalışanlar ile değişik etkinlikler ile zaman zaman birlikte olmaya devam edeceklerdir.
- Çalışanlar arasında “en iyi uygulamaları” gerçekleştirenler ödüllendirilecektir.
- “Yeni fikirler oluşturma” çalışmaları ile yeni projeler ortaya atılacak ve bu fikirlerin sahipleri ödüllendirilecektir. Bu kapsamda her birimde sürekli yeni proje arayışlarının olması sağlanacaktır.
- Çalışanlar arasında sosyal dayanışma ve yardımlaşmayı artıracak sistemler geliştirilecektir.
- Adapazarı Büyükşehirde çalışmanın bir ayrıcalık olacağı uygulamaları geliştirmeye devam edilecektir.

2007 Yılı Faaliyet Ve Projeleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte belirlenmiş ve performansını ölçecek şekilde performans göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

FARKLI BAKIŞ, FARKLI ALGILANMA

Belediye hizmetlerini bir ürün mantığı ile üretilen vatandaş odaklı bir yönetim ile tanıtımını gerçekleştirilerek bu yolla kent sakinlerinin hem hizmetlere sahip çıkmasını hem de hizmetleri en iyi şekilde kullanmalarını sağlamak.

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
STRATEJİK PLAN 2007-2011

S
T
R
A
T
E
J
İ
9

Temel Gerekçe

Belediyemiz tüm çalışanları ile birlikte vatandaşlarımıza sürekli ve kalıcı, ihtiyaçları en üst düzeyde karşılayacak hizmetler üretmiş ve üretmeye devam edecektir. Gerçekleştirilen hizmetlerin beklenen faydayı üretebilmesi vatandaşlarımızın hizmetlerimize ilgi göstermeleri ve bu amaca yardımcı olmaları ile mümkün olabilir. Bundan dolayı belediye, hizmetlerini bir ürün mantığı ile üretip vatandaş odaklı bir yönetim ile tanıtımını gerçekleştirilerek bu yolla kent sakinlerinin hem hizmetlere sahip çıkması hem de hizmetleri en iyi şekilde kullanmaları sağlanacaktır. Yazılı ve görsel medya olanakları, billboardlar, diğer yazılı materyaller ile internet başta olmak üzere her türlü tanıtım ortamı değerlendirilecektir. Özellikle vatandaşlarımız arasında gönüllü belediyeciler oluşturmak suretiyle ağızdan ağza hizmet tanıtımı sağlanacak aynı zamanda üretilen hizmetlerle ilgili geri besleme alınabilecektir. Belediye başkanımızın ve belediyemizin diğer yöneticilerinin halkımızla değişik vesilelerle birlikte olduğu durumlar aynı zamanda hizmet tanıtımı için de değerlendirilecektir. Vatandaşlar arasında yapacağımız özel hizmet tanıtımı programları ile (yarışmalar, düşünce platformları, örnek uygulama tartışmaları vb.) tanıtım etkinlikleri bilinen yöntemlerde farklı boyutlarda da gerçekleştirilecektir. Bu stratejik yaklaşım ile hizmetlerimizin etkisini ve algılanmasını sürekli izleyerek bu kapsamda iyileştirmeler yapabilecek bir yapıya kavuşmamız hedeflenmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin Beklentisi

Adapazarı Büyükşehir belediyesi *Farklı Bakış, Farklı Algılanma* başlığı ile verilen bu stratejik amaç ile uygulanmakta olan vatandaş odaklı yönetimin bir sonucu olarak hizmetlerin en etkin şekilde tanıtılması ve bu hizmetlerin vatandaşlar tarafından doğru algılanmasının sağlanması hedeflemektedir.

2007–2011 Yılları Hedefleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi belirlediği bu stratejiyi gerçekleştirmek için 2007-2011 yılları arasındaki hedeflerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Kentin muhtelif yerlerinde vatandaşlarımız, meslek grupları, oda temsilcileri vb. gibi kitlelerle bilgilendirme toplantıları yapılacaktır.
- Vatandaşlar ve sivil toplum örgüt üyelerine eğitimler verilecektir.
- Okullarda eğitim programlarının düzenlenmesi ve öğrencilerin eğitim amaçlı tesislerde gezdirilmesi sağlanacaktır.
- Yerel radyo ve televizyonlarda halkı bilinçlendirici eğitimler verilecektir.

- Gönüllü belediyecilik uygulaması yaygınlaştırılacaktır. Gönüllü belediyeciler ile etkin faaliyet ve programlar gerçekleştirilecektir.
- Halkı bilinçlendirici hizmetler ve belediyeyi tanıtıcı film, CD, büroşür vb. değişik imkanlar kullanılacaktır.
- Belediye Bülteni sürekli çıkartılacaktır.
- Özellikle afet bilincinin artırılabilmesi için eğitimler öncelikli olarak sunulacaktır.
- Belirli gün ve haftalarda günün konusuna göre belediye hizmetlerini ve kentsel nitelik ve özelliklerini tanıtabilecek programlar yapılacaktır.
- Kent içinde odak grupları kurulacak ve farklı projeler oluşturulacaktır.
- Belediyemizin diğer belediyelerde benzeri olmayan örnek uygulamaları ortaya çıkarılıp vatandaşlarımız ile paylaşılacaktır.
- Vatandaşlarımızın yeni proje fikir ve önerilerini alabilmek için sistemler geliştirilecektir.
- Kent konseyi, bilgi meclisleri vb. etkinlikler ile katılım sağlanacaktır.

2007 Yılı Faaliyet Ve Projeleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte belirlenmiş ve performansını ölçecek şekilde performans göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte belirlenmiş ve ölçülebilir performans göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

HUZUR VEREN, TEMİZ VE YEŞİL BİR ÇEVRE

Sürekli büyüyen kentimizin bu coğrafi özelliğini bozmaması, kent çevresi ile kent içinin uyum halinde olması için yeşilin korunduğu ve artırıldığı, çevre düzenlemelerinin buna uygun yapıldığı, kent mobilyaları ile ünlü, temiz bir kent oluşturmak; aynı zamanda Sakarya ilini yeşil alanlarıyla yaşanabilir bir kent yapabilmek için her türlü projeyi yürütmek ve desteklemek.

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
STRATEJİK PLAN 2007-2011

S
T
R
A
T
E
J
İ
1
0

Temel Gerekçe

Doğal güzellikleri ve sahip olduğu iklim koşulları ile kentimiz, ruhları rahatlatan bir coğrafi özelliğe sahiptir. Bu nedenle İstanbul gibi metropollerden insanlarımız rahatlayabilmek ve streslerini atabilmek için fırsat buldukları her an kentimiz sınırları içine gelmektedir. Sürekli büyüyen kentimizin bu coğrafi özelliğini bozmaması, kent çevresi ile kent içinin uyum halinde olması için yeşilin korunduğu ve artırıldığı, çevre düzenlemelerinin buna uygun yapıldığı kent mobilyaları ile ünlü temiz bir kent oluşturmak stratejik açıdan çok önemlidir. Bu stratejik yaklaşım ile kentimizin ulusal ve uluslararası planda bir çevre örneği olması hedeflenmektedir. Ayrıca bu kapsamda; Adapazarı Büyükşehir Belediyesi hava kirliliğinin önlenmesi ve vatandaşların ısınma ihtiyaçlarını en rahat şekilde karşılayabilmeleri amacıyla 2010 yılının sonuna kadar, şehrin doğalgaz şebekesinin yerleşim birimlerinin tümünü kapsayacak şekilde genişletilmesi için gereken altyapıyı tamamlamayı stratejik konulardan birisi olarak görmektedir. Bu yaklaşımı ile Adapazarı Büyükşehir Belediyesi herhangi bir ısınma sorunu yaşamadan ve hava kirliliği endişesini en aza indirerek şehrin yaşamını sürdürebilmesini hedeflemektedir. Bunu sağlarken vatandaşlarımızın daha ekonomik koşullarda ısınma imkânlarının oluşturulması öncelikli çalışmalarımız arasında yer alacaktır.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin Beklentisi

Adapazarı Büyükşehir belediyesi *huzur veren temiz ve yeşil bir çevre* başlığı ile verilen bu stratejik amaç ile Adapazarı Büyükşehir belediye sınırları içerisinde yeşillendirme çalışmalarının etkin olarak yürütülmesi ve parkları, sayfiye yerleri, dinlenme alanları, hava kirliliği olmayan, görüntü ve gürültü kirliliğini önlemiş temiz ve yaşanılabilir bir kent oluşturmayı hedeflemektedir.

2007–2011 Yılları Hedefleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi, belirlediği bu stratejiyi gerçekleştirmek için 2007–2011 yılları arasındaki hedeflerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Kentin yeşil alanlarının, park ve bahçelerinin bakım ve onarımları, aydınlatılması, sulama vb. gibi aktiviteleri aksatılmadan yapılmaya devam edilecektir.
- Yeni yeşil alanlar üretilecektir.
- Öğrenciler başta olmak üzere sivil toplum örgütleri, vatandaşlarımız, diğer kamu ve özel kurum ve kuruluşları ile birlikte ağaç dikimi, çalı grubu dikimi, mevsimlik çiçek dikimi vb. yapmaya devam edilecek; mevcutların budanması, biçilmeleri ve diğer bakımları yapılacaktır.

- Toplumda yeşillendirme çalışmalarına destek için girişimlerde bulunulacaktır.
- Otomatik sulama sistemleri hayata geçirilecektir.
- Parklarda oyun grupları kurulacak ve bakım onarımları aksatılmadan yapılacaktır.
- İlk kademe belediyelerinde park ve bahçeler oluşturulacaktır.
- Katı atık tesisleri hizmete girecek ve çöp toplama alanları yeniden düzenlenecektir.
- Yeni piknik alanları oluşturulacaktır.
- İlaçlama dağıtımı ve kontrolü aynı kararlılıkla devam edecektir.
- Doğal gaz kullanımının artırılması için faaliyetler planlanacaktır.
- Atıklar sağlığa zarar vermeyecek şekilde toplanacaktır.
- Kent içinde muhtelif yerlere geri dönüşüm kutuları yerleştirilecektir.
- Şehir içinde ve dışındaki ana arterler ile çevre yollarının temizliği yapılacaktır.
- Halk ve çevre sağlığının zarar görmesine neden olan her türlü unsur öncelikli olarak ortadan kaldırılacaktır.
- Seyyar satıcılar ile mücadele etkin olarak devam edecektir.
- İşletmelerin atık yağlarını kontrollü bertaraf etmeleri sağlanacaktır.
- Evlerde bitkisel yağların ayrı toplanmasına yönelik projeler geliştirilecektir.
- İnşaat alanlarında çevre görüntüsünü bozacak görünüm önlenenecektir.
- Kentin emisyon ölçümleri periyodik olarak yapılarak kirlilik kontrolleri aksatılmadan gerçekleştirilecek ve önlemler oluşturulacaktır.
- Kent içinde kömür tüketiminin kontrollü yapılması sağlanacaktır.
- Mezarlıklar ve çevre düzenlemeleri yapılacaktır.
- Kurban satış yerleri oluşturulacak ve sağlıklı kesim imkânları vatandaşlarımıza sunulacaktır.
- Çevre harekât planı oluşturularak çevrenin korunması için eylemler oluşturulacaktır.
- Çevre bilgi sistemi kurulacaktır.
- Çevre izleme sistemi kurulacaktır.
- Çevre duyarlılığını artıracak programlar yapılacaktır.
- Belediye içinde çevre koruma ajansı kurulacaktır.
- Parkların kimlik kartları oluşturulacak ve ilgili bilgiler vatandaşlara sunulacak ve parklar bu kimlikleri ile izlenip korunacaklardır.

- Hava, görüntü ve gürültü kirliliklerine yönelik risk haritaları oluşturulacaktır.
- Alternatif çöp toplama alanları bulunacaktır.
- Temiz ve yeşil kent konulu sempozyum vb. programlar uygulanacaktır.

2007 Yılı Faaliyet Ve Projeleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

ULUSAL VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Ulusal ve uluslararası ilişkileri etkin bir şekilde yürüterek kentimizin tanınmışlığını artırmak. Bu sayede hem dünyadaki yerel yönetimlerle ilgili gelişmeleri yakından takip etmek hem de Avrupa Birliği uyum sürecinde etkin bir şekilde rol almak.

ADAPAZARI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
STRATEJİK PLAN 2007-2011

S
T
R
A
T
E
J
İ
1
1

Temel Gerekçesi

Ulusal ve uluslararası ilişkileri etkin bir şekilde yürüterek kentimizin tanınmışlığını artırmak. Bu strateji ile hem dünyadaki yerel yönetimlerle ilgili gelişmeleri yakından takip etmek hem de Avrupa Birliği uyum sürecinde etkin bir şekilde rol almak hedeflenmektedir.

Adapazarı Büyükşehir Belediyesinin Beklentisi

Adapazarı Büyükşehir belediyesi *ulusal ve uluslararası ilişkiler* başlığı ile verilen bu stratejik amaç ile;

- Ulusal ve uluslararası ilişkileri geliştirmeyi
- Ulusal ve uluslararası düzeyde benzer belediyelerdeki uygulamaları izleyerek, başarı uygulamaların Adapazarı'na kazandırılmasını
- Belediyecilik alanında ulusal ve uluslararası gelişmeleri izlemeyi
- Belediyenin çağdaş dünyada yerini almasını sağlamayı hedeflemektedir.

2007-2011 Yılları Hedefleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi belirlediği bu stratejiyi gerçekleştirmek için 2007-2011 yılları arasındaki hedeflerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir.

- Avrupa Birliği'nin yerel yönetimlerle ilgili çalışmalarını sürekli olarak takip edilecektir.
- Kardeş belediye sayısı artırılabilecektir.
- Kardeş belediyelerle olan ilişkileri geliştirmek amacı ile karşılıklı etkinlikler ve ortak projeler gerçekleştirilecektir.
- Avrupa Birliği yerel yönetimler uyum komisyonu kurulacaktır.
- AB fonlarından yararlanabilmek için gerekli fizibilite çalışmaları yapılarak, uygun olan konularda fon destekli projeler gerçekleştirilecektir.
- Sakarya Belgeseli hazırlanacaktır.
- Avrupa ve dünya kentleri ziyaret edilerek, o kentlerdeki belediyecilik uygulamaları incelenecektir.
- AB kent yönetimine yönelik standartlar belirlenerek çalışmalara rehberlik etmesi için raporlanacaktır.

2007 Yılı Faaliyet Ve Projeleri

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Performans programında verilmiştir. Performans programında her hedefin faaliyet ve projeleri ölçülebilir nitelikte belirlenmiş performans göstergeleri ve hedef değerleri belirlenmiştir.

9

PERFORMANS İZLEME VE DEĞERLENDİRME

9 PERFORMANS DEĞERLENDİRME VE İZLEME YÖNTEMİ

Belediye birimlerinin, yukarıda belirlenen stratejiler doğrultusunda oluşturdukları birim hedeflerinin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini periyodik olarak izlemek amacı ile bir performans izleme ve değerlendirme sistemi geliştirilecektir. Tamamlanma yüzdesinin, performans göstergesi olarak belirlendiği hedefleri izleyebilmek amacı ile bir yöntem geliştirilecektir. Belirlenen hedeflerin zamanında bitirilebilmesi amacı ile böyle bir performans izleme modelinin kullanılması önemli görülmektedir.

10 PLANIN REVİZYONU

Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı her yıl Mayıs ayında gözden geçirilecek; Ekim ayında ise revize edilerek günün koşullarına uygun stratejiler belirlenecektir. Bazı stratejiler güncellenecek, bazıları kaldırılacak ve yeni stratejiler belirlenebilecektir.

11 SONUÇ

Bu doküman Adapazarı Büyükşehir Belediyesi'nin 2007-2011 yıllarında uygulayacağı stratejileri ve bu stratejilere bağlı olarak geliştirilmiş olan birim hedeflerini içermektedir. Stratejiler kapsamlı bir öz değerlendirme çalışması neticesinde belirlenmiştir. Her stratejinin mutlaka uygulanması amacı ile bu stratejiler ilgili birimlerin hedefleri haline getirilmiştir. Hem stratejilerin hem de hedeflerin belirlenmesinde belediyenin en üst yöneticileri ve müdürlerinin katılımı sağlanmıştır. Bunun, planı sahiplenmek ve uygulamak bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Değişime ayak uydurmak sureti ile sürekli gelişen, memnuniyeti sürekli kılarak vatandaşların hayatını kolaylaştıran çağdaş, modern ve sosyal belediyecilikte öncü ve lider bir kent oluşturma yönündeki çalışmaların sistematik olarak izlenmesi ve değerlendirilmesini bu planın sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

1. 2004 Yılı Verileriyle 2005 Yılı İktisadi Raporu, Adapazarı Sanayi ve Ticaret Odası, Sakarya, 2005.
2. İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (2004), Devlet Planlama Teşkilatı-Bölgesel Gelişme ve Yapısal uyum Müdürlüğü, Nisan 2004.
3. Sakarya'nın "Rekabet Gücünün" Belirlenmesi ve Geliştirilmesi, Sakarya Valiliği-SESAM, Sakarya, 2004.
4. Sakarya Valiliği, www.sakarya.gov.tr.
5. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Sosyal Araştırmalar ve Aktivite Merkezi (ASAM) Proje Raporları, 2004.
6. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2004.
7. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Faaliyet Raporu, 2005.
8. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Büyükşehir Bülteni.